Lie

Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 39 (1910) 1986 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 23 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Lietuviškos dienos

Nesibaigiantis mūsų išeivijos rūpestis yra lietuviškumo išlaikymas bei ugdymas. Jis šiuo metu tolydžio didėja, nes grėsmė kasdien ir kasmet stiprėja. Aplinkos spaudimas į jaunąją kartą pastebimai didėja. Atsispirti jam reikia vis stipresnių jėgų. Sovietinė spauda, leidžiama lietuvių kalba, nuolat primena mums, kad vienintelė išeitis yra glaustis prie senosios tėvynės Lietuvos, stiprinti ryšius su ja, nes ten esanti lietuviškumo tvirtovė. Išeivija tokį balsą jau seniai girdi, bet jo sėkmingumu labai abejoja. Tas balsas skamba viliojančiai, bet neįtikinamai. Jeigu Lietuva būtų laisva, nepriklausoma valstybė, be jokios abejonės galėtų būti lietuviškumo tvirtovė ir visos išeivijos atrama. Bet šiuo metu, kai Lietuva yra pavergta Sov. Sąjungos, jos pačios lietuviškumas yra labai suvaržytas — turi grumtis su rusinimo grėsme. Ir kaip ji gali būti tvirtove išeivijai, kai jos viduje siaučia rusai, nuo kurių malonės priklauso lietuviškosios kultūros likimas! Kai kompartijos suvažiavimuose skamba vien tik rusų kalba, ko gali tikėtis išeivija iš valdžios viršūnių, kurias diriguoja Maskvai tarnaujanti kompartija? Taigi tikėtis paramos iš pavergtos Lietuvos išeivijos lietuviškumui plačiu mastu nėra pagrindo.

TIESA, gauna išeivija vieną kitą lietuvišką knygą, laikraštį iš sovietų okupuotos Lietuvos, nuvažiuoja Vilniun viena kita grupė išeivių, bet ar tai yra toji atgaiva, kurios reikia dabarties išeivijai? Čia gaunama spauda iš Lietuvos yra tokia nuobodi, tokia sausai partinė, kad tiesiai nėra ko skaityti, išskyrus vieną kitą informaciją. Lietuviškos knygos yra sunkiai gaunamos — be leidimo ir jų negalima išsiųsti. Ekskursijos į Vilnių iš laisvojo pasaulio kraštų yra taip apribotos, taip suvaržytos, kad ten nuvažiavęs išeivis pasijunta patekęs į kalėjimą. Ten nuvykęs keletui dienų, užuot atsigaivinęs pervargsta, užuot pradžiugęs nuliūsta pamatęs tikrovę, patenka į depresiją ir grįžta namo beveik ligonis. Lietuvoje jis tikėjosi rasti tėvynę, bet nerado, tikėjosi rasti džiaugsmą, bet rado liūdesį, tikėjosi rasti dvasinę atgaivą, bet rado nuovargį, tikėjosi pamatyti linksmus artimųjų veidus, bet rado juose tik baimę ir nuolatinį rūpestį, tikėjosi pasisemti lietuviškos stiprybės, bet rado ją užgožtą rusiškosios. Tai liudija daugelis (yra ir išimčių) išeivių, kurie ne kartą yra lankęsi sovietų okupuotoje Lietuvoje. Jų patirtis aiškiai sako, kad išeivija savo kovoje už lietuviškumo išlaikymą negali pasikliauti sovietų spaudos siūlomu receptu.

REIKIA tad išeivijai telkti bei stiprinti savąsias jėgas. Yra pastebėta, kad lietuviškumas svetimoje aplinkoje sėkmingiausiai gali būti išlaikytas sutelktiniu būdu. Susibūrę išeiviai į savo organizacijas, į Bendruomenę gali daug lengviau atlaikyti aplinkos daromą nutautėjimo spaudimą. Vienišas tautietis ar izoliuota lietuvio šeima lengvai pasiduoda aplinkos įtakai bei nutautėjimui, nes nepajėgia atlaikyti palengva slenkančio spaudimo. Vienas sėkmingų būdų stiprinti lietuvių atsparumui, tautiniam jų sąmoningumui yra Lietuvių dienos, rengiamos plačiu mastu įvairiuose laisvojo pasaulio kraštuose. Jos savo renginiais telkia tautiečius, skatina veikti organizuotu būdu, ugdyti lietuviškumą bendromis jėgomis. Lietuvių dienų programose pasirodo ansambliai, chorai, tautinių šokių grupės, solistai, sporto klubai ir kitos pajėgos. Jos parodo ne tiktai savo pasiektus kultūrinius laimėjimus, bet ir padrąsina visus dalyvius į stipresnį lietuviškumo puoselėjimą. Bendros pamaldos įgalina visus pasijusti vienos lietuviškos šeimos nariais, bendra malda jungtis su Tėvynėje likusiais tautiečiais ir iš naujo ryžtis darbams tautos gerovei. Tokio pobūdžio Kanados lietuvių dienos rengiamos Montrealyje š. m. spalio 10-12 dienomis. Tai nėra viską išsprendžiantis renginys ar receptas, tačiau daug prisidedantis prie išeivijos rūpesčių sprendimo.

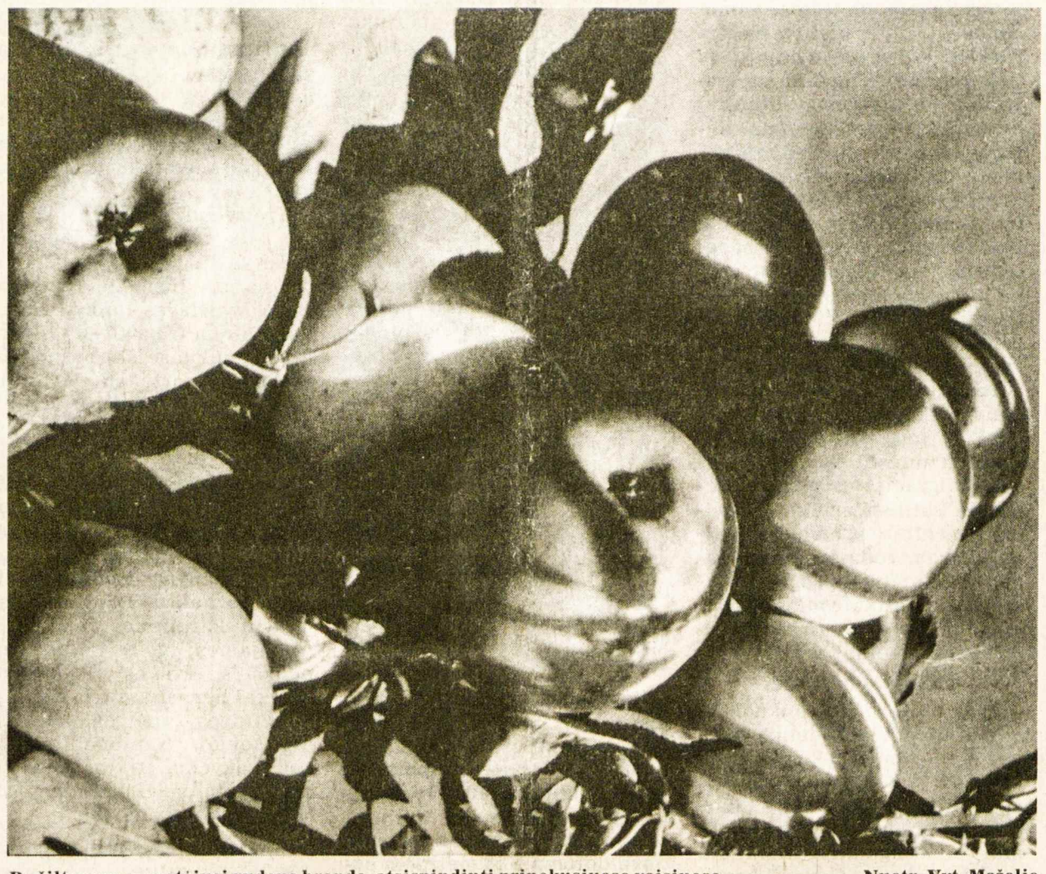

Po šiltos vasaros atėjusi rudens branda, atsispindinti prinokusiuose vaisiuose — Nuotr. Vyt. Maželio

KANADOS ĮVYKIAI

Pagalba badaujantiems ir marksistai

Kanados valdžia ir privačios organizacijos gausiomis aukomis atėjo į talką marksistų valdomai Etiopijai, padėdamos gelbėti badaujančius gyventojus. Kanados valdžios institucijos pastarųjų dvejų metų laikotarpyje Etiopijai paskyrė $105 milijonus, organizacijos surinko $75 milijonus. Dabar Etiopijoje 1,5 milijonų gyventojų iš badaujančių sričių perkeliama į derlingesnėse vietovėse įsteigtas 77 stovyklas, kurių septynios gavo beveik milijoną dolerių iš Kanados. Tomis stovyklomis jau spėjo nusivilti du kanadiečiai: Etiopijoje misijonieriumi dirbęs M. Midleton ir pabėgėlius iš Etiopijos Sudane apklausinėjęs J. Doble. Jiedu pabrėžia, kad marksistinis Etiopijos režimas tas stovyklas yra pavertęs koncentracinėmis, primenančiomis nacių laikus Vokietijoje. Gyventojai į stovyklas atvežami iš tų vietovių, kur veikia prieš marksistinę valdžią kovojantys partizanai. Su stovyklose uždarytais gyventojais visiškai nesiskaitoma, nes į juos žiūrima kaip į antikomunistinių partizanų rėmėjus. Jie nėra įkurdinami naujose srityse, bet laikomi stovyklose, kur šeimos yra išardytos, vykdomi tardymai, kankinimai priverstiniu badavimu ir netgi žudymai. Šią tragediją patvirtino ir į pagalbos tiekimą įjungtas britas J. Cox. Pasak jo, gyventojų įkurdinimui kitose vietovėse skirtos stovyklos yra tapusios kalėjimais. Sargybiniai muša ir netgi šaudo stovyklų gyventojus, ypač tuos, kurie bando pabėgti. Kanada turėtų įvesti didesnę priežiūrą savo paramai Etiopijoje.

Žydų kilmės filmų gamintojas Simcha Jacobovici, gimęs Izraelyje, yra nepatenkintas Kanados pasu, kuriame įrašyta jo gimtavietė. Jis nori, kad gimtavietės į Kanados pasus nebūtų įrašomos, nes keleivius sulaikantys teroristai gimtaviečių dėka sužino sulaikytųjų tautybę. Esą teroristai kai

(Nukelta į 8 psl.)

Pranešimas iš Europos

Britai, švedai, šveicarai apie Lietuvą

Įtakingas Londono dienraštis "Times" 1986 m. rugsėjo 26 d. paskelbė vedamąjį straipsnį "Lietuva prisimenama". Jame rašoma, esą Maskva nori pasirodyti prieš pasaulį religijos tolerancija, leisdama iškilmingai paminėti rusų ortodoksų tūkstantmetį 1988 m. Bet yra kita pirmesnė sukaktis, kurią sovietinė valdžia mažiau linkusi paminėti: tai krikščionybės atėjimo į Lietuvą 600 metų sukaktis 1987 m.

Jau dabar šioje tikrų katalikų valstybėje, rašo "Times", kunigai ir liaudis reikalauja pakviesti popiežių Joną-Paulių II į iškilmes. Neseniai 127 kunigai pasirašė pareiškimą, prašydami vyskupus imtis diplomatiškų žygių tokiam vizitui. Ir pats popiežius pareiškė susidomėjimą vizitu. Šiemet gegužės mėnesį, rašydamas vyskupui Julijonui Steponavičiui (apie kurį jau septyneri metai kalbama, kad jis esąs kardinolas "in pectore"), popiežius prižadėjo būti su lietuviais per sukakties iškilmes "malda ir kitais galimais būdais". Bet ateistų valdžia Lietuvoje davė suprasti, kad popiežiaus vizitas vargiai įvyksiąs.

Religingumas šioje respublikoje Lenkijos rytų pasienyje esąs akivaizdus: daugelis pogrindžio dokumentų, kurie ten plinta, kartais pasiekia ir Vakarus, aprašo masines demonstracijas už persekiojamus kunigus ir patriotus. Pogrindinė "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika" 70-me numeryje rašo apie laidotuves kunigo Juozo Zdebskio, kuris šiemet vasario mėnesį žuvo automobilio nelaimėje įtartinomis aplinkybėmis.

Buvusi nepriklausoma Lietuvos valstybė inkorporuota 1940 m. į Sov. Sąjungą. Ir čia, kaip Lenkijoje, religingumo ir tautiškumo junginys gali sukelti sprogimą. Sovietų valdžiai popiežiaus vizitas būtų rizika. Ta rizika padidėjo po Černobilio nelaimės, kuri sukėlė plačią protestų bangą Lietuvoje prieš atominę Ignalinos jėgainę.

Plačiai skaitomas Londono dienraštis toliau pastebi: Baltijos valstybės nėra visiškai pamirštos Vakarų šalyse, kurios atsisakė pripažinti sovietinės valdžios teisėtumą. Sąžinės kalinius, kaip kun. Sigitas Tamkevičius, dabar atliekantis bausmę lageryje, gina žmogaus teisių grupės. Poetas Gintautas Iešmantas, kai jis buvo lageryje, išrinktas tarptautinio Penklubo amerikiečių centro garbės nariu. Rugpjūčio 23-ją baltiečiai išeiviai paskelbė "Juodojo kaspino diena", kad primintų 1939 m. Molotovo ir Ribbentropo sutartį, kuris atvėrė duris sovietinei Baltijos valstybių okupacijai. Tačiau tą protestą vargu ar galima gretinti su tuo, kurį, pavyzdžiui, sukelia "apartheidas" Pietų Afrikoje.

"Times" savo vedamąjį baigia taip: popiežiaus vizitas Vilniuje kitais metais būtų tikrai sveikinamas masiškomis demonstracijomis, rodančiomis ištikimybę tikėjimui, senesniam negu komunizmas. Įvyks ar neįvyks popiežiaus vizitas (viskas atrodo daugiau vizito nenaudai), Lietuva ir jos kaimynai verti prisiminimo pasaulyje, ir ne vien tik savo sukaktuviniais metais.

Uždaryti atomines jėgaines

Stockholmo dienraštis "Dagens Nyheter" 1986 m. rugpjūčio 31 d. redakciniame straipsnyje rašo: iš to, kas paaiškėjo Tarptautinės atominės energijos agentūros pasitarime Vienoje ir kelia daugiausia nerimo švedų požiūriu — tai Švedijos energetikos valdybos surinkti duomenys apie Ignalinos reaktorius, kurių vienas jau naudojamas ir trys dar statomi.

Dabar žinome, kokios klaidos ir konstrukcijos sunkumai privedė prie nelaimės Černobilyje — rašo "DN". Galime tikėtis ir turime reikalauti, kad panašių sovietinių reaktorių perstatymas, kuris, kaip teigiama, jau prasidėjo, padarys juos visiškai saugiais, jei tai įmanoma. Tačiau Ignalinoje, kiek galima suprasti, visiškai nereikia padaryti tiek klaidų, kaip Černobilyje, kad kiltų kur kas didesnė katastrofa.

Stockholmo laikraštis reikalauja, kad Švedijos vyriausybė ir atitinkami organai energingai ir diplomatiškai keltų Ignalinos atvejį. Čia nereikia jokių naujų sutarčių dėl skubaus pranešimo apie nelaimes ir sienų nepaisančią paramą. Mes turime savo krašte ir kituose kraštuose jaustis visiškai saugūs, kad neateis kita ir baisesnė kritulių banga iš rytų ar iš kitos kurios pusės.

Dėl Ignalinos ar švedų jėgainių Barsebaecke bei Ringhalse galioja tik viena ilgalaikė saugumo garantija — jų uždarymas. To neįmanoma padaryti per vieną dieną, gal nė per vienerius metus. Bet toks turi būti tikslas ir jo reikia tuojau siekti.

Švedų dienraštis kiek abejoja, ar teisinga Vakarų reaktorius sumesti į vieną puodą su tarybiniais. Vakarų lengvojo vandens reaktoriai yra kur kas saugesni negu grafito moderuojami tarybiniai reaktoriai, kurie dažniausiai neturi net apsaugos gaubto. Vis dėlto laikraštis mano, kad ir saugiausi pasaulio reaktoriai nėra pakankamai saugūs. Jie, pasak dabartinio Švedijos ministerio pirmininko Ingvaro Carlssono nepriklauso mūsų kultūrai, bet yra.

Uždraustas kraštas

1986 m. liepos mėnesį Lietuvą aplankė šveicarų laikraščio "Neue Zuercher Zeitung" korespondentas. Dabar pasirodė jo įspūdžiai. Tai gana ilgas straipsnis, kuriame jis plačiai aprašo Lietuvos ir Lenkijos istoriją, pabrėžia europinį Lietuvos charakterį, katalikybę, lygina su kitais kraštais, apgailestauja jos atskyrimą nuo pasaulio.

Straipsnis prasideda taip: "Dešinė nežino, ką daro kairė. Ypač Sov. Sąjungoje. 1982 m. agentūros "Novosti" išleistame turizmo vadove siūlomas toks ruožas: Nuo Klaipėdos iki Ignalinos. Kelionė per Lietuvą nei sunki, nei nuobodi. Keliai prižiūrimi ir sudaro tankų, plačiai išsišakojusį tinklą. Žinoma, pamatyti visuomet geriau negu paskaityti".

Sovietinės užsienio reikalų "ministerijos" sąraše, kuriame nurodomos užsieniečiams neprieinamos vietovės, prie žodžio "Lietuva" taip rašoma: "Draudžiama visa teritorija; išimtis Vilniaus miestas ir privažiavimas geležinkeliu bei lėktuvu; Druskininkų miestas ir privažiavimas geležinkeliu

(Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

PRANCŪZIJĄ SUKRĖTĖ NESIBAIGIANTYS BOMBŲ SPROGIMAI

Paryžiuje. Ten dešimties dienų laikotarpyje sprogo net penkios teroristų bombos, nužudydamos aštuonis paryžiečius, sužeisdamos beveik porą šimtų. Ypač žiaurus buvo penktosios bombos sprogimas prie drabužių krautuvės Montparnase, sunaikinęs pirmąjį pastato aukštą. Sprogime žuvo dvi moterys, trys sužeisti vyrai mirė ligoninėje. Premjero J. Chiraco vyriausybė paskelbė įvažiavimo Prancūzijon suvaržymą. Nuo rugsėjo 16 d. reikia vizų atvažiuojantiems asmenims, išskyrus Šveicarijos ir Ekonominės Europos bendruomenės šalių piliečius. Išimtis nebuvo padaryta net ir Kanadai, nors iš jos kasmet pusė milijono turistų Prancūzijon atvykdavo be jokių vizų. Iki rugsėjo 30 d. vizos ateiviams išduodamos Prancūzijos orauosčiuose bei kituose įvažiavimo punktuose, o po šios datos jas reikės gauti savam krašte esančiose Prancūzijos atstovybėse. Vizos įvedamos šešių mėnesių laikotarpiui. Premjeras J. Chiracas taipgi pasiuntė karius į orauosčius ir pasienio punktus, sustiprindamas lig šiol policijai patikėtą apsaugą, ir atšaukė planuotą apsilankymą Kanadoje rugsėjo 24-27 d.d. Iš Indonezijos grįžo ten viešėjęs prez. F. Mitterrandas. Asmeniui, kuris padės surasti bombas sprogdinančius teroristus, valdžia pažadėjo milijoną frankų ($210.000).

Kas sprogdina bombas?

Lig šiol atsakomybę už bombų sprogimus prisiėmė dvi palestiniečių grupės — "Solidarumo komitetas su arabais ir politiniais kaliniais", "Teisių ir laisvės partizanai". Pirmoji grupė reikalauja paleisti Prancūzijoje kalinamą G. Abdallą, nuteistą kalėti ketverius metus už suklastotus dokumentus ir nelegaliai turėtą ginklą. Jis taipgi įtariamas įsivėlimu į JAV karinio atstovo ir Izraelio diplomato nužudymą Europoje. Policija paskelbė devynių įtariamų asmenų sąrašą — penkių vyrų ir keturių moterų. Sąrašan yra įtraukti net keturi kalinamo G. Abdallo broliai Libane, nors du ten viešai paneigė jiems mestą kaltinimą. Ant bombom panaudotų sprogmenų buvo rasta etiketė, kad jie gaminti Švedijoje. Susidaro įspūdis, kad sprogmenis teroristai gauna iš Švedijos, kur nemažai palestiniečių turi Uppsalos miestas. 1982 m. ten keturi palestiniečiai buvo įtarti ryšiais su teroristais ir ištremti iš Švedijos. Daug kam atrodo, kad tokio masto terorą turi remti kuri nors arabų valstybė. Įtarimas krinta ajatolos R. Chomeinio revoliuciniam Iranui, kariaujančiam su Iraku, kuriam Prancūzija parūpindavo modernius "Super-Etendard" naikintuvus ir Falklando kare pagarsėjusias "Exocet" raketas.

Amnestija kaliniams

Komunistinis gen. W. Jaruzelskio režimas Lenkijoje paskelbė visuotinę amnestiją politiniams kaliniams. Amnestija šį kartą apėmė 225 kalinius, kurių eilėse buvo tokie pogrindyje veikę "Solidarumo" unijos vadai, kaip Z. Bujakas, W. Frasyniukas, B. Borusevičius. Išleistieji gyvena viltimi, kad dabar vėl bus leista bent dalinė "Solidarumo" unijos veikla. Priešingu atveju jie vėl yra pasiryžę pasitraukti pogrindin, o iš ten grįžti į kalėjimą. Politinių kalinių paleidimu gen. W. Jaruzelskis siekė Lenkijai skaudžių JA Valstybių sankcijų atšaukimo, ryšių pagerinimo su Katalikų Bendrija pačioje Lenkijoje. Katalikų sluoksniai betgi teigia, kad laisvės turėjo susilaukti ne 225 politiniai kaliniai, o 350. Jie daro išvadą, kad nemažai politinių kalinių yra įjungta kriminalinių nusikaltėlių grupėn. "Solidarumo" unijos vadas L. Walensa su 48 laisvę atgavusiais kaliniais dalyvavo padėkos Mišiose Gdanske.

Įtampa pasitarimuose

Vašingtone lankėsi Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeris E. Ševardnadzė, turėjęs susitarti su valstybės sekr. G. Shultzu dėl planuojamo prez. R. Reagano ir kompartijos vado M. Gorbačiovo susitikimo. E. Ševardnadzę taipgi priėmė ir pats prez. R. Reaganas. Ir jis, ir G. Shultzas darė spaudimą, kad pirmiausia iš Sovietų Sąjungos būtų išleistas špionažu neteisėtai apkaltintas amerikietis žurnalistas N. Danilovas, kurį Maskva nori iškeisti į Jungtinėse Tautose dirbusį sovietų šnipą G. Zacharovą. Pasibaigus pasitarimams, G. Shultzas pareiškė žurnalistams, kad abiejų vadų susitikimas Vašingtone esąs neįmanomas, kol nebus išleistas N. Danilovas. E. Ševardnadzė labiausiai buvo nepatenkintas 25 Jungtinėse Tautose tarnavusių sovietų ištrėmimu iki spalio 1 d. Oficialiai aiškinama, kad šis nutarimas nieko bendro neturi su bandymu išlaisvinti N. Danilovą. Esą tik norima sumažinti šnipų lizdą Sovietų Sąjungos atstovybėje prie Jungtinių Tautų. Ten dabar yra net 243 Jungtinėms Tautoms paskirti Sovietų Sąjungos ir 32 Ukrainos bei Gudijos respublikų diplomatai.

Šiame numeryje:

Lietuviškos dienos
Didėjantis aplinkos spaudimas ir mažėjantis pasipriešinimas

Britai, švedai ir šveicarai apie Lietuvą
Pranešimas apie straipsnius, užtiktus Europos spaudoje

Brazilija – keistenybių šalis
Darbininkų atlyginimai, gamtos nelaimės, dideli kontrastai

Teisių gynėjai vadinami ekstremistais
Drąsieji kovotojai okupuotos Lietuvos pogrindžio spaudoje

Dvi uždangos – geležinė ir popierinė
Vito Areškos viza, sovietiniai ir išeiviniai komentarai

Černobilis – ledkalnio viršūnė
Sovietų planai gabenti atomines atliekas į Baltijos kraštus

Stiprėja pavergtųjų balsas
Lietuvaitės suorganizuotas renginys laisvės kovai stiprinti

"Juodojo kaspino" diena
Demonstracija Otavoje, kurioje dalyvavo įvairios tautybės

Minties ir dvasinės atgaivos dienos
Europos lietuviškųjų studijų savaitė Austrijos Salzburge

Mus gaivino idėjos ir gamta
Ateitininkų sendraugių stovykla su gausia kultūrine programa

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj – JAV doleriais).
Pavieniai numeriai – 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Britai, švedai, šveicarai...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

bei 'Inturisto' priemonėmis iš Vilniaus; Kauno miestas ir privažiavimas 'Inturisto' priemonėmis iš Vilniaus".

Tai reiškia, tęsia šveicaras korespondentas, kad ne tik agentūros "Novosti" šiltai rekomenduojami Klaipėdos ir Ignalinos miestai bei visas ruožas tarp jų svetimiesiems yra draudžiamas kraštas; netgi pasinaudoti savo automobiliu neleidžiama. Todėl nors keliauti po Lietuvą "nesunku ir nenuobodu", tai vis dėlto svetimšaliui neįmanoma.

Jau vien dėl to geografiniu požiūriu įspūdžiai iš apsilankymo Lietuvoje gali būti tik fragmentiški, pastebi šveicaras korespondentas.

Straipsnis per ilgas, kad jį visą čia galėtume atpasakoti. Pažymime kai kuriuos būdingesnius užsieniečio pastebėjimus. Jis aprašo senos lietuvių kalbos savitą skambesį ir reikšmę kalbotyrai. Nors sostinėje Vilniuje rusų kalba vartojama kaip "lingua franca", tačiau ir ateiviai rusai pamažu mokosi lietuviškai, nes už Vilniaus Lietuvoje be lietuvių kalbos sunku išsiversti. Lietuva iki šiol geriausiai atsilaikiusi prieš rusinimą.

Vilniuje ir Kaune didelį įspūdį šveicarui padarė tikinčiųjų minios šventovėse. "Štai tos popiežiaus divizijos, kurių savo metu pašaipiai pasigedo Stalinas", pastebi korespondentas ir pabrėžia, kad niekur taip iš tikinčiųjų nesityčiojama, kaip Lietuvos sotinėje, kur katedra tarnauja profaniškiems tikslams, o Šv. Kazimiero šventovė paversta ateizmo muziejumi. Ir niekur kitur istorija nėra taip savųjų žalojama, kaip čia: nutylima istorija apie daugybę karų su Maskvos kunigaikštija, varžybos dėl Gudijos ir Ukrainos, nieko apie spaudos draudimo kovą ar Stalino sandėrį su Hitleriu 1939 m.

Šveicarų dienraščio "Neue Zuercher Zeitung" korespondentas savo pastabas užbaigia, kritikuodamas oficialių sluoksnių ekonominius argumentus, kuriais teisinamas Lietuvos prijungimas prie Sov. Sąjungos. Viską lyginti su tuo, kas buvo prieš pusę šimtmečio, nesąžininga ir nieko nesako. Priekaištas, kad Lietuva vien ūkiškai neišsiverstų, negalioja. Korespondentas primena, kad Lietuva gyventojų skaičium prilygsta Norvegijai, plotu net gerokai viršija Šveicariją. **Lmb.**

A†A
URŠULEI PALIULIENEI
mirus,
jos sūnui VLADUI PALIULIUI, dukroms ir jų šeimoms reiškiame gilią užuojautą –

Dr. Jonas ir Halina Žmuidzinai

Mylimai motulei
A†A
URŠULEI PALIULIENEI,
baigusiai šios žemės kelionę ir palikusiai liūdinčius sūnų VLADĄ PALIULĮ, dukras su šeimomis, giliai užjaučiame bei dalinamės bendru šeimos liūdesiu –

Kun. Pr. Gaida
S. J. Andruliai
G. V. Balčiūnai
F. V. Urbonai
V. Kastytis

A†A
URŠULEI PETKŪNIENEI
mirus,
sūnui JUOZUI ir marčiai IEVAI PETKŪNAMS, dukteriai ELENAI ir žentui STASIUI KUZMICKAMS, jų šeimoms bei artimiesiems reiškiame brolišką užuojautą –

DLK Kęstučio šaulių kuopa
š. P. Petrušaitis, pirmininkas

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

Brazilija - keistenybių šalis

KLEMENSAS JŪRA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Paprasto darbininko atlyginimas — 35-45 dol. mėnesiui, o pensijos kur kas mizernesnės! Dauguma negauna nei pusės darbininko atlyginimo. Pragyvenimas labai brangus, ir tokiu būdu per 80% krašto gyventojų gyvena skurdžiai. Pensininkams gal ir sveika pabadauti (o už ką nusipirkti vaistų?), bet dirbantiems — sunku, liūdna, šviesesnė viltis tik Amžinybėje . . .

Pastaraisiais metais vaikams mokyklose duodami sotūs priešpiečiai, o šiemet pradėta vargingoms motinoms nemokamai dalinti pieną. Nežiūrint kai kurių pagerinimų, vis tiek neproporcingai blogas pajamų paskirstymas dirgina, kursto krašto varguomenės minias. Visiems žinoma, kad yra aibės dykūnų-pareigūnų, gaunančių per 5-10 tūkstančių dolerių mėnesiui, ir — daugelis teuždirbančių vos 12-17 dol., gi įvairių "partijų sociologai", kaip vienintelę įmanomą išeitį, siūlo griežtą gimimų kontrolę! Žinoma, tam priešinasi religijų vadovai. Tokiu būdu "diskusijos" tęsiasi dešimtmečiais, o skurdas auga ir tampa sunkiai pakenčiamas. Demografinis miestų augimas, masinė migracija iš gamtos nelaimių paliestų sričių, neribotas gyventojų prieauglis didina skurdą, veda į neišvengiamą revoliucinį sprogimą. Visa tai supranta nuoseklesni politikai, bet . . . viską atideda "para amanha!" – rytojui . . .

4. Gamtos nelaimės

Brazilijoje darbo rankų prieauglis kiekvienais metais viršija 3-4 milijonus! Jokia santvarka niekada nepajėgs juos visus aprūpinti atitinkamais darbais ir pragyvenimo minimumui reikalingu atlyginimu. Čia įprasta sakyti: "Deus é brasileiro!" — Dievas yra brazilas! Nepaisant to įsitikinimo, gamtos nelaimės beveik kasmet žiauriai vanoja kraštą . . .

Aišku, gamtos stichijos pirmiausia paliečia varguomenę. Milijoninius kv km plotus per ištisus šešerius metus alino sausros, be vieno lietaus lašelio! Išdžiūvo užtvankos, ežerai, mažesnės upės! 40-50°C karščiuose išdegė visokia augmenija, pasėliai, naapmatomi kavynai. Badu ir troškuliu krito milijoninės gyvulių bandos! Įkaitusi sausa žemė suakmenėjo, suskilo pasibaisėtinais plyšiais, kuriuose tik vos vienas kitas roplys driežlelis ar skorpionas, o kai kur suvargus varinė gyvataitė tebesilaikė. Visokie gausūs keturkojai gyvūnai paliko baisiųjų sausrų paliestas sritis. Ornitologų nusiminimui beveik visi įvairūs ir gausūs skraiduoliai, įvairiausiais balsais spygaudami ir klykaudami paliko mirties pirštо paliestas kaatingas! Ceara, Maranhao, Espirito Santo, Bahia, Pernambuco valstijos — beveik visa Šiaurinė Brazilija virto šiurpą keliančia mirtina dykuma . . .

Ir . . . tuo pačiu metu pietinės Brazilijos valstijas ištiko pasibaisėtinos liūtys! Vienas gražiausių Santa Catarinos Bliumenau miestas (daugiausia praėjusio šimtmečio vokiečių ateivių apgyventas) beveik visas paskendo. Kurne-kur tebekyšojo stogai, o daugumos namų nė ženklo neliko. Didžiųjų upių normalus vandens lygis pakilo 15-20 metrų! Daugelis kaimų su gražiausiais pasėliais ir sodais — ošiančios ir liūlančios marios! Tiktai šen bei ten plūduriuojantys plaustai su besigelbstinčiomis šeimomis ir varganos mantos likučiais. Tiek šiaurinėje, tiek pat ir pietinėje šalies pusėje iš pažemiu skrendančių valdžios malūnsparnių, pamatomi ir nufilmuojami ašaras išspaudžiantys vaizdai. Visa šiaurė virto saulės išdeginta dykuma, o pietūs — mariomis!

Savaime aišku, užsigrūdo visos įmanomos susisiekimo priemonės su milijonais bėglių iš gamtos nelaimių paliestų sričių. Brazilas — optimistas ir nuostabiai kantrus. Jis moka, pajėgia, sugeba prisiderinti prie didžiausių sunkumų! Ir tai be raukšlių kaktoje! Susiveržia diržą ir pusalkanis ar net labai alkanas šypsosi, švilpauja, dainuoja ir . . . šoka, baigdamas išeikvoti paskutinius jėgų likučius. Pavydėtinas stoicizmas ir neribota kantrybė — Brazilijos kaimo žmonių bruožas. Tik miestai šį bruožą dildo ir naikina.

Jautrus nuoširdumas nesvetimas dažnam brazilui. Visa vidurio sritis skubėjo su pagalba nelaimių ištiktiems gyventojams! Aišku, buvo šaukiamasi ir į kitus pasiturinčius pasaulio kraštus. Iš visur plaukė krikščioniškai geraširdiška pagalba. Bankuose buvo atidarytos specialios sąskaitos. Užtekdavo tik telefonu paskambinti, kad iš bankinės sąskaitos būtų atskiriama sutarta suma nelaimingųjų šalpai. Žinoma, kaip ir visur atsitinka, šen bei ten pasitaikė išnaudotojų, geraširdžių suaukotas gėrybes pasiglemžiančių į savo kišenes. Dagių, usnių ir kitokių niekingų piktžolių būna net ir gražiausiuose javuose . . .

Pernykščių potvynių sritis pietinėje krašto pusėje šiemet nubaudė sausros ir nepaprasti (ilgus mėnesius trukę) karščiai. Išdžiūvo, na, tiesiog išdegė vėl nauji milijonai kavos medelių! Milijonai ha sojos, ryžių, kukurūzų pasėlių! Išdegė gaisruose tūkstančiai kv km miškų! Ir to dar negana: neapsakomo didumo skėrių debesys nugulė šiaurinio ir pietinio Mato Grosso pasėlių plotus! Per kelias valandas juoda žeme virto gražiausio derliaus laukai. Kaip ir visur, nejudri bei nelanksti valdžia pagaliau susigriebė skėrių debesis atakuoti iš malūnsparnių parazitus naikinančiais nuodais . . .

Pavėluota! Skėrius sunaikins, bet ir derliumi, deja, šiais metais jau nepasinaudos! Teks daug maisto importuoti iš užsienio kraštų. O skolos užsienio bankams jau toli prašoko šimtą bilijonų ne krūzadų, o dolerių! Tik metinėm palūkanom sumokėti reikia per 11 bilijonų dolerių! Didesnė labai sėkmingo eksporto pusė tenka atiduoti tų nelaimingų palūkanų sumokėjimui! Aišku, tiek pinigų neturint, kas metai skolos auga! Skaudūs krašto vidaus ekonomijos susivaržymai nepalengvina slegiančios skolų naštos. Daugelis pramato nelinksmą ateities perspektyvą, ypač dėl giliai įsišaknijusios ir išsikerojusios korupcijos, kuri kaip nepagydomas vėžys graužia ir žaloja krašto ekonomiją.

Dar vienas didelis rūpestis: daugeliu tūkstančių km nusidriekia Atlanto krantais ir upėmis bei sunkiai peržengiamomis džiunglėmis sienos su kaimynais. Efektyvi sienų ir vandens kelių apsauga jokiu būdu neįmanoma. Kontrabandinė sloga smaugia ir dusina šalį! Labai daug kontrabandinių prekių atkeliauja per džiunglių šunkelius, slaptais lėktuvais, upių vandenimis ir visokiais kitokiais tik kontrabandininkams žinomais susisiekimo būdais.

5. Kontrastai

Šalis didelė, be galo turtinga neišsemiamais gamtos turtais, įvairiomis gėrybėmis, derlingais laukais, neišmatuojamais miškų plotais ir . . . kas iš to? Iki šiol tvarka nėjo kartu su pažanga. Daugelį dešimtmečių kraštas buvo valdomas ir tvarkomas menkos politinės nuovokos, lėkšto sumanumo ir savanaudiško patriotizmo asmenų. Krašto turtų eikvotojai privedė prie bedugnės krašto ir dabar . . . labai sunku būti optimistu.

Kontrastų mums niekada netrūko. Čia krašto politikai vertinami dvejopai: vienų mirties atveju rauda visas kraštas, kitų rauda todėl, kad nemiršta! Daugelis mėgsta sakyti: blogas vienuolis menkina visą, nors ir didžiausią vienuolyną! Mano bičiulis, nebejaunas klebonas, mėgsta tvirtinti, kad tikėjimas kilnoja kalnus . . .

— Tai . . . kur ten? — aš trukčioju pečiais: — Koks šimtas metų aš kasdien spoksau į tuos apsamanojusius kalnus ir, kad kada nors bent krustelėtų!

— Žmogeli, tu žmogeli, — su pasigailėjimu ir atjautimu klebonas linguoja galvą. — Tai matai, koks dar iš tikrųjų menkutėlis tavo tikėjimas!

Sulaukęs atitinkamos progos, klausiu seną bičiulį dainininką:

— Pasakyk, kokiems vanagams tu vis plėšojiesi toje lietuvių scenoje? Ar nebūtų geriau, jeigu eitum dirvos arti?!

— Ne, ne! — jis ramiai atrėžia. — Dainuoju todėl, kad mėgstu rodyti savo arkliškai didelius dantis ir nemoku laikyti uždarytos burnos.

Kultūros ministeris Pimenta de Veiga televizijoje įtikinėja, kad kukurūzinis pyragaitis taip pat yra kultūra! Ir nemėginkit su juo ginčytis.

Sao Paulyje populiarus atstovas ir kandidatas į valstijos gubernatorius grafas Matarazzo Suplicy, leisdamas šv. Jono balionėlius, įtikinėja:

— Tai kas, kad aš grafo sūnus ir milijonierius! Aš dėkingai priimu balsus fašistų, marksistų, komunistų ir visokių narkomanų! Bet . . . už tai aš einu kartu su darbininkais, su vargstančiais, su darbo liaudimi . . .

Kremliaus žvaigždė prisisegęs, jis liuksusiniu automobiliu važiuoja lankyti užmiesčio vargšų lūšnynų. Neseniai buvo išvažiavęs lankyti laukų darbininkų ir kartu su jais per dieną laukuose skynė medvilnę, valgė kartu su darbininkais ir neleido savęs vadinti Ekscelencija. Tas didžiai imponuoja liaudžiai.

Turim ir religinių kontrastų. Reikėtų tik pamatyti vadinamus "Reveillon", kai daugtūkstantinės minios susirenka ant vandenyno krantų "sveikinti ir aukoti" vadinamajai "Marių karalienei Jemanža"! Aukojamos gėlės, vainikai, puokštės, žvakės ir kitokie dalykai per ištisas tris dienas! Sudėtingos apeigos, ritualiniai šokiai, "Kandomble" dainos, sakyčiau, tikrai nesiskiria nuo šimtmečiais žinomų Afrikos laukinių apeigų.

6. Orchidėja sraigėje

Besigrūsdamas tirštoje "maldininkų" minioje, tikrai nepajusi, kaip vanagiūkštį "urubu" nusipirksi vietoje juodosios gervės. Ir . . . nepatariama eiti į pamarį vakarais, nes visos kaimynės "nuoširdžiausiai perspėja". Atsitiko seniai, kai žinomo apylinkės turtuolio žmona "išgaravo" iš namų! Ir ne viena — lydima jauno žvalaus mordomo — tarno.

Senas šykštuolis, iš tos tūžmasties pavirto vilkolakiu ir baugina pamario gyventojus, ypač pilnomis mėnesienos naktimis . . .

Plepalai! Numoju ranka ir tyčia vėlais vakarais goglinėju tuščiomis pakrantėmis. Nebijau net ir tada, kai girdžiu užpakalyje laužiamų šakų triukšmą. Susirūpinęs atsigręžiu, negi iš tikrųjų būtų tas baisuolis-persivertėlis? Dargi nėra sutemę, o ir mėnulio nesimato. Man besvarstant — bėgti ar pasilikti, iš netolimų krūmelių išsiropščia tikra normali žmogysta.

— Ačiū Dievui! — galvoju. Žmogus juk ne žvėris. Ir ne medžiotojas — be ginklo ir net be marškinių. Atrodo keistas padaras šitoje tuščioje dykynėje, nors ramus ir tylus . . .

— Medžiotojas? — klausiu vietoje pasisveikinimo.

— Jokiu būdu . . . — suniurna.

— Pamaniau, kad iš kalnų gal įlankėlėn nusileidžia nakties metu vienas kitas žvėrelis. Gal kartais ir pavojingasis tigras "onca" . . . — sakau jam.

— Seniau, buvo . . . — sutinka žmogėnas. — Buvo tiek ir tiek! Knibždėte knibždėjo ir tigrų, stirnų, šernų, zuikių, laukinių kiaulaičių ir kitokių žvėrių . . .

— Tai . . . ką tamsta medžiojate, jeigu leisite paklausti?

— Orchidėjas . . .

— Negali būti! — net išsižioju. — Čia gi nėra jokių orchidėjų . . .

— Yra . . . — sako jis šaipydamasis ir nustypčioja į krūmus. Atsineša savo kelionės krepšį ir iš jo išima sraigės kiautą, panašų, kokius matome nubrėžtus "Shell" degalų stotyse. Keistuolis vėl rausiasi savo krepšyje, kol suranda stiprų padidinamąjį stiklą ir sako:

— Prašau, gerai įsižiūrėkite į sraigės kiauto vidurį . . .

Tylėdamas paimu stiklą, įsižiūriu ir aiškiai matau kiauto viduryje smulkų keistos gėlytės žiedą, kokio dar niekur nebuvau matęs . . .

(Bus daugiau)

Mielam tėveliui
a.a. JONUI MAČIUI
iškeliavus amžinybėn,
sūnui BERNARDUI, KLB Hamiltono apylinkės valdybos pirmininkui, dukrai ONUTEI JUSIENEI ir jų šeimoms reiškiame gilią užuojautą –

KLB Hamiltono apylinkės valdyba

Mylimam Tėveliui
kūrėjui-savanoriui Vyčio kryžiaus kavalieriui
A†A
JONUI MAČIUI
iškeliavus amžinybėn,
sūnų BERNARDĄ ir dukrą ONUTĘ JUSIENĘ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

J. J. Kamaičiai su šeima
B. S. Prakapai
M. J. Čebatoriai
B. F. Ankudavičiai
O. A. Dzemionai
G. Baliūnienė
B. Rukšėnienė
G. Vaitkienė

PADĖKA
Mirus
a. a. ADOMUI BUINIUI

Ontario Hamiltone, reiškiame nuoširdžią padėką visiems, lankiusiems velionį ligos metu namuose, dalyvavusiems jo laidotuvėse, užprašiusiems Mišias, atsiuntusiems gėles, nešusiems karstą.

Nuoširdžiausia padėka kunigui J. Liaubai už maldas laidotuvių koplyčioje, už gedulines Mišias šventovėje ir palydėjimą į Šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje.

Ilsėkis, mielas Adomai, Kanados žemėje, šalia savo sūnaus kapo.

Testamento vykdytojai – Petras Pranckevičius ir Česlovas Tiškevičius

Pastaba. Kadangi velionis čia neturėjo giminių, laidotuvėmis rūpinosi testamento vykdytojai – Petras Pranckevičius ir Česlovas Tiškevičius. Vaišės laidotuvių dalyviams buvo suruoštos vykdant velionies valią. Iš savo pusės visiems reiškiu padėką.

G. Palmer

PADĖKA
A†A
ONA BUDRECKYTĖ–TEIŠERSKIENĖ,
mylima mūsų Mama, Andriuko ir Danutės senelė, mirė 1986 m. rugsėjo 1 dieną; palaidota rugsėjo 5 dieną lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, kunigams – Eugenijui Jurgučiui, OFM, ir Liudui Januškai, OFM, už maldas laidotuvių koplyčioje, kun. A. Grausliui už gražų pamokslą. Taip pat dėkojame kun. Pijui Šarpnickui, OFM, už Mamos palydėjimą į lietuvių kapines Mississaugoje.

Su dėkingumu prisimename visus, pagerbusius Mamą laidotuvių namuose savo atsilankymu, aukojusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles prie jos karsto ir palydėjusiems ją į amžino poilsio vietą. Reiškiame padėką karsto nešėjams.

Nuoširdus ačiū solistams — Algiui Simanavičiui ir Lindai Marcinkutei už giedojimą, B. Stanulienei – už paruošimą skanių pietų.

Ačiū visiems, užjautusiems mus skaudžioje gyvenimo valandoje.

Liūdintys –
Laima, Edmundas, vaikaičiai Andrius ir Danutė Stanevičiai

PADĖKA

Po sunkios, skausmingos ligos mūsų mylimam sūnui, broliui ir vyrui

a.a. RIMVYDUI-EDMUNDUI SKUČUI

1986 metų liepos 11 dieną mirus R. Viktorija ligoninėje Montrealyje,

nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. St. Šileikai už sakramentų suteikimą velioniui esant ligoniu, už rožinį, atlaikytas šv. Mišias ir pamokslą jų metu.

Nuoširdžiai dėkojame sol. Antanui Kebliui už jautriai sugiedotą "Viešpaties angelą" rožinio metu ir už solo giedojimą Mišių metu. Dėkojame sol. Juozui Skėriui už giedojimą laidotuvių Mišiose. Dėkojame bičiuliams, mus skausmo valandoje užjautusiems, Aušros Vartų parapijos seselėms už maldas, lankiusiems velionį šventovėje ir dalyvavusiems Mišiose.

Dėkojame spaudoje pareiškusiems užuojautas, aukojusiems Tautos fondui, Kanados lietuvių fondui ir Toronto širdies ligų fondui. Dėkojame aukojusiems parapijoms, spaudai ir Mišiom už velionį, atsiuntusiem gėles.

Dėkojame kun. J. Staškui už rožinį nauju būdu pravestą Mississaugos koplyčioje, Mišias, reikšmingą pamokslą ir velionies palydėjimą į amžino poilsio vietą lietuvių kapinėse. Dėkojame solistei Slavai Žiemelytei, muz. Jonui Govėdui už jautrias giesmes Mišių metu.

Dėkojame Toronto-Mississaugos draugams, pažįstamiems tautiečiams, atsilankiusiems į laidotuvių pamaldas.

Nuo visos mūsų šeimos bei velionies žmonos priimkite nuoširdžią mūsų padėką.

Liūdinti Skučų šeima

Baltiečių jaunimas "Juodojo kaspino" demonstracijoje Toronte 1986 m. rugpjūčio 23 d. atnešė spygliuotą vielą, vaizduojančią sovietinę vergiją, kurioje kenčia daug tautų. Nuotr. St. Dabkaus

Teisių gynėjai vadinami ekstremistais

Rašo "LKB kronika" 1985 metų 68 numeryje, iškeldama ateistų skleidžiamą dezinformaciją

Kristus, kalbėdamas apie Bažnyčią ir jos vaikus ištinkančius persekiojimus, yra pasakęs šiuos žodžius: "Atsiras netikrų mesijų ir pranašų. Jie darys stebuklingų ženklų, bandydami suvedžioti, jei tai būtų įmanoma, net išrinktuosius. Todėl būkite apdairūs. Aš jus iš anksto dėl to visko įspėjau" (Mk 13,22-23).

Sunkiais Bažnyčios istorijos momentais verta šiuos Jėzaus žodžius dažnai apmąstyti kasdieninių gyvenimo įvykių fone. Pabandykime, šiuos žodžius prisimindami, panagrinėti vieną kitą mūsų gyvenimo momento įvykį, ypač tuos, kurie daugiau įneša nerimo tikinčio lietuvio širdin.

Sakoma, kad bedieviška valdžia turi savo žinioje specialų skyrių sąmoningai dezinformacijai, gandams skleisti. Juo didesnis Bažnyčios priešams džiaugsmas, juo stambesnė, reikšmingesnė žuvelė užkliūva ant jų dezinformacijos kabliuko.

Tikinčioji Lietuva pergyvena dėl suimtų kunigų, dėl pakartotinio suėmimo vos kelias dienas laisvėje pabuvusio kun. Jono-Kastyčio MATULIONIO. RRT įgaliotinis Petras ANILIONIS mėgino įtikinti Lietuvos kunigus ir vyskupus, kad dėl kun. J. K. MATULIONIO suėmimo yra kalti kunigai ekstremistai, pakurstę kun. J. K. MATULIONĮ, o taip pat ir jis pats, pasakęs per daug smarkius pamokslus. Tai netiesa! Ši dezinformacija plačiai skleidžiama Lietuvoje. Iš tiesų, kun. J. K. MATULIONIS nei Vilniuje, nei Kybartuose pamokslų nesakė. Paskaitė grynai religinį savo eilėraštį, o jį sveikinusiems žmonėms tepasakė keletą sakinių. Kybartuose trumpai pasakė: "Jei žmonės mylėtų Dievą, tai lageriai būtų tušti". Baisu, kai kartą teko išgirsti žmogų, prakeikiantį savo Tėvynę: "Ta prakeikta Tarybų Sąjunga!" Šį iš konteksto išimtą sakinį P. ANILIONIS panaudojo pateisinimui nežmoniško elgesio su invalidu kun. K. MATULIONIU. Pati valdžios laikysena išduoda, kad tiesa ne įgaliotinio pusėje, nes jokio naujo teismo suimtam kunigui nebuvo. Kun. J. K. MATULIONIS be papildomo teismo išsiųstas atlikti bausmę, nuo kurios buvo amnestuotas. Tik šį kartą išsiųstas toliau, į patį Sibirą — Užbaikalėje, į Čitos sritį.

Ne naujiena, kad bedievių kolaborantai uoliausius kunigus, bedievių vadinamus ekstremistais, mėgina apkaltinti Bažnyčios vienybės ardymu, nesilaikymu bažnytinės drausmės, net ėjimu prieš vyskupus, ypač kai jie mėgina aukštesniuose bažnytiniuose postuose esančių dvasininkų dėmesį atkreipti į bedieviškos dezinformacijos klastą. Tačiau ar ne keista, kai dėl tos tariamos Bažnyčios "vienybės" ima sielotis atvirai prieš tikėjimą kovojąs ateizmo propagandistas B. DEKSNYS (Ateizmas, religija ir ideologinė kova, Vilnius, 1985, p. 103-105)? Ne Bažnyčios naudai tas rūpestis. Kokios vienybės Bažnyčioje nori ateistai? Bažnyčios nelaimei ateistams pasisekė kai ką paveikti grasinimais ir pažadais, kad su jais bendradarbiautų. Kiti, uolesni, matydami persekiojamą Bažnyčią ir niekinamą Dievą, bando gelbėti padėtį, paveikti kitus, kad nepasiduotų bedievių reikalavimams. Jie ir yra didžiausi "vienybės" ardytojai. Ir tada šaukia valdiški bedieviai: "Nėra vienybės!" Suprasdami tą "vienybę" ne kaip vienybę su Kristumi, su šv.Tėvu, bet tik su tais, kurie yra supasavę ir paklusę Saugumo diktatui.

Valdiški bedieviai nuolat įtikinėja pasaulį ir mūsų liaudį, kad jie nesikiša į Bažnyčios kanoninę veiklą. Kai kurioje nors vyskupijoje, netekusioje ordinaro, renkamas valdytojas, įtikinėjama, kad rinkimai laisvi, kanoniški, kad iš civilinės valdžios pusės nebuvo kišamasi į jų eigą ir rezultatus. Bet štai, š. m. "Švyturio" žurnale (nr. 12, p. 10) ateistas V. L. BALKEVIČIUS, puldamas kun. Joną DANYLĄ, nesigėdindamas teigia, kad bedieviška valstybė ne tik turi teisę, bet ir privalo kištis į vyskupijų valdytojų rinkimus. Esą ir nepriklausomoje Lietuvoje konkordatas leidęs. Deja, V. BALKEVIČIUS suklydo: konkordatas reikalavo, kad Vatikanas, skirdamas rezidencinį vyskupą, atsiklaustų civilinę valdžią, ar prieš skiriamąjį neturi politinio pobūdžio priekaištų. Nei apaštalinių administratorių, nei vyskupų augziliarų, juo labiau vyskupijų valdytojų kandidatūrų su civiline valdžia derinti nereikėjo. Savo melagingais demagogiškais išvedžiojimais šis ateistas aiškiai įrodo, ko vertas teiginys, kad Lietuvoje bedieviška civilinė valdžia nesikiša į Bažnyčios kanoninę veiklą.

Civilinės valdžios pareigūnai terorizuoja neoficialiai veikiančių vienuolynų seseris, įtikinėdami: "Galite būti vienuolėmis. Melskitės kiek norite, tik mums praneškite, ką jūsų vyresniosios įsakinėja jums daryti, kokie kunigai pas jus lankosi, ką jie kalba. Tada nenusikalsite nei Bažnyčios, nei valstybės įstatymams". Tačiau toks bendradarbiavimas su bedieviais, kovojančiais prieš Bažnyčią, yra nusikaltimas Bažnyčios kanonams, reikalaujantiems, kad vienuolijos reikalai nebūtų išnešti už jos ribų.

Skaudu, kad bedieviškai dezinformacijai skleisti panaudojami kai kurie kunigai ir net sakyklos. Šiais metais Vilniaus kunigams vestų rekolekcijų vadovas įrodinėjo, kad Vatikanas pasmerkė "išsilaisvinimo teologiją", pasmerkė ir Bažnyčios bei tikinčiųjų teisių gynimą, t. y. tą veiklą, kuria užsiėmė mūsų kunigai-kaliniai — A. SVARINSKAS ir S. TAMKEVIČIUS. Esame dėkingi Vatikano radijui, kad praskleidė bedieviškos dezinformacijos debesį, perduodamas prel. Vyt. Kazlausko paskaitos fragmentus šia tema. Iš laidos paaiškėjo, kad pasmerkta ne kova ir veikla už teises ir laisves, bet pataikavimas bedieviškai marksistinei doktrinai.

Nerimą kelia kai kurių "gudriųjų", su bedieviška valdžia sugyvenančių kunigų pamokymai tikintiesiems (net iš sakyklos), kaip gudriai galima atsakyti į bedieviškų anketų klausimą — "Ar tiki Dievą?" Esą galima atsakyti: "Netikiu prietarais", nors šiais laikais Lietuvoje visi žino, kad terminas "prietarai" bedievių pirmoje eilėje taikomas religijai charakterizuoti. Šiems gudročiams reikėtų priminti, kaip mokė mūsų liaudį vysk. Motiejus VALANČIUS sunkiais carinės priespaudos laikais: "Turite būti pasiruošę kentėti kančias, kaip senovės katalikai. Nors viršininkai už tvirtybę katalikų tikėjime atimtų gyvenimą, sodintų į kalėjimus, plaktų ar kapotų. Visa tai turite iškentėti, nes verta to yra dangaus karalystė. Jūsų vėlės yra vertos to, idant dėl jų išganymo trupučį pakentėtumėte, todėl, mano vaikai, nesigailėkite nei savo namų, nei turtų, nei gyvybės. Tikėkitės, vaikai mano, turėkitės savo tikėjimo, nors jus ir visus užmuštų . . ."

Kaip skaudu girdėti, kai, norint išvengti daug mažesnių kentėjimų, nei vysk. M. VALANČIUS mini, raginama "gudriai" išduoti savąjį tikėjimą. Tikintysis neturėtų ir tokioje situacijoje pasimesti. Bažnyčia nesugriuvo, nors vienas iš paties Jėzaus pasirinktų apaštalų ir nuėjo išdavystės keliu. Liūdna, kai mūsų tikintieji, neturintys rimtos religinės spaudos kun. Broniaus BULIKOS imami maitinti Bažnyčios pasmerkto "Olandų katekizmo" pirmosios laidos vertimu. Gera bent tai, kad kunigija ir tikintieji rimtai reagavo.

Nenustebino Lietuvos tikinčiųjų kun. Roko PUZONO atviras laiškas atsisakant bendradarbiavimo su saugumu. Ne tokie naivuoliai mūsų žmonės, kad nežinotų, kokiais metodais dirba Saugumas. Stebina tik kai kurių kunigų ir tikinčiųjų laikysena šio teisingo mosto atžvilgiu. Ypatingai kai šio pasirinkto būdo teisingumą liudija jam priešingas atvejis, kai vienas gražiai pagarsėjęs kunigas, panašiai Saugumo supančiotas, tyliai nutraukęs su jais ryšius, tačiau neišdrįsęs viešai to paskelbti, vėliau Saugumo buvo palaužtas ir priėjo iki to, kad bejieškodamas išeities metė kunigystę.

Keista, kad ne tik Lietuvoje, bet ir Vatikanui skleidžiami gandai, jog su kun. R. PUZONU bus taip, kaip su anuo metusiu kunigystę. Kam smerkti ir pranašauti iš anksto? Ateitis parodys. Niekas negarantuotas nuo puolimų. "Kas stovi, težiūri, kad nekristų", o už kun. R. PUZONĄ, išdrįsusį viešai išeiti prieš galingą jėgą, nebijojusį apkaltinti save, reikėtų pasimelsti, kad jam tiktų arkivysk. J. MATULAIČIO žodžiai, kuriuos jisai užrašė savo primicijų paveikslėliuose: "Man nebaisūs neteisingi užpuldinėjimai. Tik baisu, kad mūsų širdyse neimtų mažėti Dievo Bažnyčios ir idealų meilė".

Nerimą kelia ir tas faktas, kad sovietinė valdžia tik Lietuvos delegacijai leido dalyvauti tarptautiniame Nairobio kongrese, kai ten nebuvo nė vienos delegacijos iš komunistinių kraštų — nei Lenkijos, nei Vengrijos, nei kitų, net iš Latvijos. Jei jau valdiški bedieviai duoda kokią nors privilegiją, tai tik jau ne gero linkėdami Bažnyčiai, bet regzdami kokią nors naują klastą. Sąmoningi katalikai su nerimu svarsto, kas slepiasi po šito "gerumu". Juo labiau, kad Maskvos patriarchijos žurnale 1985 m. nr. 7, p. 2 randame panašiai skambančią žinutę, jog Maskvos patriarcho PIMENO 75 metinių ir jo apdovanojimo Darbo Raudonosios vėliavos ordinu minėjime Maskvoje nedalyvavo Latvijos katalikų Bažnyčios delegacija, kai tuo tarpu iš Lietuvos, aišku, ne be įgaliotinio spaudimo, dalyvavo net arkivyskupo vadovaujama delegacija. Ar už visas šias "geradarybes" bedieviška valdžia nepamėgins pareikalauti pereiti Maskvos patriarcho globon, kaip savo laiku buvo mėginama pasiūlyti Čekoslovakijos katalikams? Nepasitikėkime kovojančių prieš Bažnyčią gerumu, nuoširdumu!

Kad nepasisektų netikriems pranašams suklaidinti šiandien žemėje gyvenančių mūsų tautos vaikų, reikia aukos dvasios, meilės ir maldos.

Dvi uždangos - geležinė ir popierinė

Vito Areškos atvejis sovietinėje ir išeivinėje spaudoje

K. BALTRONIS

1986 m. "Akiračių" 6 nr. perspausdintas Vito Areškos straipsnis, paskelbtas "Literatūroje ir mene", pavadintas "Kaip aš važiavau į Čikagą". Šalia jo "Akiračių" redakcija, propagandiškai papildydama V. Areškos gražbylystę, pridėjo savo pastabas: "Geležinė ar popierinė uždanga?" Abu gabalai yra lygiai pretenzingi, įmantrūs, bet neprašokantys propagandinio lygio.

Sovietinis pilietis Vitas Areška iš tikrųjų negavo leidimo atvažiuoti į Ameriką, tad atsiteisdamas sovietinės santvarkos ydas priskiria Amerikai, o išeivių mėnraščio redaktoriai, pamėgdžiodami nelaimingo piliečio logiką, tvirtina, jog tai amerikietiškos biorokratijos pasekmė: "Mūsų žiniomis, ką sako Vitas Areška — šventa teisybė". Išeitų, kad amerikiečiai nuleido popierinę uždangą, bene atsveriančią geležinę uždangą . . .

V. Areška pasipiktinęs rašo: "Buvai pakviestas į svečius, ir prieš pat nosį buvo užtrenktos durys!" Tai tiesa, nors ir dalinė — apimanti išimtinius atvejus. O kaip atvertos tos durys sovietuose? Nei Areška, nei redaktoriai šia proga neprisimena sovietinės taisyklės, jog tenai tūkstančiams žmonių, jei ne milijonams, neleidžiama apsilankyti pas pažįstamus ir artimuosius šiapus geležinės uždangos (ar Berlyno gėdos mūrų).

V. Areška rašo, kad "pasaulėžiūrų, ideologijų skirtumai neatbaido, o gal dar stipriau įpareigoja neprarasti kontaktų, be kurių nebeįmanoma ką nors gero padaryti taikos ir humanizmo labui..." Tik kodėl tariamas tolerantas nepabando tuos "taikos ir humanizmo" kontaktus palaikyti su vad. sąžinės belaisviais ar kaliniais ir milijonais kitų jų užnugary savajame krašte ar Sibire?

Baiminasi V. Areška, jog "gali tave ir pačioje Čikagoje apiplėšti ir gal nusiųsti į aną pasaulį, jei neturėsi kišenėje kelių žaliukų dolerių". Ir tai tiesa. Bet ar ne didesnė tiesa, kai pati sovietų valdžia, tiksliau — legali Mafija, kankina ir žudo savo piliečius, kurie drįsta sovietinį melą pavadinti tikruoju vardu, nors tos aukos ir turėtų kišenėje daug rublių?

Nepatenkintas V. Areška, kad "konsulas jau reikalauja smulkios svečiavimosi programos", bet "pamiršta", kad sovietuose nuo tos "programos" nukrypę turistai, pvz. aplankydami savo giminių kapus, būna "be ceremonijų" etapu ištremti iš krašto. Ir aplamai Areškai juk puikiai žinoma, kad apmokamą kvotą, visą "popierizmą" ir lankymo vietovių apribojimą ligi fobijos išvystė visų pirma patys sovietai; netgi dabar pvz. turistas privalo užpildyti blanką, kada ir kaip jisai prarado "sovietinę pilietybę", kurios iš tikrųjų niekad neturėjo!

Kadangi sovietai atsižvelgia tik į jėgą, ar negerai, kad kirvis atitinka kotą? Argi nepagelbsti, kai jie patys patiria, jog lazda turi du galus? Jie vargina, jei neterorizuoja, svetimus turistus ir savo prievartos piliečius, tai kodėl amerikiečiai turėtų ištiesti raudoną kilimą sovietinės nomenklatūros turistams? Juk gana logiška: kai pati nomenklatūra patirs ant savo kailio, ką reiškia turizmo varžymai, yra šansų, kad ji atkreips žmoniškesnį dėmesį į tuos varžtus. Beje, gali ir tai nepagelbėti, tačiau kitų būdų nėra. Jei atsirastų, niekas jų nelaikytų pavožtų po puodu . . .

Visiems aišku, jog dažnai (ar niekuomet) nepakanka, ką sovietų valdžia sako apie Černobilio sprogimą (nors "Akiračiai" informaciją grindžia tuo, jog "visų pirma, sovietų spauda neskelbė, kad nuo Ignalinos jėgainės kyla didelė tarša", 1986 m. 6 nr., 3 p.). Nepakanka ir to, ką sovietinis V. Areška sugestionuoja apie save, esą jis nepriklauso prie "tų asmenų kuriems draudžiama įvažiuoti Amerikon", — teroristų . . . Nes dažno teroro siūlai rieda iš sovietų imperijos įvairiais keliais ir šunkeliais, kartais per bulgarų ambasadą (popiežiaus atentato atveju), kartais per gastroliuojančio sovietų teatro muziką (Svetlanos Stalinaitės atveju, kai ji pirmą kartą pabėgusi apsistojo Šveicarijoje) ir t.t. Gi kai kurie žurnalistai tebetikina, kad reikia skirti sovietinę politiką nuo kultūros . . . (Deja, nėra žinių, kokias užduotis turistas Areška būtų atlikęs). Tačiau kiekvienai valstybei tokie turistai brangiai kainuoja, nes juos privalo sekti.

Parašyta aiškiai, jog V. Areška save laiko literatu, ir prideda: "Kad literato kas bijotų — tai tikra nesąmonė". Kaip dailiai išreikšta mintis! Tik gaila, kad skaitytojas nemato rankos, pridėtos prie širdies. Juk visi žmonės turi širdį. O kodėl V. Areška nepasako iš širdies, ką jis, partietis, padarė anuo metu, kai jo vyresnieji kolegos literatai — A. Miškinis, K. Inčiūra, K. Jakubėnas, K. Boruta ir eilė kitų, kurių niekas nebijojo, mynė molį gulago platybėse, — ar jo atstovaujamoji blogio imperija nebijo gėrio?

V. Areška primena garsųjį kareivėlį, kuris 1904-05 m. rusų-japonų kare kaitaliojo savo tapatybę pagal tai, kas tuo metu jį apsupo: prie rusų jis užsimaukšlina rusišką kepurę, o prie japonų — japonišką. Pagelbsti. Taip ir dabar: kai "važiuoja į Čikagą", Areška apsigaubia "privačiai išvykstančio" apsiaustu, — užsienio pase aiškūs įrašai ir antspaudai; o kai švaistosi okupuotame krašte, jisai — nomenklatūros privilegijuotasis, buvęs dargi LKP CK narys. Yra labai galimas dalykas, kad JAV konsulato pareigūnai geriau už mėnraščio redaktorius išskaito tokį pasą ir centro komiteto nomenklatūrininko neįsileidžia į Ameriką.

Beje, kiek žmogus privalo padaryti šunybių ir pažeisti žmogaus teises, kad patektų į visagalį centro komitetą?

"Akiračiams" tokia nomenklatūrininko neįsileidimo politika "rodytų, kad Reagano-Shultzo absurdo teatre galima sulaukti ir dar keistesnių scenų: šiandien mūsų aplankyti neleidžia draugams, rytoj gali neleisti ir giminėms . . ." Bet ar tai nepanašu į krokodilo ašaras? Juk dabarty nėra nė truputėlio duomenų, kad JAV galėtų kankinti gimines. Tai kam kliedėti apie ateitį? Ak, pagerbiant mėnraščio stilių, tenka jo būdu ir atsakyti. To priekaišto priežastis glūdi pačių "Akiračių" insinuacijų teatre: metant dėmę ant amerikiečių, nors ir propagandiniu būdu, tikimasi, kad tikra dėmė ant sovietinio nomenklatūrininko sumenkės. O V. Areška juk privalėjo aprobuoti sovietinį "humanizmą", kuris ligi šių dienų neleidžia tūkstančiams (gal ir šimtams tūkstančių) suardytų šeimų susijungti, nes ne popierinė, bet geležinė uždanga skiria tėvus nuo vaikų ir vyrus nuo žmonų.

Pagaliau V. Areška turėtų džiaugtis, kad neatvažiavo į Čikagą. Ne dėl pavojaus būti apiplėštam ar nužudytam. Reikalas daug rimtesnis. Iš tolo Areška gali būti šiokia tokia paslaptis: mes nežinome, ar cenzoriai iš šalies, ar jo paties paplauti smegenys tuos insinuacinius reikalus tokio pobūdžio rašte padiktavo. Iš arti gi mes pamatytume žmogų, kuris negali atskleisti savo tikrų jausmų ar minčių, bet privalo sąmoningai meluoti. Gaila būtų laisvame krašte žiūrėti į žmogų, kuris negali ar nedrįsta išsiveržti iš nomenklatūrai — papūgoms tinkamo narvo.

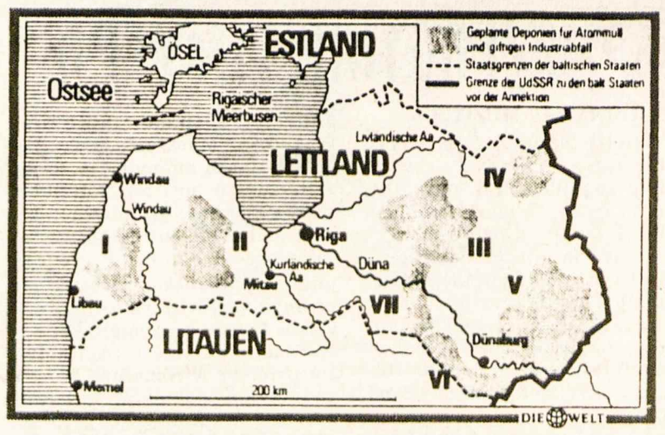

Per 15.000 km² Latvijos teritorijos numatoma skirti atominiam sąšlavynui

Černobilis - ledkalnio viršūnė

Branduolinė elektros jėgainė Ignalinoje ir jos grėsmė Lietuvai bei Latvijai

Nuo mokyklinio suolo dienų žinome, kad Šiaurės jūrose plaukiojantys ledkalniai slepia po vandeniu šešiskart didesnį tūrį, negu matome išorėje. Taip pat ir atominio reaktoriaus Černobilyje katastrofa yra tik ledkalnio viršūnė. Palengva, iš nedidelių informacijos trupinėlių, patenkančių į Vakarus turistų, oficialios sovietų propagandos arba Švedijos mokslininkų dėka, susidaro ne vien tik sovietinės atominės energetikos, bet ir sovietinės politikos vaizdas.

Pati "mokslinio komunizmo" arba dialektinio materializmo doktrina moko spręsti problemas kompleksiškai, vystymosi teorijos pagrindais. Todėl, elektrifikuojant "didžiąją imperiją", buvo atsižvelgiama ne vien tik į ekonomines ar pramonines sąlygas, bet ir į politines pasekmes.

Kiekvienas sveiko proto žmogus, jau nekalbant apie mokslininkus — specialistus, supranta, kad pavojingos žmonėms atominės elektrinės, radioaktyvių atliekų sandėliai ir panašūs įrengimai turi būti statomi retai apgyvendintose vietovėse, kuo toliau nuo geriamo vandens telkinių ir pan. Jeigu vadovautis ne sveiku protu, bet didžiarusių grobuoniška politika, tai iš Kremliaus bokšto Lietuva, Latvija ar Ukraina yra tolimi kraštai, juose rusų gyvena palyginus nedaug ir gėlo vandens telkiniais iš čia sovietinės Rusijos gyventojai nesinaudoja.

Paimkime Ignalinos atominės jėgainės projektą. Kaip praneša Švedijos ekspertai, ši elektrinė yra daug nesaugesnė už susprogusį Černobilio reaktorių. Švedijos valstybinio elektrinių susivienijimo branduolinės energijos specialistai savo studijoje pastebi, kad tūkstančiui megavatų galingumo pastatytas reaktorius, atlikus pakeitimus, gamina 1500 megavatų galingumo srovę. Tai sudaro sunkumų visoje šaldymo sistemoje. Užtenka, kad reaktoriaus branduolio temperatūra nekontroliuojamai pakiltų, tuomet išsilydytų urano strypų kevalas, nes aušinimo sistema jau ir taip nepakankama, dėl kurios įvyktų nekontroliuojama termobranduolinė reakcija su visomis mums jau pažįstamomis išdavomis. Švedijos gynybos tyrimo instituto atstovai praneša apie šešis padidinto radioaktyvumo išsiveržimo atvejus iš Ignalinos. Tai parodo, kad, padidėjus spaudimui reaktoriuje, buvo apgadinti urano strypai. Pagal planus, 1990 metais Ignalinoje turės veikti keturi 1500 megavatų galingumo reaktoriai. Jie visi bus tokio pat tipo: RBMK — grafitinio lėtinimo, didelės galios kanalinis reaktorius su 180 tonų urano, kaip Černobilyje.

Ne vien tik lietuviai sunerimę dėl šitos statybos. Kaimyninės Latvijos gyventojai susirūpinę tuo, kad elektrinėje panaudotas ir radioaktyviai užterštas vanduo bus nuleidžiamas į Dauguvos upę. Aplamai, Latvijoje susidarė pavojinga situacija. Tarp Liepojos ir Ventspilio Pavilostos miestelyje bus statoma dar viena atominė jėgainė, nežiūrint ir taip baisaus gamtos užteršimo iš naftos perdirbimo kombinato šiame rajone. Žmones baugina taip pat vėžio susirgimų padažnėjimas Salaspilyje (šalia Rygos), kur nuo 1961 metų veikia Mokslų akademijos tyrimams naudojamas branduolinis reaktorius IRT — 3.

Visai atsitiktinai, 1984 metais visuomenė sužinojo apie panaudoto branduolinio kuro prisotinimo kompleksą netoli Rygos. Tais metais prancūzų krovininis laivas "Mont Louis" audros metu įstrigo La Manšo kanale. Jame buvo rastas uranoheksafluoridas — medžiaga, naudojama urano strypams arba atominėm bombom gaminti. Laivas plaukė iš Prancūzijos į Rygą.

1985 m. kovo mėn. latvių žurnalas "Zinatve un Technik" (Mokslas ir technika) atspausdino žemėlapį, kuriame 25% Latvijos teritorijos, t. y. daugiau kaip 15.000 kvadratinių kilometrų, naudojami "ypatingai pavojingų ir toksinių medžiagų" sandėliavimui. Dar 1979 m. tas pats žurnalas aprašė šias vietas, kaip būsimus atominių atliekų sandėlius ir paminėjo vykstančius eksperimentinius gręžinius į 1200 metrų gylį, kur numatoma nuleisti radioaktyvius ir kitus nuodingus vandenis.

Vien tik pažvelgęs į Sovietų Sąjungos žemėlapį pamatai neribotus Sibiro taigos ir tundros plotus. Kodėl ne ten yra statomos žmonijai pavojingos atominės jėgainės bei deponuojami nuodingų ir radioaktyvių medžiagų sąšlavynai? Kažin ką pasakytų laisvų šalių gyventojai, sužinoję, kad ketvirtadalis jų teritorijos naudojama kaip atominis sandėlis, o gražiausiame gamtos draustinyje dirba nesaugi branduolinė jėgainė?

Štai ir peršasi mintis, kad Sovietijos elektrifikacijos planai yra susiję su tautinių mažumų naikinimo politika. Černobilio katastrofa kiek praskleidė tuos vandenis, gaubiančius paslaptingą ir žiaurią Kremliaus veiklą. Deja, Vakaruose vadovai per daug užsiėmę lenktynėmis, kas pigiau parduos grūdus sovietam ar šiaip visokiais būdais finansuos tą ant durtuvų ir žmonių kaulų besilaikančią imperiją. O mūsų jėgos išeivijoje yra per daug išsisklaidžiusios, kad galėtų efektyviai pasipriešinti ir pakeisti esamą padėtį. Todėl belieka tik laukti, kada didžiosios politikos žaidimo kortose pasirodys Lietuvos vardas ir koks galingas užtarėjas, žinoma, ne be naudos sau, malonės atsižvelgti į mūsų norus. **LNA**

A†A

BERNARDUI PETKEVIČIUI

mirus,

gilią užuojautą reiškiame jo šeimai bei pusbroliui ANDRIUI ir STASEI PETKEVIČIAMS –

V. K. Gelžiniai
I. Vasiliauskienė
G. Vindašienė

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

DIDINAMAS MUZIEJUS

Vilnietis Napalys Kitkauskas "Literatūros ir meno" savaitraštyje rugpjūčio 9 d. paskelbė aktualų rašinį "Pagerbkime Mažosios Lietuvos didžiuosius vyrus". Savo mintis autorius pradeda Kristijono Donelaičio muziejumi Tolminkiemyje, pernai susilaukusiu apie 16.000 lankytojų. Skaitytojas N. Kitkauskas informuoja: "Muziejaus teritorija šiuo metu užima 1,5 ha plotą; netrukus prie jos turėtų prisijungti dar toks pat plotas — buvusios klebonijos, prie jos buvusio sodo, ūkinių pastatų teritorija. Jai tvarkyti bei prižiūrėti dabartinio personalo per maža. Atvykstančius svečius sutinka nuo pagrindinio kelio pusės palyginti tvarkingi takai, prižiūrimi gėlynai, šienaujama buvusio šventoriaus žolė. Tačiau tereikia kelių savaičių, ir vėl derlingi kalvos šlaitai apsidengia vešliais žolynais, apželia K. Donelaičio išvaikščioti takai..." Jau vienuolika metų K. Donelaičio muziejaus aplinką padeda tvarkyti Vilniaus skaičiavimo mašinų gamyklos "Sigma" kraštotyrininkų klubas "Alkas", vadovaujamas inž. S. Lukoševičiaus. Šią vasarą "Alko" kraštotyrininkams talkino Lietuvos sodininkystės draugijos Kauno skyriaus gėlininkai, būrys Lietuvos žemdirbystės tyrimų instituto bendradarbių iš Dotnuvos ir keliasdešimt "Mažvydo" knygos bičiulių klubo narių iš Vilniaus. Pastaruosiuose eilėse buvo ir literatų, kai tuo tarpu ankstesnėse talkose dažniausiai dalyvaudavo tiktai tiksliųjų mokslų specialistai. N. Kitkauskas norėtų, kad talkos Tolminkiemiui tvarkyti būtų organizuojamos ne tik pavasarį, bet ir vasarą, rudenį. Esą į jas turėtų įsijungti daugiau entuziastų iš arčiau Tolminkiemio esančių rajonų — Vilkaviškio ir Kapsuko (Marijampolės).

VIETOVĖS IR VEIKĖJAI

Pasak N. Kitkausko, buvusioje Mažosios Lietuvos teritorijoje apstu svarbiais istoriniais įvykiais ir žymiais žmonėmis pagarsėjusių vietovių. Už keliolikos kilometrų į vakarus nuo Tolminkiemio yra dabar Olchovatka pavadintas Valtarkiemis, įsikūręs ant Romintos upės kranto. Čia 1708-49 m. gyveno Pilypas Ruigys, išleidęs "Lietuvių-vokiečių ir vokiečių-lietuvių kalbų žodyną", "Lietuvių kalbos tyrinėjimus", kuriuose buvo paskelbtos trys lietuvių liaudies dainos, sužavėjusios G. E. Lessingą, J. Herderį, J. W. Goethę. P. Ruigys rašė ir lietuviškas giesmes. Valtarkiemyje lankydavosi ir Kristijonas Donelaitis. Jo "Metų" rankraštį išsaugojo ten XVIII š. klebonavęs J. G. Jordanas. Netoli nuo Tolminkiemio rytų pusėje yra Mielkiemis (dabar Kalininas), kuriame XVIII š. viduryje religinius raštus į lietuvių kalbą vertė Petras Gotlibas Milkus. Jo sūnus Kristijonas Gotlibas Milkus, gyvendamas Pilkalnyje, vokiečių ir lietuvių kalbomis sukūrė poemą "Pilkainis", kurioje pateikiama trumpa Pilkainio istorija. Nemanu pavadintoje Ragainėje 1549-63 m. klebonavo Martynas Mažvydas. N. Kitkausko nuomone, jo kapavietė turėtų būti ten, kur tebestūkso Ragainės šventovės liekanos: galbūt po jos grindimis ar šalia jos, šventoriaus teritorijoje. N. Kitkauskas rašo: "Mūsų pareiga surasti pirmosios lietuviškos knygos parengėjo kapą ir šią vietą pažymėti paminklu". Jis prideda ir Ragainės šventovės liekanų dabartinį surusintą adresą — Oktiabrskajos g. 15.

UŽMIRŠTI KAPAI

N. Kitkauskas paliečia ir kitas vietoves bei jose užmirštus Mažosios Lietuvos veikėjų kapus, prie lietuviškų pavadinimų pridėdamas jas negailestingai surusinusius variantus: "Karaliaučiuje (Kaliningrade) ilsisi Stanislovo Rapolionio, Jono Bretkūno, Liudviko Rėzos palaikai. Sambijoje, Pabečiuose (Romanove), 1542—1575 m. klebonavo Abelis Vilis; jis, padedamas baudžiauninko Pauliaus Mėgoto, išvertė į prūsų kalbą M. Liuterio "Mažąjį katekizmą" — trečiąjį ir paskutinį spaudos būdu išleistą prūsų kalbos paminklą. Dar ir dabar išlikusi XIV a. pirmoje pusėje statyta bažnytėlė, kurioje dirbo A. Vilis. Tilžėje (Sovetske) ilsisi Danieliaus Kleino, Eduardo Gizevijaus palaikai. Šiame mieste keliasdešimt metų išgyveno Vydūnas. Visų minėtų vyrų darbai sudaro integralinę lietuvių literatūros dalį; jie padėjo ugdyti lietuvių dvasinę kultūrą, ją išsaugoti. Laiko atstumas skiria mus nuo paminėtų ir nepaminėtų lituanistikos veikėjų, bet ne toks jau didelis, kad neliktų jų veiklos bei gyvenimo pėdsakų. Ekskursijų, talkų metu turėtume paieškoti tų konkrečių vietų , o suradę — sutvarkyti, prižiūrėti, ypač jų kapus. Suprantama, visa tai reikia daryti su vietinės valdžios bei gyventojų parama, pritarimu".

SUGRIUVO BOKŠTAS

Kretingoje per keletą sekundžių sugriuvo ką tik pastatytas ir baigiamas įrengti 45 metrų aukščio vandens bokštas; žuvo jame dirbęs statybininkas K. Paukštis. Aukų galėjo būti gerokai daugiau, nes tą dieną statybininkai turėjo tinkuoti bokšto rezervuarą, bet nesulaukė atvežamo cemento ir dirbo kitus darbus. Tik K. Paukštis ir D. Antanavičius tvarkė laiptus. Griuvimo metu D. Antanavičius buvo išėjęs iš bokšto atsinešti elektrodų. Specialistai nustatė, kad bokšto statybai buvo panaudotas neatsparus betonas, žiedinės armatūros žingsniai padidinti 2-3 kartus, išilginė armatūra neteisingai buvo jungiama su žiedine. Kretingos rajono liaudies teismas darbų vykdytoją A. Naviką nuteisė dvejiem metam pataisos darbų darbavietėje, už aplaidumą kaltu pripažintą V. Baločką — vienieriem metam ir šešiem mėnesiam pataisos darbų. A. Navikui iš darbo užmokesčio bus atskaityta 20%, V. Baločkai — 15%. Teismas nenustatė, kas atlygins 36.736 rublių nuostolį valdžiai. **V. Kst.**

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION

organizuoja ilgiausias keliones į LIETUVĄ

Išvykimo datos: spalio 2, gruodžio 26

* * *

EGZOTIŠKA KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ!

Išvyksta spalio 10 d., grįžta lapkričio 2 d.

SAULĖTOS ATOSTOGOS GINTARO KRAŠTE!

Puerto Plata (Dominikos respublikoje) — lapkričio 23 d.

Kviečiame teirautis smulkesnių informacijų.

Mūsų biuras:

- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas šalis.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia

AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:

1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4

(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060 Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Klivlando "Grandinėlė" 1984 metais šoka "Malūną" Romos Šv. Petro bazilikos aikštėje. Š. m. spalio 19 d. ji koncertuos Ontario Hamiltone, Westdale gimnazijos salėje, kur įvyks šalpos reikalams rengiamas vakaras

Hamilton, Ontario

"GRANDINĖLĖS" KONCERTAS. Šalpos fondo komiteto kviečiama į Hamiltoną atvyks iškilioji Klivlando šokių grupė "Grandinėlė". Jos koncertas bus š. m. spalio 19, sekmadienį, 3 v.p.p., Westdale gimnazijos salėje, 700 Main St., W. Šiai grupei vadovauja Liudas ir Aleksandra Sagiai. Jų dėka "Grandinėlė" išaugo į vieną geriausių meno vienetų mūsų išeivijoje. Šiuo metu ją sudaro 35 šokėjai ir 8 muzikantai. Orkestrui vadovauja jauna muzikė R. Kliorienė. Ir šį kartą jie į Hamiltono koloniją atvyks su nauja programa. Todėl rengėjai kviečia visus šiame didžiajame koncerte dalyvauti. Savo atsilankymu paremsite šalpos darbą ir kartu praleisite porą valandų lietuviškų šokių sukuryje. Bilietai gaunami sekmadieniais po pamaldų Jaunimo centre arba koncerto dieną prie įėjimo. **J. P.**

MOTERŲ ŠAULIŲ rengtoji gegužinė rugpjūčio 24 d. praėjo su dideliu pasisekimu. Dalyviai turėjo progos linksmai praleisti popietę gamtoje, pasivaišinti, išbandyti savo laimę ypatingai turtingoje loterijoje ir taiklumą šaudyme. Gegužinė baigta vėliavų nuleidimu, dalyvaujant uniformuotiems šauliams ir šaulėms. Šaulės dėkingos visiems, kurie darbu ar auka prisidėjo prie šios gegužinės surengimo. **Ad.**

Windsor, Ontario

KIEKVIENAIS METAIS, rudeniui atėjus, Windsoro Šv. Kazimiero parapija ruošia tradicinius pietus. Šiais metais tai įvyks spalio 5, sekmadienį, 12 v., tuoj po pamaldų. Bus skanūs valgiai, gėrimai ir loterija. Visi iš arti ir toli kviečiami dalyvauti ir tuo paremti parapiją. **Parapijos komitetas**

Sault Ste. Marie, Ont.

A. a. NAPOLEONAS AUKŠTIKALNIS, ištiktas širdies smūgio, mirė 1986 m. rugsėjo 10 d., sulaukęs 78 metų amžiaus. Liko jo liūdintys sūnūs — Pranas su šeima New Hampshire ir Eustachijus su šeima bei gimínėmis Lietuvoje. Velionis buvo pašarvotas O'Sullivan laidotuvių namuose. Palaidotas rugsėjo 12 d. po gedulingų Mišių iš "Blessed Sacrament" šventovės Sault Ste. Marie "Holy Sepulchre" kapinėse. Po laidotuvių dalyviai testamento vykdytojų Salomėjos ir Vaclovo Goldbergų buvo pakviesti pietums į "Minelli" valgyklą. Atsisveikinti ir palydėti į kapines atvyko daug žmonių, nes velionis buvo draugiškas ir gerai žinomas visuomenėje: dalyvaudavo tautiečių susirinkimuose ir tautinių švenčių minėjimuose, niekados neatsisakė nuo aukos lietuviškai veiklai. Prieš porą metų, susitaręs su laidotuvių namų direktoriu, pasirūpino amžino poilsio vieta, kur, pagal jo norą, buvo pastatytas globo stiliaus paminklas.

Velionis buvo kilęs iš Vabalninko, Biržų apskrities. Jaunystėje siekė mokslo. Dirbo valdžios įstaigose buhalteriu. 1944 m. vasarą pasitraukė į vakarus. Apsigyveno Uchtėje (Vokietijoje) lietuvių pabėgėlių stovykloje. 1947 m. rudenį atvyko į Kanadą. Dirbo "Algoma" plieno įmonėje. Sulaukęs 62 m. amžiaus, pasitraukė pensijon. Buvo didelis gamtos mėgėjas. Stovyklavimas ir žuvavimas buvo jo mėgstamiausias užsiėmimas. Porą kartų po 3 mėnesius, iškviestas sūnaus, lankėsi Lietuvoje. Didžiavosi ir džiaugėsi gyvenąs Kanados krašte.

Tebūna a.a. Napoleonui lengva svetingos Kanados žemė! **Valdyba**

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

Rochester, N.Y.

DALIA SAKAITĖ, pianistė iš Niujorko, koncertuos Ročesteryje rugsėjo 28, sekmadienį. Rečitalis įvyks Nazareth College of Rochester, Gerald G. Wilmot Hall of Music, 4245 East Ave., 3 v.p.p. Įėjimas nemokamas. **N. D.**

Tillsonburg, Ont.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju Stan Augustinavičiui, Viktorui ir Lenai Namuram už suruoštas man išleistuves išsikeliant iš Tillsonburgo. Ačiū visiems draugams už gražią staigmeną ir dovanas.

Po 36 metų Tillsonburge buvo sunku išsikelti ir palikti tiek daug gerų draugų, išsikraustyti gyventi pas dukrą Danutę Markdale kaime. Ačiū iš širdies visiems. Kviečiu visus draugus mane aplankyti Markdale kaime. **Petras Ožalas**

St. Petersburg, Florida

A. a. TEOFILĖ SUŽIEDĖLYTĖ-ŽALNIERIŪNIENĖ mirė 1986 m. rugpjūčio 20 d. Palms of Pasadena ligoninėje. Ji buvo gimusi 1900 m. rugsėjo 8 d. Petrapilyje. Ten gyvendama ji padėjo išlaikyti sesers Rožės šeimą. 1918 m. visa šeima grįžo Lietuvon ir apsigyveno Ulbinų k., Varėnos apylinkėje. Teofilės tėvai Karolina ir Raulas ten ūkininkavo ir augino 5 vaikus. Visus juos leido į mokslus, tik sūnus Vladas pasiliko tėviškėje ūkininkauti. Vienas tų vaikų, būtent Simas Sužiedėlis tapo mokytoju, profesoriumi, istoriku, redaktoriumi, Ateitininkų federacijos vadu.

Teofilė, savo pusbrolio prel. Bernardo Sužiedėlio patariama, persikėlė į Kauną, kur baigė aukštesniąją prekybos mokyklą ir tapo telegrafiste Kauno geležinkelio stotyje. 1925 m. ištekėjo už inž. Aleksandro Žalnieriūno ir išaugino tris vaikus — Ireną, Aureliją ir Leonardą. 1944 m. visa šeima pasitraukė į Vokietiją, o 1948 m. emigravo Venezuelon ir apsigyveno Valencijos mieste. Jų namai tapo lietuvių veiklos būstine, kur mokėsi tautinių šokių, darydavo sueigas, repeticijas.

1958 m. balandžio 10 d. mirė velionės vyras Aleksandras, ne tik inžinierius, bet ir dailininkas (Memmingene padarė Vytauto D. biustą, dekoravo katalikų koplytėlę). Likusi našlė Teofilė persikėlė gyventi pas dukrą Aureliją ir padėjo jai auginti šeimą — 4 vaikučius, mokydama lietuvių kalbos, pasakodama apie Lietuvą.

Teofilės dukros Aurelijos vyrui Glen Robertsonui baigus tarnybinę sutartį su Fordo bendrove Venezueloje, teko grįžti į JAV-bes. 1981 m. apsigyveno Charlotte, N.C. Su jai atvyko ir velionė. Po dvejų metų visi persikėlė į St. Petersburgą, kur sulaukė gilios senatvės ir ilgos ligos iškankinta, iškeliavo amžinybėn. Palaidota 1986 m. rugpjūčio 25 d. iš Šv. Vardo šventovės Memorial Park kapinėse. Apeigas atliko kun. V. Zakaras, OFM. Giedojo Lietuvių klubo choras, solo A. Kusinskis, akompanavo muz. A. Mateika. Dalyvavo daug tautiečių. Velionės šeima labai dėkinga visiems pareigūnams, dalyviams už paslaugas, užuojautas, užprašytas Mišias ir aukas Tautos fondui. Velionės liūdi dukterys, sūnus, žentai, marti, vaikaičiai ir provaikaičiai. **Kor.**

St. Catharines, Ont.

PADĖKA

Viešėdama Kanadoje pas tėvelius ne tiktai pirmą kartą Kanadą pamačiau, bet ir susipažinau su lietuviais, kurie mane vaišino ir apdovanojo. Negalėdama asmeniškai padėkoti, dėkoju per "Tėviškės žiburius" geradariams.

Nuoširdus ačiū tėveliams už iškvietimą, pavėžinimą, parodymą žymesnių vietų, kun. K. Butkui, OFM, už maldą atsisveikinant. Dėkoju tautiečiams iš St. Catharines: A. J. Ališauskams, K. Jonušui, P. J. Kalainiams, O. J. Karaliūnams, J. Z. Labuckams, M. J. Paukščiams, A. I. Šajaukoms, A. A. Panumiams; iš Niagara Falls: V. S. Gudaičiams; iš Hamiltono: O. A. Dziemionams, J. J. Kamaičiams; iš Mississaugos: J. P. Gurkliams; iš Sudburio: P. P. Stankams; iš Toronto: M. J. Pargauskams, J. K. Liutkams, A. K. Cirušiams.

Už jūsų vaišingumą ir nuoširdumą aš jus ilgai ilgai prisiminsiu.

Su gilia pagarba ir lietuviška meile —

Genė Bukauskienė,
Seinai

Sudbury, Ontario

SUDBURIO IR APYLINKĖS žvejų-medžiotojų klubo "Geležinis vilkas" gegužinėje ir pereinamosios taurės šaudymo varžybose š. m. rugsėjo 6 d. gražioje V. Gudriūno vasarvietėje, French River rajone, dalyvavo daug klubo narių, vietos lietuvių ir svečių. Dalyvavo šie svečiai: Ged. Poderis, žmona Danutė ir dukrelė iš Sault Ste. Marie, Danutės Poderienės teta iš Lietuvos Sal. Poderienė, Giedra Norkienė iš Toronto, Vl. Mickus iš Wawos.

Šaudymo varžyboms vadovavo J. Paulaitis ir Kęst. Poderis, trokštančius gaivino — J. Bataitis, o išalkusiems skanius pietus paruošė, padedant klubo narėms, vald. pirm. Audra Albrechtienė.

Šaudymo varžybose pereinamąją vyrų taurę laimėjo — Kęstutis Poderis, moterų pereinamąją taurę — Onutė Poderienė. Šaudymo premijas laimėjo: Vacl. Stepšys, Kęst. Poderis, Vl. Mickus. Po šaudymo varžybų suruošta loterija. Žymiausią laimikį dovanojo svečias Vl. Mickus. Gegužinės programai baigiantis, po draugiškų pasikalbėjimų, saulutei slepiantis už tamsaus chorizonto, dalyviai skirstėsi į namus. **J. Kr.**

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 24 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	9.5%
santaupas	5.75%	asmenines paskolas	12%
kasdienines palūkanas už santaupas	5.25%	Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.	
term. indėlius 1 m.	8.25%		
term. indėlius 3 m.	8.25%	Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.	
reg. pensijų fondo	7.25%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	7.5%	Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.	
Reg. pensijų 1 m.	8.25%		

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Amerikos lietuvių tarybos suvažiavime spalio 18 d. Čikagoje, Tautiniuose lietuvių namuose, bus prisimintas ir pagerbtas Antanas Olis (1898—1958). Apie velionį kalbės su juo dirbęs Vytautas Abraitis. Meninę programą atliks solistai R. Mastienė ir A. Brazis. A. Olio pagerbtuvėms vadovaus dr. L. Kriaučeliūnas. Vaišes organizuoja AL-Tos Čikagos skyriaus atstovė M. Marcinkienė.

Čikagoje įsteigta akcinė "Lietuvių spaudos bendrovė" (Lithuanian Press, Inc). Iniciatorių sudaryton laikinojon valdybon įsijungė: pirm. inž. Edmundas Jasiūnas, vicepirm. ir ižd. dr. Vladas Šimaitis, sekr. dr. Vytautas Dargis, direktoriai — inž. Domas Adomaitis, Antanas Kučys, inž. Grožvydas Lazauskas ir Mykolas Pranevičius. Bendrovės valdyba žada leisti laikraštį lietuvių kalba bei kitus leidinius, kelti nepriklausomos Lietuvos atstatymo ir laisvės sugrąžinimo reikalus, telkti žinias apie lietuvių kultūrinį, organizacinį ir politinį gyvenimą. Žadamas naujas laikraštis lietuvių kalba, kai jaučiamas beveik visų mūsų laikraščių didesnis ar mažesnis lygio kritimas. Daugelis mano, kad reikia ne naujo laikraščio, o naujų jėgų jau einantiems laikraščiams atjauninti.

Vašingtoną rugpjūčio 26 d. pasiekė sovietų TASSo agentūros ilgas oficialus pranešimas apie niujorkiečio dail. Kazimiero Žoromskio grįžimą okupuoton Lietuvon. Pagrindiniais motyvais jis laiko norą gyventi ir dirbti su savo žmonėmis, ne svetimame krašte, kuriuo, atrodo, laikomos JA Valstybės. TASSo pranešime dail. K. Žoromskis sakosi nebuvęs politiku, nesidomėjęs jam svetima antisovietinių grupių veikla ir propaganda. Esą lietuvių tautos "nereikia laisvinti ar vaduoti, nes ji pati jau seniai išsivadavo iš priespaudos ir buržujų".

Australija

Sydnėjaus lietuvių skautų židinys, įsteigtas v. s. dr. V. Kišono iniciatyva 1956 m., veiklos trisdešimtmetį paminėjo liepos 19 d. iškilminga vakariene Lietuvių namuose. Židinys dabar turi apie 40 narių. Didžioji jų dalis yra vyresnio amžiaus, bet įsijungia ir jaunesniosios kartos skautų bei skaučių. Prisiminti aštuoni jau mirę nariai — Eleonora Bukevičienė, Jonas Kelertas, Vytautas Kišonas, Povilas Protas, Arvydas Pūkas, Stasys Sankauskas, Zigmas Staugirdas ir Leonas Žigaitis. Sukakties minėjime pagerbti šeši pirmūnai, dalyvavę pirmojoje sueigoje 1956 m. Židinys trisdešimtmečio laikotarpyje turėjo 50 sueigų, 16 ekskursijų, surengė šešias literatūrines popietes, paruošė du radijo pusvalandžius. Jau beveik 10 metų keturiskart į metus leidžiamas informacinis biuletenis "Tėvynės židinys".

Sydnėjaus skautai turi "Aušros" stovyklavietę Ingleburne, N. S. W. Tą apie 7 akrų dydžio stovyklavietę norima parduoti, nes ją iš visų pusių apsupo gyvenamieji namai. "Aušra" jau nebetinka stovykloms ir skautų užsiėmimams. Stovyklavietės pardavimu rūpinasi jos patikėtinių tarybai priklausantis A. Migus.

Adelaidės lietuvių choras "Lituania", vadovaujamas sol. Genovaitės Vasiliauskienės, tradicinę savo popietę Lietuvių namuose surengė liepos 13 d., sutraukdamas daugiau kaip 200 dalyvių. Vaišes paruošė ir svečius aptarnavo choristės. Meninė programa buvo pradėta dainų ir tautinių šokių pyne "Pabaigtuvės". Jautrų įvadinį žodį, visus nukėlusį į rugiapjūtės pabaigtuves lietuviškame kaime, tarė Leonas Gerulaitis. Visi gėrėjosi G. Vasiliauskienės parinktomis senoviškomis liaudies dainomis. Pynei pasibaigus, mamytės ir močiutės, paruoštos buvusios tautinių šokių grupės vadovės B. Lapšienės, atliko "Rugelius" ir "Audėjėlę". Programą liaudies dainomis užbaigė choras, diriguojamas vadovės G. Vasiliauskienės. Chorui "Lituania" padėkojo klebonas kun. J. Petraitis, MIC.

Britanija

Mančesterio lietuvių klubo vicepirm. Albinas Stankevičius, ramovėnas ir socialdemokratas, sulaukė pensininko amžiaus. Šia proga jis surengė vaišes, kuriose dalyvavo nemažas būrys lietuvių. Pensijon žengiantį A. Stankevičių sveikino klubo pirm. A. Podvoiskis ir H. Vaineikis. Visi jam sugiedojo "Igiausių metų". Savo 63-jų metų sukaktį atšventė ir klube gyvenantis Antanas Bendžius.

Naująją DBLS Birminghamo skyriaus valdybą, išrinktą rugpjūčio 2 d. narių posėdyje, sudarė: pirm. S. Starka, vicepirm. B. Bukauskas, sekr. S. Jezerskis ir ižd. V. Remeika. Kandidatuliko M. Linkevičius, revizijos nariu — B. Vaškelis.

Lietuvių namai Londone šią vasarą susilaukė tolimų svečių. Juos aplankė australas Stasys Žukas su žmona, keliaujantys po pasaulį. Rugpjūčio 18 d. jiedu išskrido į Torontą. Tris mėnesius trunkančioje kelionėje jų dar laukė JAV miestai su lietuvių kolonijomis ir Havajai. Į Lietuvių namus Londone taipgi buvo užsukusi kalifornietė Dana Paškevičiūtė, gyvenanti Santa Monikoje, atvykusi aplankyti savo pusseserės Nijolės Pilcher.

Austrija

Europos kraštų LB ir Lietuvių jaunimo sąjungų valdybų narių suvažiavimas įvyko Salzburge liepos 27-28 d.d. Austrijos Lietuvių Bendruomenei atstovavo I. Naudžiūnaitė-Joerg, Britanijos — V. Dargis, Prancūzijos — R. Bačkis, Švedijos — A. Balandaitė-Broland, Šveicarijos — N. Prielaida, V. Vokietijos — V. Bartusevičius, kun. A. Bernatonis, J. Lukošius ir M. Šmitienė, PLB valdybai — vicepirm. Birutė Jasaitienė. Suvažiaviman taipgi įsijungė Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos pirm. R. Dirgėlas, Prancūzijos — V. Bačkis ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdybos atstovė Danutė Mažeikienė. Pranešimą apie Vasario 16 gimnaziją padarė direktorius A. Šmitas, paliesdamas Romuvos pilies remontą ir berniukų bendrabučio statybą, pasidžiaugdamas gimnaziją baigusiais penkiais abiturientais, reikšdamas viltį, kad sekančiais mokslo metais gimnazija turės apie 90 moksleivių. DBLS atstovas Vladas Dargis kalbėjo apie Londone leidžiamą savaitraštį "Europos lietuvis". Jis dabar yra vienintelis lietuviškas laikraštis V. Europoje, Suvažiavime priimtoj rezoliucijoj pasisakyta už paramą Vasario 16 gimnazijai. Visų kraštų LB valdybos raginamos organizuoti lėšų telkimą gimnazijos berniukų bendrabučio statybai ir apdegusios pilies atstatymui. Visi lietuviai skatinami gausiai dalyvauti Lietuvos krikšto 600 metų sukakties iškilmėse Romoje 1987 m. birželio 14 d. Pasisakyta ir už atskirų minėjimų rengimą savo kraštuose, iškeliant krikščionybės reikšmę lietuvių tautos religiniame ir kultūriniame gyvenime. Prisiminta ir lapkričio 4 d. Vienoje prasidėsianti Europos saugumo ir bendradarbiavimo peržiūros konferencija, ten planuojamos baltiečių demonstracijos. Lietuvių įsijungimą turi skatinti PLB valdyba ir VLIKas. Suvažiavimo dalyviai linkėjo sėkmės šiam uždaviniui gerai atlikti.

Vokietija

Valstybinę Marienthalio gimnaziją baigė 1967 m. gimusi Melanija Mikalauskaitė. Ji yra našlaitė, prieš trejus metus netekusi savo tėvų. Ruošiasi studijuoti psichologiją ir pastatų vidaus apdailos architektūrą.

Lenkija

Lenkijos lietuviai savo tradicinį sąskrydį prie Dariaus ir Girėno paminklo turėjo liepos 17-20 d.d. Miške jie pasistatė palapines ir įsirengė virtuvę. Sąskrydyje dalyvavo apie 50 lietuvių ir beveik tiek pat vietinių lenkų. Skrydžio metinių minėjimas prie paminklo buvo surengtas liepos 20, sekmadienį. Eilėraščius apie didvyrišką Stepono Dariaus ir Stasio Girėno žygį deklamavo Janina Marcinkevičienė. Minėjimo dalyviai sugiedojo Tautos himną. Paminklo globėjo Juliaus Sanvaičio iniciatyva buvo surengta žuvusius lakūnus ir jų skrydį per Atlantą liečiančių nuotraukų, spaudos ir knygų parodėlė. Rodiniai buvo gauti iš Kalifornijoje gyvenančio Algirdo Gustaičio. Po to visi galėjo pabendrauti gamtoje. Dėl sausros ir karščio dirbo tik paminklo ir sklypo globėjas J. Sanvaitis, su talkininkais laistęs paminklo aplinką. Darbą palengvino už 30.000 zlotų įsigytas 600 litrų talpos tankas ant guminių ratų vandeniui atsivežti. Pirkinys liepos 13 d. buvo "pakrikštytas" ir pavadintas Lašu. Ta pačia proga atšvęstas ir paties J. Sanvaičio šešiasdešimt pirmasis gimtadienis.

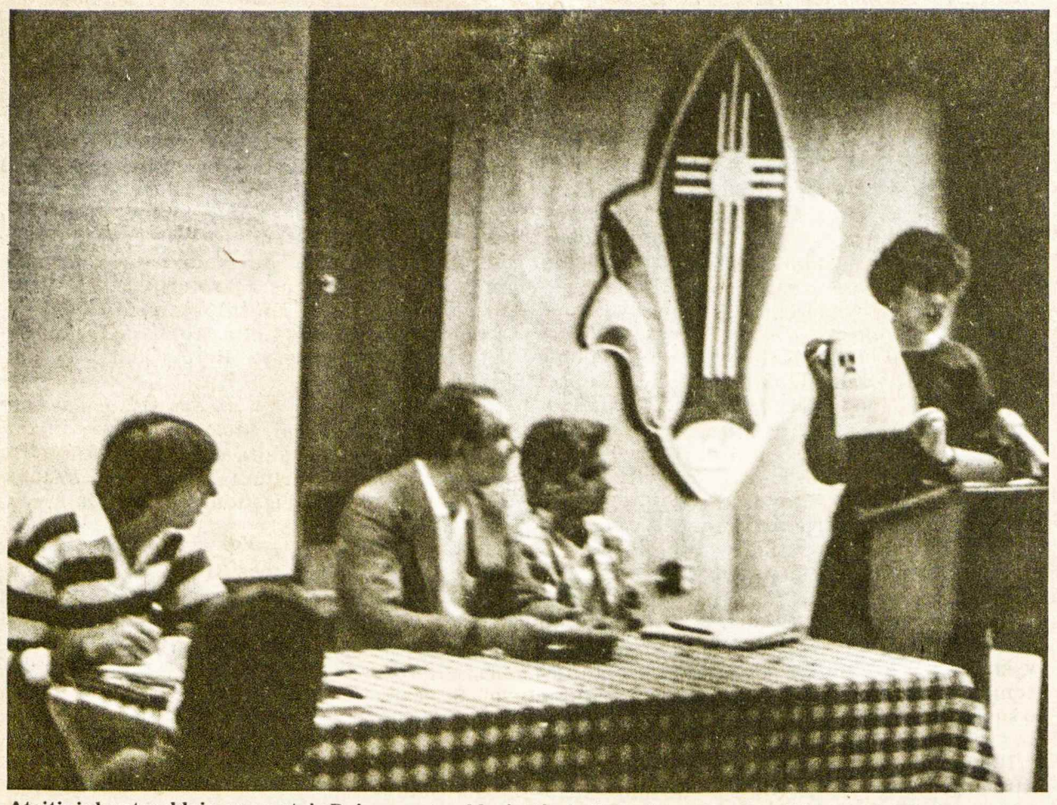

Ateitininkų stovykloje, surengtoje Dainavos stovyklavietėje, kalba Dainora Juozapavičiūtė; sėdi iš kairės — Arvydas Žygas, Povilas Vaicekauskas, Gintė Damušytė. Posėdžio tema: "Bendroje kovoje už asmeninę, tautinę ir religinę laisvę Lietuvoje"
Nuotr. Vyt. Maželio

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja Rūta Girdauskaitė

Jaunimo nuotaikos ateitininkų konferencijoje

1986 m. rugpjūčio mėnesį Toronte įvykusioje nepaprastoje ateitininkų konferencijoje gana aktyviai reiškėsi jaunimas. Taip pat vyresniųjų svarstybose ir bendruose posėdžiuose gan didelis dėmesys buvo atkreiptas į jaunimo veiklos rūpesčius bei problemas. Buvo diskutuoti specifiniai reikalai — pvz. vadovų stoka jaunimo stovyklose, studentų nubyrėjimas nuo veiklos ir t.t. Turbūt didžiausia kritika teko Studentų ateitininkų sąjungai. Buvo minimas šios sąjungos neveiklumas, ir šio neveiklumo atspindžiai moksleivių bei sendraugių sąjungose. Moksleiviai ir jų vadovai minėjo nenorą pereiti į studentus. Pasirodo, studentų veikla neprilygsta moksleiviškajai nei kiekybės, nei kokybės atžvilgiu. Atskirose jaunimo svarstybose, kurioms vadovavo dr. V. Vygantas, ir patys studentai išreiškė nepasitenkinimą savo veikla. Po labai aktyvių metų moksleiviuose daug kas nusivylė studentiška veikla — pasigedo stiprios veiklos krypties, nerado būdų kūrybingai reikštis, pasijunto esą nenaudingi. Svarstybų vadovas siūlė, kad nereikėtų sielotis dėl veiklos formų pasikeitimo. Tai reiškia, užuot perėjus į studentus, pasiduoti panikai dėl susilpnėjusio studentų veiklos. Reikėtų labiau nukreipti veiklą į šiandieninius konkrečius uždavinius. Pavyzdžiui, jei studentai apsiimtų vieno ar kito sąžinės kalinio globą, veikla būtų nustayta pagal to kalinio besikeičiančią padėtį. Veikla padidėtų reikalui esant, ir būtų išvengiama tokia veikla, kurios tikslas — veikla dėl veiklos. Šitokia "issue-oriented" veikla sugrąžintų studentus į konkrečius tikslus bei prasmingą veiklą.

Šalia tam tikro nepasitenkinimo veiklos lygiu, jaunimas, dalyvavęs konferencijoje, išreiškė ir stiprų konservatyvumą.

Kai buvo siūlomi organizaciniai pakeitimai, (pvz. ar keisti federacijos vado titulą, sendraugių sąjungos pavadinimą), jaunimo dauguma pasisakė prieš. Taipogi iš studentų pasigirdo pasisakymai, kad toji sąjunga neatlieka savo pareigų moksleiviams, t. y. studentai per mažai rūpinasi MAS reikalais, per retai ryžtasi vadovauti moksleivių stovyklose, kursuose ir t.t.

Nepaprastosios konferencijos metu Studentų ateitininkų sąjunga išgyveno sveiką savikritiką; sveiką tuo, kad nebuvo nuvertinanti, o konstruktyvi. Vertinant veiklą, buvo atsižvelgta į studentiško gyvenimo sąlygas.

Svarbus konferencijos reiškinys — gan glaudus tarpsąjunginis bendravimas, ypač jaunimo ir sendraugių. Įvairiose komisijose jaunimas bendradarbiavo su vyresniaisiais. Taip pat laužo metu, vyko spontaniškas kartų bendravimas. Gal visa tai privertė palyginti mažas dalyvių skaičius, tačiau įrodė, kad ateityje, skaičiams žymiai sumažėjus, bus įmanoma puoselėti ateitininkiškąją dvasią. Net organizacinei sąrangai pasikeitus, atskirom sąjungom gal ir išnykus, išliks ateitininkų sąjūdžio branduolys. Išliks žmonės, siekiantys "Visą atnaujinti Kristuje!" O jų priemonės tai daryti priklausys nuo to meto reikalavimų. **R.**

Gintaro kursai Romuvos stovyklavietėje

Skaučių vadovių mokykla, kurioje daug ko išmokom

Gintaro vadovių kursai įvyko 1986 m. liepos 19-26 d.d. Romuvos stovyklavietėje, Kanadoje. Kursų viršininkė ir koordinatorė buvo v.s. Gilanda Matonienė, o jos pavaduotoja — s. Aldona Baltakienė. Kiti — instruktoriai, kurie daug prisidėjo prie Gintaro kursų tikslo įgyvendinimo, buvo ps. Algis Senkus, ps. Rasa Kurienė, v.s. Česlovas Senkevičius ir v.s. kun. Antanas Saulaitis. Ūkio skyriui vadovavo ps. Stasys Kuzmas. Taip pat, artėjant mokyklos pabaigai, Gintaro kursuose atsilankė vyr. skautininkė, v.s. Stefa Gedgaudienė.

Gintaro kursuose dalyvavo Andrėja ir Natalija Mackevičiūtės, Lina Meilytė, Renata Ramanauskaitė, Lydija Stroputė, Ilona Vaičiulytė, Julija Valaitytė ir Alida Vitaitė iš Čikagos, Lilija Liaukutė ir Andrija Meškauskaitė iš Hamiltono, Lina Mockutė iš Toronto.

Atvykusios į Gintaro kursus, į Romuvos gamtą, nujautėm iš pat pradžių, kad čia nebus paprasta stovykla. Užuot leidę mums įsikurti savo pastovyklėje, kaip įprasta kai pirmą dieną atvažiuojame į stovyklą, mus tuoj pat pristatė prie užsiėmimų su išeiginėmis uniformomis. Tada tik buvo leista statyti palapines, jose susitvarkyti ir t.t. Tačiau, kai tuos darbus vos buvome pradėjusios, mus visas sušaukė į grupę ir suskirstė skiltimis. Tada pranešė porą staigmenų; didžiausia jų buvo ta, kad mes turėsim pačios virti sau valgyti pastovyklėje prie laužo 3 kartus į dieną. Jei valgis sudegs arba nebus paruoštas laiku, ne tik mes liksim nevalgiusios, bet ir visi vadovai, kurie tuo metu stovykloje įsikūrę. Po šio pranešimo abi skiltys bėgte bėgo kuo greičiau įrengti savo atskirų lauko virtuvių, kad už maždaug valandos būtume visos pavalgiusios, apsirengusios išeiginėmis uniformomis ir pasiruošusios žygiuoti į gairės nuleidimą aikštėje. Po nuleidimo vėl skubėjome į pastovyklę kokiems nors darbams, paskui ruošėmės laužui. Po laužo — naktiniai užkandžiai ir nakties poilsis.

Pirmoji mūsų diena buvo laisviausia, nes mes pačios suplanavom ką ir kaip dirbsim ar statysim, ne taip atidžiai reikėjo sekti dienotvarkę, kad viskas būtų padaryta nustatytu laiku.

Taip buvo ir per sekančias dienas iki stovyklos pabaigos, kai maždaug kas valandą buvo vis kas nors naujo. Vos susėdom už stalo valgyti, viena sesė pasižiūrėjo į laikrodį ir pranešė, kad už 2 minučių bus gairės nuleidimas. Visus indus, pilnus ar tuščius, metėm į bendrą vonelę indams plauti. Prie jos prišoko sesė, kuri tą dieną palaikė švarą postovyklėje. Ji, žinoma, paskutinioji atbėgo uždususi ir atsistojo šalia kitų savo pavėlavusios skilties sesių.

Šalia gairės nuleidimo ir vakarienės virimo buvo daugybė kitų užsiėmimų, kurie buvo ne tik naudingi, bet ir įdomūs. Dėl jų turėjome labai dažnai žiūrėti į laikrodį, kad nepavėluotume. Tuose užsiėmimuose mokėmės apie laužus, jų sustatymus, įvairias lauko virtuves, kokį maistą jose galima virti, kad nereikėtų indų, ir kaip reikia laužui vadovauti. Taip pat sužinojom apie malkas laužams ir kur jos randamos.

Kituose užiėmimuose mokėmės apie vadovavimą: vadovo savybes, planavimą, pavyzdingumą, informacijos perdavimą ir kt. Taip pat sužinojom apie Lietuvių skautų sąjungos šakas bei vadovybės narius, apie knygas, kurias kiekvienai draugovei reikia turėti. Daugiausiai išmokome apie gamtą: miško medžius, gėles, žvėrelius ir paukščius, dangaus žvaigždynus.

Šioje stovykloje mes išmokome gyventi gamtoje, būti jos dalimi, ją saugoti, nuo jos apsiginti, kaip ja naudotis, ją gerbti, suprasti, ja žavėtis, o svarbiausiai, kaip ją mylėti. Ši bendra meilė kartu su mūsų darbais gamtoje, kuriuos mes visos dirbome kartu "visos už vieną, viena už visas", mus rišo kas dieną arčiau. Todėl šie Gintaro kursai liks galbūt vienintelė neužmirštama stovykla visų mūsų širdyse.

Lina Mockutė

Amerikos politikos katile

Jaunimo seminaras Vašingtone

Politinis Lietuvių jaunimo sąjungos seminaras įvyko 1986 m. liepos 17-20 d.d. Vašingtone, D.C. Netikėtai gausus būrys jaunimo (150) suvažiavo iš Kalifornijos, Čikagos, Detroito, Klivlando, Ročesterio, Floridos, Texas ir Kanados. Dalyvavo 6 kanadiečiai: Jūratė Uleckaitė, Monika Spudaitė, Linas Zubrickas, Joana, Virginija ir Rūta Kuraitės. Atvyko net Rimas Bačkis iš Prancūzijos. Šio seminaro tikslas buvo supažindinti jaunimą su šių laikų politinio veikimo santvarka, kad galėtume geriau padėti Lietuvos laisvinimo darbuose.

Liepos 18 d. prasidėjo oficialioji programos dalis. Jaunimas punktualiai susirinko 7 v.r. viešbutyje ir iš ten žygiavome į Capitol Hill. Perėję saugumo patikrinimus, susirinkome "Mike Mansfield Room", kur paskaitos ir diskusijos vyko visą rytą. Pirmieji kalbėtojai buvo lietuvaitė Cynthia Jurcikonis ir vienas estas, kurie dirba Amerikos kongrese bei senate. Jie aiškino kaip sėkmingai prieiti prie valdžios atstovų ir jiems išaiškinti lietuvybės reikalus.

Po to sekė diskusijos su dviem žurnalistais — Tomu Brazaičiu ir Jūra Končius (Končiūte?). Jie aiškino, kaip reikia rašyti laiškus ir straipsnius redaktoriams, kad patektų į laikraščius. Jie pabrėžė, kad reikia rašyti trumpai ir į temą, kad būtų aiškiai suprantamas rašinio tikslas.

Diskusijų metu staigiai dėmesys nukrypo kambario durų link, kai įėjo senatorius Dole, kuris kalbėjo mums ir atsakė į mūsų klausimus. Netikėtai atvykęs svečias buvo palankus mūsų rūpesčiams ir pažadėjo, kad jo asistentas pastudijuos iškeltus klausimus.

Sekančios programos dalyje Rasa Razgaitienė išaiškino OSI tikslus ir dabartinius darbus Amerikoje. Taip pat ji parodė filmą, kuriame buvo nufilmuotas liudininkų apklausinėjimas okupuotoje Lietuvoje. Jame matėme, kaip yra rusų kontroliuojamas liudininkų apklausinėjimas. Tada lankėme kongreso narius, kurie buvo sutikę pasimatyti su jaunimu iš vietovių.

Po pietų pertraukos Baltieji rūmai priėmė lietuvių jaunimą. Antrą kartą saugumo patikrinti susirinkome "Special White House Briefing" sesijai, kurioje dalyvavo trys pagrindiniai kalbėtojai. Pirmasis buvo Terry Snell, Valstybės departamento atstovas baltiečių ir vengrų reikalams, o antrasis buvo David Hess, atstovas sovietų reikalams.

Kalbėtojai aiškino kokia yra Amerikos politinė laikysena Lietuvos atžvilgiu. Jie pabrėžė, kad Lietuvos okupacijos nepripažinimo politika ir Lietuvos diplomatinių atstovų pripažinimas, jų leidimas veikti Amerikoje yra geri įrodymai, kad Amerika remia Lietuvos laisvės reikalus. Trečiasis kalbėtojas buvo John Lodeesen. Jis supažindino mus su "Amerikos balso", "Laisvės" ir "Laisvosios Europos" radijų transliacijomis į Lietuvą.

Po kiekvieno kalbėtojo pranešimų vyko gyvos diskusijos. Visi trys atsakė į klausimus.

Visos dienos įspūdžius dalinomės vakare, plaukdami dideliame laive Potomac upe. Prie seminare dalyvaujančio jaunimo prisidėjo daug Vašingtono apylinkėje gyvenančio jaunimo, ir taip visą vakarą skambėjo lietuviškos dainos ir juokas Potomac upės pakrantėse.

Sekančios dienos paskaitos vyko "Holiday Inn" viešbutyje, pradedant įdomiomis Lino Kojelio mintimis. Linas, kuris dirba Baltuosiuose rūmuose, skatino jaunimą įsijungti į savo vietovių politines partijas. Dirbdami politinėse partijose, mes galime turėti daug įtakos parlamento nariams ir tuo būdu padėti Lietuvos laisvinimo reikalams.

David Finzer iš "STOP" grupės (Save the Oppressed People), kuri yra anti komunistinė, kalbėjo apie pastangas gelbėti ukrainietį jūrininką Miroslavą Medvidą, kuris 1985 m. buvo grąžintas į sovietinį laivą. D. Finzer kalbėjo aštriai ir davė pavyzdžių, kaip atkreipti spaudos dėmesį į rusų nusikaltimus. Pabrėžė, kad reikia greitai reaguoti į įvykius, aprašytus spaudoje, ir juos naudoti savo tikslams, kaip pvz. jie padarė ukrainiečio jūrininko atveju.

Likusioji seminaro dalis buvo skirta Lietuvių jaunimo sąjungos reikalams. Algis Zaparackas kalbėjo apie Jaunimo sąjungos įsteigimą, tikslus, o A. Gečys išaiškino apie JAV Lietuvių Bendruomenės užsimojimus. Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirm. Gintaras Grušas kalbėjo apie savo valdybos darbus ir skatino jaunimą ruoštis sekančiam kongresui Australijoje. Po to sekė Amerikos lietuvių jaunimo sąjungos (ALJS) darbų planavimas. Išrinkta nauja ALJS valdyba iš Čikagos apylinkės jaunimo.

Buvo pasiūlyti trys konkretūs metiniai planai. Pirmas — budėti, kad ant visų žemėlapių Lietuva būtų parodyta kaip atskira valstybė. Antras — organizuoti kalinio Balio Gajausko išlaisvinimą. Trečias — paruošti sėkmingą protestą prieš OSI darbus. Sekmadienio rytą, šis trečiasis pasiūlymas buvo priimtas balsavimo būdu kaip pagrindinis projektas, kuris turi būti dabar vykdomas.

Mano nuomone, šis gerai suorganizuotas seminaras buvo sėkmingas ne tik skaičiumi (jaunimas susirinko savo noru, niekieno nesiųstas), bet ir nuveiktais darbais. Mes sužinojome, kaip veikia šio krašto valdžia ir išmokome reaguoti į įvykius, aprašytus spaudoje. Buvo parodyta, kokiais konkrečiais būdais galima lietuvių rūpesčius sėkmingai pateikti pasauliui. Kanadoje ir mūsų jaunimui taip pat reikėtų tokių konkrečių minčių veiklos pagerinimui.

Rūta Kuraitė

Politiniame seminare Vašingtone. Iš kairės: Rimas Bačkis, Jūratė Uleckaitė, Virginija Kuraitė. Iš viso dalyvavo 150 jaunuolių

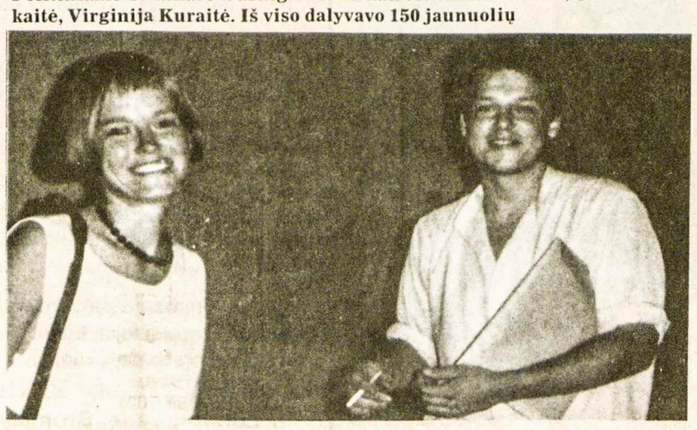

JŪRATĖ ULECKAITĖ iš Kanados ir RIMAS BAČKIS iš Prancūzijos politiniame seminare Vašingtone, kur susipažino su daug problemų

Akademinio skautų sąjūdžio stovyklos Dainavoje dalyviai rašo laiškus JAV prezidentui R. REAGANUI dėl neteisingos OSI veiklos

Visos dienos buvo įdomios

Š. m. liepos 6 d. iš daugelio Amerikos ir Kanados miestų atvykome į Dainavą stovyklauti jaunųjų ateitininkų stovykloje. Tuoj susitikome su draugais pasiskirstėme į 15 būrelių pagal gamtos pavadinimus (širšės, asilai, šliužai, bangos) ir sužinojome apie šių metų programą. Šių metų stovyklos tema — kelionė per metus. Kiekviena diena buvo paskirstyta į atskirą mėnesį, ir tą dieną šventėme to mėnesio ypatingas šventes. Pvz. pirmasis sekmadienis buvo sausio mėnuo; turėjome Naujų metų sutikimą, susipažinimo vakarą. Antradienį — vasario mėnuo; šventėme Vasario 16 šventę ir tą dieną darėme kaukes pasirodymui per vakarinę programą. Balandžio mėnesio dieną visa stovykla šventė lietuviškas Velykas ne tik su Velykų senele ir margučiais, bet ir su kunigo A. Saulaičo vadovaujama velykine procesija ant Kryžių kalno. Penktadienį šventėme Jonines ir, pagal tradiciją, turėjome Joninių laužą, metėme vainikus ant medžių ir į ežerą, tuo būdu norėdami sužinoti kas pirma iš mūsų susituoks. Labai ypatinga diena buvo antros savaitės pirmadienis (rugsėjis) — šventėme krikštą su visais lietuviškais papročiais. Kun. A. Saulaitis pakrikštijo meškutę Kristiną, o po to buvo šokiai, vaišės ir žaidimai.

Taip kiekviena diena buvo labai skirtinga, ir mes labai daug išmokom apie visokias lietuviškas tradicijas. Labai didelį įspūdį paliko lapkričio diena — Vėlinės. Turėjome šv. Mišias and Kryžių kalno, žvakučių procesiją ir įspūdingą susikaupimą — krikščionybės atėjimą į Lietuvą.

Buvo ir kitų užsiėmimų. Paskutinės trys dienos — olimpiada. Visi 15 būrelių buvo paskirstyti į šešias komandas, šešias spalvas ir vyko sporto varžybos. Laimėjo "Žalios žiurkės iš Zimbabvės", o antrą vietą laimėjo "Mėlyni kareiviai".

Kad vadovams būtų lengviau palaikyti drausmę, kasdien stovyklautojai gyveno pagal kokį nors principą. Turėjome mandagumo dieną — visi stovyklautojai lenkėsi viens kitam, ypač vadovams. Paklusnumo dieną niekas vadovų nepykino, nes kiekvienas būrelis rinko taškus, norėdamas laimėti stovyklos ledų balių. Šeimyniškumo dieną pasirinkome visi po vieną "sesutę" arba "broliuką", su kuriuo praleidome visą dieną vienas kitą globodami. Dainingumo diena buvo pati smagiausia, nes tą dieną visokiais balsais dainavome pietų metu, prie ežero, barakuose, visur (vaikščiodami nuo vienos vietos į kitą). Draugiškumo dieną nemėtėm miltų bombų į vadovus. Sunkiausia buvo lietuviškumo diena, nes tą dieną reikėjo kalbėti tik lietuviškai — visiems vadovams patiko ta diena, nes nereikėjo taip dažnai raginti "kalbėkit lietuviškai!"

Savaitgalyje įvyko jaunųjų ateitininkų sambūrio suvažiavimas, ir atskiros kuopos darė savo pranešimus apie įvairią veiklą.

Visą laiką stovykloje vyko užsiėmimai: laikraštėlis, meno pamokos, rankdarbiai, religiniai pašnekesiai, maudymasis ir žuvavimas Spyglio ežere, žaidimai.

Dvi savaitės prabėgo labai greitai. Paskutinę dieną šventėme gruodžio dieną; turėjome tradicines lietuviškas Kūčias, talentų vakarą, kuriame pasirodė stovykloje susibūręs orkestrėlis. Tą vakarą ilgai žaidėm ir šokom, atsisveikindami su visais naujais ir artimais draugais. Sekančią dieną grįžome į namus sukandžioti uodų, bet pilni gerų prisiminimų iš šių metų Dainavos stovyklos!

Adriana Karkaitė

Kareiviška ir pilietinė drąsa

Iš okupuotos Lietuvos jaunimo sąjungos pranešimo

Rašinio autorius, kalbėdamas apie savo tautiečius, tarnaujančius sovietinėje kariuomenėje ir kariaujančius Afganistane, primena apie lietuviui deramą taurų elgesį su Afganistano žmonėmis. ***Red.***

Kas buvo tie nežinomieji tankistai, net ir nežmoniškiausiomis sąlygomis sugebėję išlikti žmonėmis? Ar galime juos vadinti didvyriais? Kas tie tokį kraupų nusikaltimą padarę išgamos?

Du pavyzdžiai. Ir ar bereikia klausti, kaip pasielgtume mes?

Ar prisimename mokyklos suole skaitytą G. Petkevičaitės-Bitės "Ad Astra"? Kaip skaudu būtų dabar skirtis su tuo stebuklingo grožio pasauliu, nepalikus nė pėdsakų, kad esame žmonės buvę . . . Ir nepasireiškus niekur nei tam grožiui, nei tai meilei, kurių širdis kupina . . .

Ar ne per daug retorikos, tuščio žodžių skambesio? — nekantriai kai kas burbtels. Juk vienas galbūt pigaus populiarumo besivaikantis jaunimo rašytojas kartą leptelėjo ". . . grubus XX-jo amžiaus jaunuolis šiandien, liaudiškai tariant, dėl daug ko nesiseilėja". Ką gi, ačiū už atvirumą, kaip sakoma, tačiau kukliai pastebėsime, kad ir mes mokame nesigėdyti vyriškų ašarų, pvz. sunkiai iškovoję čempionų medalius; ne vien dėl jų pigaus blizgesio ir banalaus sportinio pasitenkinimo mes kaunamės varžybų arenose, netgi ne dėl geresnių butų ir didesnių atlyginimų (nors mūsų praktiškame amžiuje tai nesmerktina). Galime prisipažinti — į dideles pergales, minties ir jausmo skrydį mus lydi Dariaus ir Girėno šypsenos prieš "Lituanikos" startą, draugiški jų rankų mostai — mums į ateitį. Ne bravūriška drąsa žavi daugelį mūsų, o taurus poelgis, pasiaukojimas, didvyriškumas, kurių suvaidinti neįmanoma — ir tada mes nesigėdime vyriškų ašarų bei sentimentų. Ne vienam berniūkščiui nėra gražesnės muzikos už lėktuvo variklių gausmą. Taip į tautos sąmonę įsilieja skrydžio, drąsių žygių ilgesys.

Pilietinis vyriškumas ir drąsa įgyjami sunkiau už kareiviškąjį: mūšio lauke dažnai veiki negalvodamas, instinktyviai, genamas įprasto bandos jausmo. Gal todėl yra šmaikštus rusiškas posakis — "libo golova v kustach, libo grud' v krestach" (arba galva krūmuose, arba krūtinė pilna ordinų, Red.). Labai jauni mes išmokstame išnarstyti ir surinkti automatą, kulkosvaidį — per suskaičiuotas sekundes, nors užrištomis akimis. Ir nieko bloga, jei ginklas skirtas tėvynei ginti, jei okupantas neišnaudoja mūsų savo užmačioms, imperialistiniams kėslams, jei ginklo nenukreipia prieš mus pačius.

Ir dar: jeigu dabar aš pilnas vilties, kai jie, regis, nusiminę, aš vis vien nieku nesiskiriu nuo jų. Aš tik esu dalelė jų vilties. Suprantamas dalykas, mes jau nugalėti. Viskas abejotina. Viskas griūva. Ir vis dėlto aš ramus, tarytum nugalėtojas. Prieštaravimas žodžiuose? O man nusispjaut į žodžius. Mes negalime paaiškinti, iš kur šis pergalės jutimas. Bet mes jaučiame atsakomybę. Negalima tuo pat metu jausti atsakomybę ir būti nusiminusiam.

Stiprėja pavergtųjų balsas

Sovietų pavergtų tautų iškilmė Floridoje, kurią surengė veikli lietuvaitė

JAV senatas ir atstovų rūmai 1959 m. liepos 6 ir 9 d. d. vienbalsiai priėmė rezoliuciją įvesti "CAPTIVE NATIONS WEEK". Prezidentas Eisenhoweris liepos 17 d. paskelbė, kad ateityje liepos mėn. trečioji savaitė (19–25) bus skirta pavergtom tautom minėti.

Lietuvių tauta, būdama tarp pirmųjų Lenino-Stalino vergų išniekintų bei nuteriotų aukų, dažnai užmiršta tą reikšmingą minėjimą. Tačiau yra gražių išimčių. Tai Viktorija Jacobson — vyr. kartos Amerikos lietuvaitė. Ji sutelkė kelis šimtus įvairių tautybių Vakarų Floridos dailiame kampe Treasure Island liepos 19 d. laisvės idėjai stiprinti amerikiečių tarpe.

Į miesto Community Center atvyko eilė apylinkės įžymybių. Minėjimo programos vyr. vadovu buvo parinktas John WILSON, ABC itin populiarus bei mėgstamas pranešėjas ir korespondentas, su žmona Mary, įžymia dainininke, kuri padainavo solo dainų.

Eilę metų buvusi St. Petersburgo burmistrė Corrine Freeman, lietuvių bičiulė, perskaitė Floridos gubernatoriaus Bob Graham atsišaukimą, skirtą Pavergtų tautų savaitei. Ilgą, gerai paruoštą prakalbą pasakė kongreso narys C. W. "Bill" YOUNG (resp.), kurioje jis ypač reikalavo stiprinti JAV karinį pajėgumą. Lietuviams gerai pažįstamas Treasure Island burmistras Walter Stubbs linkėjo sovietų okupacijų pabaigos ir buvo ypač patenkintas Viktorijos Jacobson surengtu minėjimu "jo mieste". Atstovų rūmų nario Bilrakis pavaduotoja perskaitė jo prakalbą. Po to du kandidatai į Floridos atstovus — resp. Dick Deeb ir dem. Pat Bailey (kilusi iš rusų tėvų) reikalavo laisvės sovietų pavergtom tautom.

Programos vadovas John Wilson pristatė pavergtų tautų kalbėtojus ir tautybių dalyvius minėjime šia tvarka: Afganistano — dr. Q. Mojidede, Kubos — Enrigue Cotera, Estijos — Henn Rebane, Latvijos — Skaidrite Princis, Lietuvos — Harry Petraitis, Lenkijos — Wallace West, Ukrainos — Marion Senyk.

Daug dėmesio buvo skirta afganistaniečiams, nes jie yra naujausia komunistinės ekspansijos auka ir jų laisvės kova prieš sovietų žudikus vis dar nėra palaužta. Laisvųjų afganistaniečių vadas JAV-se dr. A. Mojidede ir jo pavaduotojas ilgokose kalbose nusakė sovietų žiaurumus Afganistane.

Vietiniai lietuviai sudarė minėjime arti trečdalio visų dalyvių. Jųjų atstovas Harry S. Petraitis pasakė gana trumpą "netriukšmingą" kalbą prieš sovietų okupantus.

Pagrindinis kalbėtojas Robert MILLER iš Atlantos (Georgia) yra plačiai žinomas antikomunistinis veikėjas, kalbėtojas ir rašytojas. Ilgoje kalboje jis išvadino sovietų komunistus bei jų pasekėjus visais galimais vardais, kurie yra taikomi ar tinka tautų naikintojams. Suminėjo pavardes kongreso narių, kurie veikia už "taikų sugyvenimą" ir "draugystę" su Sovietų Sąjunga. Buvo pasiūlyta kuo greičiau pastayti JAV sostinėje CAPTIVE NATIONS didžiulį paminklą. R. Miller reikalavo TUOJ PAT pradėti rinkti aukas su pradiniu įmokėjimu ne mažiau kaip $20. Esą stambi suma susidarytų, nes JAV-se yra 6 milijonai gyventojų, kilusių iš sovietų pavergtų kraštų.

Mes turime eilę organizacijų, kurios yra itin veiklios "tarpusavėje propagandoje". Fondai ir likę mūsų diplomatiniai atstovai turėtų aktyviau išeiti už tarpusavio ribų. Viktorija JACOBSON yra pavyzdys, kiek energinga lietuvaitė gali nuveikti savos tautos kelyje į laisvę.

Vl. Žilinskas

Europos lietuviškų studijų savaitės pareigūnai. Iš kairės pirmoje eilėje: moderatorius dr. A. KUŠLYS, rengėja IRENA NAUDŽIŪNAITĖ-JOERG, kapelionas kun. dr. VALDEMARAS CUKURAS; antroje eilėje: meninių parengimų vadovas SAULIUS KUBILIUS, mod. dr. KĘSTUTIS GIRNIUS, mod. dr. JONAS NORKAITIS **Nuotr. S. Girniaus**

"Juodojo kaspino" diena Otavoje

Demonstracija prie Kanados parlamento rūmų ir Sovietų Sąjungos ambasados

Devynių tautinių gupių tarporganizacinis komitetas surengė "Juodojo kaspino" dieną Otavoje 1986.VIII.23, primenančią nelemtą Ribbentropo-Molotovo sutarties pasirašymą 1939.VIII.23, kurio slaptais protokolais Hitleris ir Stalinas sutarė Rytų Europos teritorinį pasidalinimą. Pasirašius tą sutartį Hitleris tuojau pradėjo karą su Lenkija, kuris išsivystė į Antrąjį pasaulinį karą ir kurio laimėtoju išėjo Sovietų Sąjunga. Lietuva su Latvija ir Estija tapo aneksijos aukos, o eilė kitų valstybių, kaip Lenkija, Čekoslovakija, Rumunija, Vengrija, Bulgarija, Rytų Vokietija, iš dalies Jugoslavija, pasidarė tvirtai kontroliuojamais satelitais. Ukraina ir Gudija liko ir toliau priverstinės Sovietų Sąjungos narės.

Tos sutarties dienos prisiminimo būdingas ženklas yra juodas kaspinas, prisegtas prie drabužių, vėliavų. Projekto sumanytojai stengiasi šią dieną padaryti pasauline prisiminimo-gedulo diena. Pradžia, atrodo, buvo sėkminga.

Otavoje demonstracijos pirmiausia vyko prie parlamento rūmų, kur visos trys federacinės politinės partijos padarė pritarimo pareiškimus. Kalbėjo konservatorių partijos atstovai — parlamento nariai Patrick Boyer iš Toronto, kuris perskaitė ir min. pirm. Brian Mulroney pareiškimą, ir David Kilgour iš Edmontono. Pastarasis suminėjo tris priežastis dėl kurių, jo nuomone, kiekvienas kanadietis gali jungtis su prispaustais žmonėmis už geležinės uždangos.

"Pirmiausia, Kanada yra šeima žmonių, kurie tiki laisvę ir teisingumą. Persekiojimai lenko kataliko, Leningrado žydo, afganistaniečio vaiko, sužaloto sprogmenų, baltiečio demokrato, vengro laisvės kovotojo, Volgos vokiečio, Bulgarijos turko, čeko mokslininko liūdina kiekvieną kanadietį. Jie yra mūsų laikų herojai, ir tai, ką jie išgyvena, yra blogybės, prieš kurias Kanada pasisako".

Liberalų partijos vardu kalbėjo parlamento narys Don Boudria iš rytinio Ontario, perskaitė partijos vado John Turnerio ir senatoriaus Stanley Haidasz raštus. Ed. Broadbent, NDP partijos vadas, atsiuntė laišką.

Dalyvaujančių tautybių vardu kalbėjo prof. M. Puhvel, estas iš Montrealio. Ukrainiečių katalikų kunigas W. Shewchuk perskaitė ekumeninę maldą. Vėliau buvo eisena su vėliavomis ir plakatais per miestą prie Sovietų Sąjungos ambasados.

Demonstracijos praėjo gražiai, bet dalyvių skaičius buvo negausus — apie 200. Mažiausia buvo lietuvių (3), daugiausia latvių (per 40); mažai buvo ir iš gausiųjų grupių — ukrainiečių ir lenkų, kurių Otavoje esama po ketvertą tūkstančių.

Dvi televizijos stotys rodė demonstracijas. Taip pat Otavos demonstracijos buvo įjungtos į visos Kanados televizijos apžvalgas CBC ir CTV tinkluose.

Vienintelis Otavos dienraštis "Citizen" didelio tiražo ir įtakingas, aprašė demonstracijas ir porą dienų vėliau įdėjo ilgoką straipsnį, smerkiantį Ribbentropo-Molotovo sutartį, pastūmėjusią į Antrąjį pasaulinį karą. Straipsnio autorius David Levy, buvęs Kanados CBC Maskvoje korespondentas, pastebėjo, kad Stalinas keturis mėnesius prieš pasirašant sutartį su Hitleriu pakeitė užsienio reikalų ministerį žydą Maxim Litvinovą savo patikėtiniu rusu Wyacheslav Molotov, nes žydas ministeris buvo nepriimtinas Hitleriui. Pagal D. Levy, Stalinas tada pradėjo valdžios remiamą antisemitizmą, prilaikytą karo metu, bet sustiprintą po karo.

Kitas labai svarbus Ribbentropo-Molotovo sutarties rezultatas buvo pradžia imperialistinės sovietų ekspansijos. Ta sutartis buvo transformuota į Jaltos nutarimus, kurie Rytų Europą atidavė Stalinui ir atidarė vartus šiandieniniam kariniam sovietų įsigalėjimui Kuboje, Afganistane, Nikaragvoje, Angoloje, Mozambike ir Etiopijoje.

Straipsnį autorius baigė tokia išvada: "Kartais atrodo, kad vienintelis dalykas, kurį mes išmokome iš istorijos, yra tas, kad mes dar nesugebame nieko iš istorijos pasimokyti".

J. V. Danys

Minties ir dvasinės atgaivos dienos

Europos lietuviškųjų studijų savaitė Austrijos Salzburge

LIŪTAURAS KAZAKEVIČIUS

33-čioji Lietuviškųjų studijų savaitė šiais metais įvyko Austrijos Salzburge.

Jau liepos 26, šeštadienį, iš Europos kraštų ir Amerikos pradėjo atvykti mūsų tautiečiai ir kai kuriuos iš jų lydintys kitataučiai. Buvo malonu, kad Irenos Naudžiūnaitės-Joerg pastangomis visi per anksti atvykę į Salzburgą studijų savaitės dalyviai lengvai galėjo surasti nakvynę ir pailsėti. Dauguma atvyko liepos 27 d. Buvo ir tokių, kurie atvyko tik į studijų savaitės atidarymą, buvo ir tokių, kurie atvyko vėliau.

Pirmoji vakarienė, į kurią dauguma dalyvių susirinko, įvyko liepos 27 d. Pavakarieniavę ir trumpai prie stalo susipažinę, jie buvo pakviesti į konferencijų salę, kur iš Romos atvykęs Saulius Kubilius pravedė susipažinimo vakarą. Perskaitęs visų atvykusiųjų pavardes ir tokiu būdu pristatęs visiems susirinkusiems kiekvieną dalyvį atskirai, jis pasiūlė sudainuoti keletą lietuvių liaudies dainų. Diriguojant solistei Laimai Stepaitienei ir "solo partiją" atliekant kun. T. Ereminui, jos labai linksmai skambėjo.

Studijų savaitei buvo parinkti šv. Virgilijaus katalikų namai — du puikūs pastatai su ten įrengtais visais patogumais, gražia koplytėle, šviesia valgykla, jaukiu baru.

Liepos 28 d., 10 v.r., įvyko studijų savaitės atidarymas. Pirmininkaujantis dr. Kęstutis Girnius pasveikino visus susirinkusius, o iš JAV atvykusi PLB valdybos vicepirm. Birutė Jasaitienė tarė atidarymui skirtą žodį. Čia pat buvo perskaityta ir pirmoji studijų savaitės paskaita. Dr. Juozas Girnius skaitė apie lietuvių filosofijos pradininkus — Bytautą, Dovydaitį ir Šalkauskį bei jų minties raidą. Paskaitininkas susilaukė daug klausimų. Diskusijoms vadovavo dr. J. Norkaitis.

Tą pačią dieną įvyko ateitininkų susirinkimas. Buvo pasiūlyta dalyvauti ir visiems svečiams. Kas nenorėjo šiame susirinkime dalyvauti, galėjo aplankyti Salzburgo miesto senąją dalį.

Į vakarą atvyko vysk. Antanas L. Deksnys, sulaukęs šiemet savo aštuoniasdešimtojo gimtadienio ir tapęs V. Vokietijos miesto Bad Woerishofen garbės piliečiu. Jis aktyviai dalyvavo studijų savaitės darbuose, diskusijose, pobūviuose.

Žvilgsnis į Lietuvą

Vakare dr. Povilas Reklaitis skaitė paskaitą apie Salzburgo miesto ir apylinkės gyventojų emigraciją į Lietuvą. Klausytojams buvo labai įdomu sužinoti, kad vokiečių mažumą Lietuvoje iš dalies sudarė ir ten atvykusių salzburgiečių palikuonys. Dr. K. Girnius vadovavo diskusijoms.

Po 15 min. pertraukos kun. Foerg pateikė daug minčių apie tai, kaip Austrija ir ypač Salzburgo miestas gali padėti Lietuvos katalikams. Salzburgas yra pakankamai glaudžiai surištas su Lietuva. Tarp jo ir Lietuvos sostinės Vilniaus miestų vadovybės yra pasirašyta draugystės sutartis. Vilniaus miesto atstovai yra kviečiami į Salzburgą, o salzburgiečiai nuvažiuoja į Vilnių. Salzburge jau įvyko Lietuvos menininkų pasirodymai, o Vilniaus filharmonijos salėje skambėjo Salzburgo atlikėjų koncertai. Kun. Foerg kalbėjo, kad tokiais asmeniniais kontaktais tarp valdžios atstovų galima turbūt bandyti iškelti Lietuvos tikinčiųjų padėtį, jų problemas, sunkumus, troškimus, viltis. Pirmininkaujantis dr. A. Kušlys papasakojo susirinkusiems apie kunigo Foergo asmenybę ir veiklą.

Liepos 29 d., 10 v.r., kun. prof. dr. Paulius Rabikauskas skaitė paskaitą "Krikščionybės įvedimas į Lietuvą". Ši paskaita tapo labai išsamiu aiškinimu visų su krikščionybės įvedimu surištų problemų ir nesutarimų, kurie iškilo lietuvių visuomenėje ryšium su artėjančia sukaktimi. Jis papasakojo apie prieš 600 metų misijonierių atliktą darbą Lietuvoje, paaiškino, kad tais laikais misijos darbus mūsų šalyje atliko ne tik Vakarų katalikų kunigai, bet ir ateiviai iš Rytų. Buvo paliestas ir trijų Ortodoksų Bendrijos paskelbtų šventais kankiniais lietuvių Jono, Antano ir Eustafijaus klausimas. Pirmininkavo dr. K. Girnius.

Jaudinanti poezija

Šv. Virgilijaus patalpų aktų salėje ev. kun. Alfredas Franzkeit, gimęs ir užaugęs Lietuvoje, Kaune mokęsis vokiečių ir Šančių gimnazijose (1940 m. repatrijavo į Vokietiją) gražiai deklamavo lietuvių poetų — Vienažindžio, Šlaito, Vanagėlio, Maironio, Švabaitės, Paulauskaitės, Jasmanto, Tyruolio, Jakšto eilėraščius, išverstus į vokiečių kalbą. Pats susijaudino iki ašarų ir sujaudino visus klausytojus, pasistatęs ant stalo lietuviškų rūtų, sulaukė stiprių plojimų ir šiltų padėkos žodžių. A. Franzkeit gyvena Vokietijoje, Wehrbleck mieste, redaguoja iš Lietuvos išvykusių vokiečių metraštį "Heimatgruss", dalyvauja V. Vokietijos lietuvių gyvenime.

Vyskupo vizitas

18 v. studijų savaitės dalyviai susitiko su Salzburgo arkivyskupu dr. K. Bergu, kuris atvyko pasveikinti į Lietuviškųjų studijų savaitę susirinkusių dalyvių. Visi buvo susirinkę kieme. Ten jis buvo labai gražiai sutiktas mūsų vyskupo A. Deksnio, lietuvių kunigų, visų dalyvių. Beveik su kiekvienu atskirai pasisveikinęs, nuėjo į valgyklą, kur prisijungė prie bendros vakarienės. Dr. J. Norkaitis tarė pasveikinimo žodį, o studijų savaitės organizatorė Irena Naudžiūnaitė-Joerg uždėjo svečiui lietuvišką juostą ir įteikė su Aušros Vartų Marijos paveikslu trispalve juosta perrištą žvakę kaip šviesos ir vilties simbolį. Jo Ekscelencija tarė žodį, kuriame prisiminė Lietuvos tikinčiuosius, K. Bendrijos padėtį Lietuvoje, artėjančią Lietuvos krikšto sukaktį. Padėkos žodį tarė vysk. A. Deksnys. Kalbėjo ir kun. Foerg. O ev. kun. A. Franzkeit padeklamavo lietuvių poetų, išverstų į vokiečių kalbą, eilėraščių.

Po vakarienės svečiai aplankė Eugenijos Lutzienės lietuvių liaudies meno ir atvykusio iš Paryžiaus dail. Prano Gailiaus parodas.

Poezija ir dailė

Liepos 30 d. Vincas Natkevičius skaitė paskaitą apie 1944 m. Lietuvoje tragiškai žuvusį poetą Vytautą Mačernį ir jo kūrybą. V. Natkevičius asmeniškai pažinojo poetą, susitikdavo su juo Kaune. Nepaprastai turininga paskaita bus paskelbta spaudoje. Po paskaitos įvyko įdomios diskusijos, kuriom pirmininkavo dr. A. Kušlys.

Tą pačią dieną po pietų studijų savaitės dalyviai autobusais išvyko į kalnus, bet vakare vėl susirinko į konferencijų salę. Iš Vokietijos Mainco atvykęs Vladimiras de Castro kalbėjo apie Mikalojų Konstantiną Čiurlionį. S. Kubilius papasakojo apie Vl. de Castro: jis gimė Raudonės pilyje (šiandien ji yra paversta vidurine mokykla) prie Nemuno, baigė "Aušros" gimnaziją. Nepriklausomoje Lietuvoje tarnavo užsienio reikalų ministerijoje, kur buvo ministerio D. Zauniaus sekretorium, vėliau gavo konsulo laipsnį. Vladimiras de Castro vis aktyviau dalyvauja lietuviškame gyvenime, o rusiškoje diasporoje jis seniai yra žinomas kaip labai įdomus paskaitininkas. Paskaita apie Lietuvos genijų Čiurlionį buvo labai kruopščiai ir įdomiai paruošta.

Vokiečio paskaita

Liepos 31 d. Eichstaetto katalikiškojo universiteto prof. Alfredas Bammesberger skaitė paskaitą "Baltistikos pozicija indoeuropiečių kalbų tyrinėjimuose". Jis nuo 1983 m. tyrinėja kalbas. Leidykla Verlag Friedrich Pustet Regensburge neseniai išleido du dr. Bammesbergerio veikalus: "Lateinische Sprachwissenschaft" ir "A Sketch of Diachronic English Morphology". Kalbininkas išmoko lietuviškai, parašė apie lietuvių kalbą ir jos tyrinėjimus keletą straipsnių. Jo paskaitoje, kurią jis skaitė lietuviškai, buvo trys dalys: pagrindinės pastabos apie kalbotyrą, lietuvių kalbos istorija ir lyginamieji indoeuropiečių kalbų tyrinėjimai. Išvada: lietuvių kalba nėra seniausia, bet archaiška kalba, kurioje kalbininkai randa daug tokių formų, kurių jau nebėra kitose kalbose. Iš diskusijų, kurioms vadovavo dr. J. Norkaitis, paaiškėjo, kad du Sov. Sąjungos kalbininkai — Ivanovas ir Toporovas tvirtina, jog baltų kalbos vis dėlto yra senesnės už slavų kalbas, ir galbūt slavų kalbos yra tik labai stipriai išsivystę baltų kalbų dialektai. Apie tai klausytojams pranešė iš Čikagos atvykusi mokslininkė dr. V. Kelertienė.

Informaciniai posėdžiai

16 v. — informacinis posėdis. Kalbėjo PLB valdybos vicepirm. B. Jasaitienė. Buvo prisiminti lituanistikos katedros reikalai. Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos vicepirm. Danutė Mažeikienė pranešė apie jaunimo kongresą, kuris įvyks 1987 m. Australijoje, jo programą, pakeitimus, atstovų rinkimus. Buvo pateikta keletas klausimų, į kuriuos D. Mažeikienė išsamiai atsakė. Ji taip pat nušvietė OSI veiklą JAV-se.

20 v. dr. V. Kelertienė savo paskaitoje pasakojo apie žmogaus santykį su gamta lietuvių prozoje. Tema turbūt nebuvo labai lengva klausytojams, nes paskaitininkei nebuvo pateikta daug klausimų.

Branduoliniai ginklai

Rugpjūčio 1 dr. K. Girnius dėstė savo paskaitoje apie branduolinio karo galimybes ir pasekmes. Įdomioje paskaitoje, kuri buvo pavadinta "Branduoliniai ginklai — strategija ir dorovė", buvo paliesti visi labai svarbaus klausimo aspektai. Pirmininkavo dr. J. Norkaitis. Kilo įvairių klausimų. Išvada: nei amerikiečiai, nei Sov. Sąjungos vadovybė negali vienas kito apgauti ginklavimosi varžybose, nes per kosminius palydovus yra įmanoma kontroliuoti bet kokį vienos ar kitos pusės nukrypimą nuo pusiausvyros.

Vakare įvyko iš Montrealio atvykusios sol. Ginos Čapkauskienės koncertas, kuriame atliko O. Metrikienės, G. Gudauskienės, B. Budriūno, J. Govėdo, B. Jonušo, K. V. Banaičio kūrinius, kelių operų arijas, padainavo ir europiečių autorių dainų. Publika labai šiltai sutiko jos koncertą. Akompanavo prof. Vytenis Vasyliūnas.

(Bus daugiau)

A†A

BERNARDUI PETKEVIČIUI

mirus,

jo žmonai ANASTAZIJAI, dukroms – VIDAI ir DANAI su šeimomis bei visiems giminėms ir artimiesiems reiškiu nuoširdžią užuojautą –

J. Arštikaitis

A†A

BERNARDUI PETKEVIČIUI

iškeliavus amžinybėn,

žmonai ANASTAZIJAI, dukroms – VIDAI ir DANAI su šeimomis reiškiu gilią užuojautą –

B. Rakauskas

A†A

mielam broliui

JURGIUI MALINAUSKUI

Lenkijoje staiga atsiskyrus su šiuo pasauliu, sesutę STASĘ ZIMNICKIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame –

J. J. Kamaičiai su šeima
M. J. Čebatoriai
B. F. Ankudavičiai
O. A. Dzemionai
B. Agurkis
B. Rukšėnienė

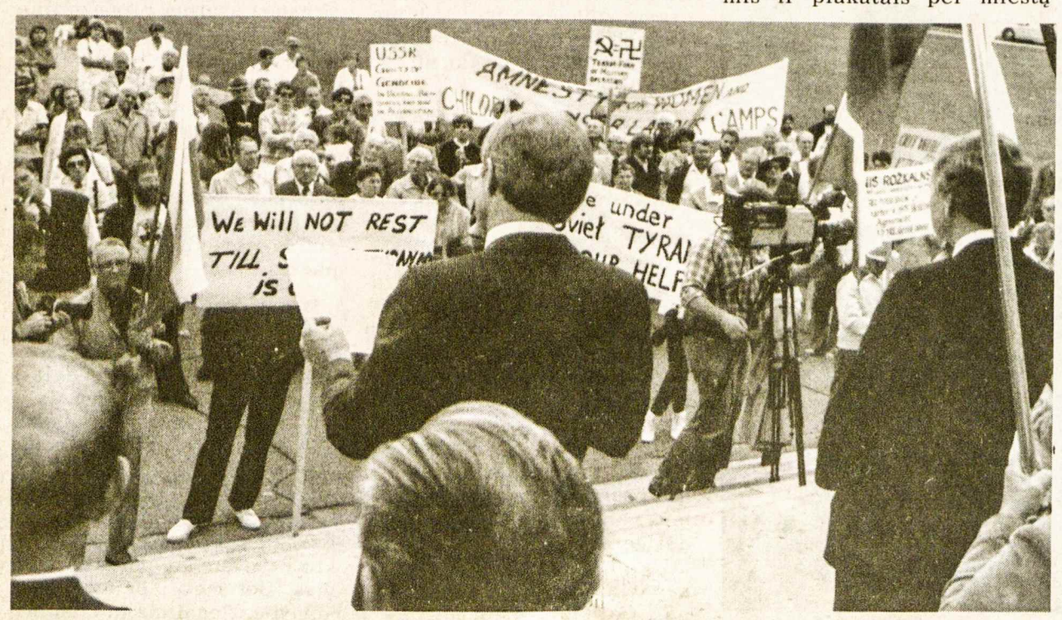

"Juodojo kaspino" demonstracija Otavoje prie parlamento rūmų 1986.VIII.23. Kalba parlamento nariai — DAVID KILGOUR ir PATRICK BOYER **Nuotr. J. V. Danio**

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Dabar vėl galima paremti savo gimines, pasiunčiant jiems pageidaujamų dovanų. Muitą turi sumokėti patys siuntinių gavėjai.

Siūlome šiuos praktiškus siuntinius, kurie yra siunčiami oro paštu ir pasiekia gavėjus per trumpą laiką.

Siuntinys 10 – 1986.

"Adidas" firmos sportinė eilutė, velvetinės džinso kelnės, vyriški išeiginiai marškiniai, puiki bliuzė.
Siuntinio kaina ..... **$210.**

Siuntinys 11 – 1986.

Sportinio tipo striukė – bliuzonas, "Adidas" firmos, sportiniai batai, vyriškas arba moteriškas nertinis, nailoninė arba vilnonė skarelė.
Siuntinio kaina ..... **$240.**

Persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir naudingiausiu paveldėtojui būdu. Smulkesnių informacijų ir įvairių klausimų prašome teirautis:

Z. Juras,
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England.
Tel. 01-460-2592.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami susitarus telefonu

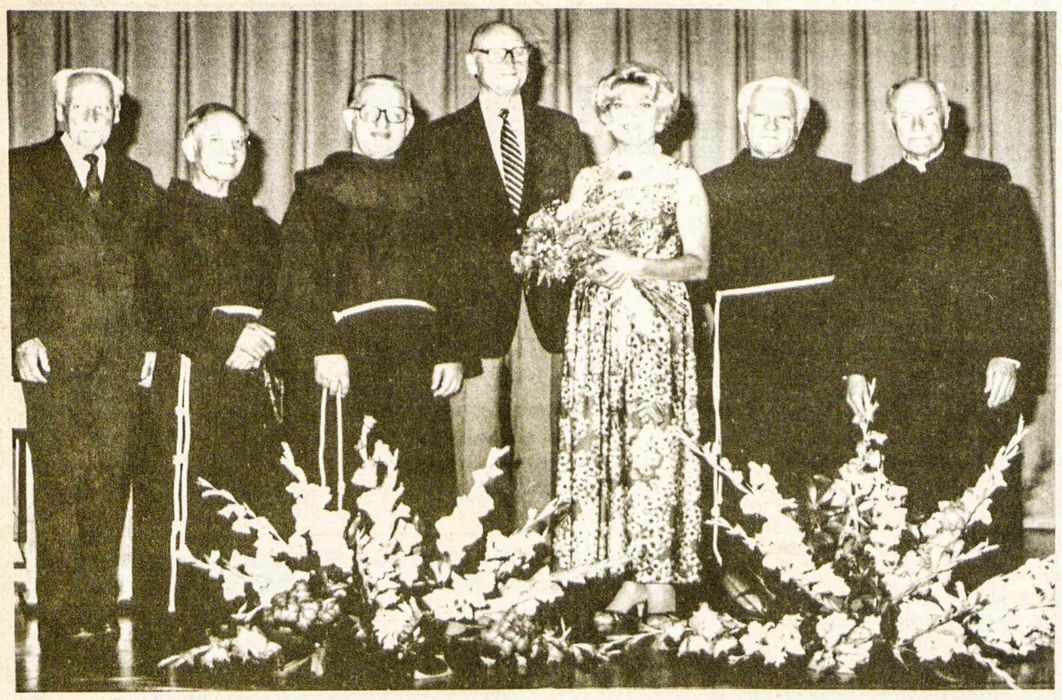

Ateitininkų sendraugių vasaros stovyklos Kennebunkporte, JAV-se, pareigūnai ir programos atlikėjai. Iš kairės: prof. Č. Mašaitis, kun. L. Andriekus, kun. J. Gailiušis, dr. A. Stankaitis (komendantas), sol. G. Čapkauskienė, kun. P. Barius, prel. V. Balčiūnas

Nuotr. K. Daugėlos

Mus gaivino idėjos ir gamta

Ateitininkų savaitė Kennebunkporte su pamaldomis, paskaitomis, poezija ir koncertais

Č. MASAITIS

Šiais metais (1986) JAV rytų pakraščio ateitininkai atostogavo Kennebunkporte rugpjūčio 9-16 dienomis. Šios datos buvo sutartos ir kambariai atostogautojams rezervuoti 1985 m. rugpjūčio mėnesį. Kiekvienais metais ateitininkų savaitė apima Žolinę — rugpjūčio 15 d. Tokiu būdu 1987 m. atostogausime ten nuo rugpjūčio 8 iki 15 d. Gaila, kad šiais metais ši savaitė sutapo su specialia stovykla Dainavoje ir su nepaprasta konferencija Toronte. Dar anksti pavasarį Ateitininkų sendraugių sąjungos centro valdyba, sužinojusi kad tuo laiku planuojama programa Dainavoje ir Toronte, siūlė Federacijos valdybai parinkti kitą datą šiems renginiams. Tačiau nei Dainavoj, nei Kennebunkporte nebuvo galima gauti patalpų kitu laiku, ir teko abu renginius organizuoti tuo pačiu laiku. Kaip jau skaitėme spaudoje, stovykla Dainavoje ir konferencija Toronte buvo labai puikiai suorganizuotos ir susirinko pakankamai ateitininkų produktingoms svarstyboms. Kennebunkporte taip pat buvo per 60 dalyvių iš įvairių Naujosios Anglijos vietovių, Niujorko, Pensilvanijos, Vašingtono, Floridos, Klivlando ir net iš Čikagos.

Kennebunkporte visada susirenkama paatostogauti, pabendrauti ir pasidžiaugti kultūrine programa. Taigi ir šiemet bendrieji organizaciniai klausimai nebuvo liečiami, kaip kad buvo daroma Dainavoje ir Toronte. Kennebunkporto atostogautojai neturėjo jokių mandatų tokiems svarstymams. Tačiau savaitė buvo labai maloni ir prasminga. Programa buvo skirta paminėti pereinamiems metams tarp dviejų sukakčių, būtent ateitininkų organizacijos ir Lietuvos krikšto.

Svarbiausia programos dalis buvo Mišios, laikomos Ateitininkų sendraugių sąjungos kapeliono prel. V. Balčiūno kiekvieną rytą 8 v. Šių pamaldų pamokslų tema kaip ir visos savaitės buvo sąmoningas tikėjimas. Pamokslai buvo nuoširdūs, gražaus stiliaus ir aktualūs.

Savaitė pradėta prof. J. Kačinsko vadovaujamo Berklee trijulės (fortepionas, fleita ir violenčelė) koncertu. Tai yra puiki profesionalų grupė, ir koncertas buvo tikrai aukšto lygio. Buvo tikrai malonu paklausyti J. Kačinsko, A. Dvožako ir R. Šumano kūrybos. Dalyviai mielai būtų klausęsi tokios puikios muzikos daug ilgiau.

Sekantį vakarą (sekmadienį) turėjome labai žavingą literatūros vakarą. Šie (1986) yra sąmoningo tikėjimo metai, todėl savaitės programa buvo skirta tai temai. Literatūros vakaro atlikėjos Izabelė Žmuidzinienė ir jos dukra Antanina parinko išimtinai tik religinę poeziją, ir ją padeklamavo dideliu įsijautimu bei išraiška, sujungdamos viską su puikia vaidyba. Visa ši programa truko vieną valandą ir 40 minučių. Iš tikrųjų ji būtų buvusi gerokai trumpesnė, jei klausytojai nebūtų taip ilgai ploję! Tačiau visi buvo taip sužavėti, ir šią savo nuotaiką išreiškė ilgu bei garsiu plojimu. I. Žmuidzinienė stebino ne tik savo išraiška ir vaidyba, bet ir nuostabia atmintimi. Ji skaitė tik trumpą prozos dalykėlį, o visa kita daugiau kaip valandą deklamavo iš atminties!

Publika taip pat labai šiltai sutiko šios aktorės netikėtą mostą, kai ji, padeklamavusi keletą Leonardo Andriekaus eilėraščių, pakvietė ir patį autorių, sėdėjusį klausytojų tarpe, dar paskaityti porą savo kūrinių. Taip pat dar ir kitas deklamuotų eilėraščių autorius, kuris taip pat sėdėjo tarp klausytojų, buvo I. Žmuidzinienės pakviestas perskaityti savo eilėraštį.

Paskutinis šios programos eilėraštis buvo P. Pusdešrio "Aštuntoji tvėrimo diena". Jį programos atlikėja padeklamavo ir suvaidino taip įspūdingai, kad jo atspindį galėjai jausti dalyvių nuotaikoj ne tik tą vakarą, ne tik sekančią dieną, bet ir beveik visą savaitę!

Per sekančius tris vakarus V. Kolyčius vadovavo seminarui sąmoningo tikėjimo klausimais. Šio seminaro buvo trys temos: "Sąmoningas tikėjimas", "Žmogaus pašaukimas ir jo paskirtis K. Bendrijoje", "Dabartinė mūsų padėtis". Šio seminaro trumpa programa su nuorodomis į Šv. Raštą ir Vatikano santarybos dokumentus buvo išsiuntinėta iš anksto beveik visiem savaitės dalyviam su paskatinimu pasiruošti ir aktyviai dalyvauti seminare. Tačiau seminaras tapo tik paskaitomis be aktyvaus klausytojų dalyvavimo, neskaitant vos kelių klausimų. V. Kolyčiaus buvo pateiktos ne tik įdomios mintys, paremtos gausiom citatom iš Šv. Rašto ir II Vatikano santarybos dokumentų, bet ir sudaryta jautri nuotaika, kurioj spinduliavo jo nuoširdumas, atvirumas ir meilė keliamiem principam.

Lietingos dienos laikui užpildyti buvo parūpinta eilė vaizdajuosčių. Tačiau oras buvo puikus, kaip ir visų atostogaujančių nuotaika, ir vaizdajuosčių mažai težiūrėta. Dienos metu į auditoriją gausiau susirinkome paklausyti tik A. Masionio įspūdžių iš kelionės į Lietuvą ir į organizacinį susirinkimą, skirtą aptarti šių ir ateinančių metų ateitininkų savaitei bei organizaciniams sendraugių reikalams.

Ketvirtadienio vakarą klausėmės A. Barzduko paskaitos "Tiltas tarp dviejų jubiliejų". Tai buvo visos savaitės temos centras, paskaitininko pateiktas labai įdomiai ir tinkamai supintas su Dovydaičio bei Šalkauskio gimimo 100 metų sukaktimis.

Paskutinį savaitės vakarą klausėmės sol. Ginos Čapkauskienės koncerto. Jai akompanavo ponia M. Battista, Kennebunkporto gyventoja. Apie šį koncertą būtų galima daug parašyti, bet kas nepažįsta sol. Čapkauskienės dainos žavumo ir interpretacijos originalumo? Todėl užtenka pasakyti: tai buvo Gina! Su įprastai gražiu balso tonu, gyva ir temperamentinga kaip visuomet, bet jos emociniame kūrinių interpretavime ir sugebėjime atskleisti klausytojams jų sielą buvo kažkas naujo! Plojome, ji dar dainavo, vėl plojome ir vėl dainavo, ir niekas nelaukė koncerto pabaigos, nebent pati solistė.

Po koncerto savaitės komendantas dr. A. Stankaitis padėkojo šeimininkams Tėvams pranciškonams, programos atlikėjams, visiems dalyviams už puikią nuotaiką ir nuoširdų pabendravimą per visą savaitę. Oficialią programą užbaigėm Lietuvos ir ateitininkų himnais. Po to pasivaišinome ir pavakarojome, ruošdamies atsisveikinti iki kitų metų.

Nauja knyga

"LIETUVOS GINKLUOTOSIOS PAJĖGOS 1918-1940"

Lietuvos nepriklausomybę iškovojo ir iki II D. karo ją saugojo kariuomenė ir šaulių sąjunga. Keli šimtai tūkstančių vyrų perėjo per kariuomenės eiles. Žinios apie juos yra išblaškytos įvairiuose leidiniuose. Atsirado asmenys, kurie visą tą medžiagą surinko ir paruošė spaudai. Jau baigiama spausdinti 900-1000 psl. knyga apie visų ginklų rūšių dalinius, istoriją, kariuomenės organizaciją, centrines įstaigas bei tarnybas; pridėti atitinkami statutai ir santrauka anglų kalba. Bus apie 250 nuotraukų, iliustracijų, schemų, brėžinių. Knygos autorius – ***Vytenis Statkus,*** leidėjas — ***Vydūno jaunimo fondas.*** Reikia sutelkti apie $20.000.

Kviečiame tapti leidinio dalininkais ir įamžinti knygoje savo artimuosius, įrašant jų pavardes. Aukoję $1000.00 ar daugiau bus skelbiami mecenatais, aukoję $500.00 ar daugiau — rėmėjais, aukoję $100.00 ar daugiau — garbės prenumeratoriais. Tikimasi išleisti šią knygą š. m. lapkričio mėnesį. Čekius rašyti — ***Vydūnas Youth Fund, Inc.*** ir siųsti: ***Jūratė Variakojis, 3715 W. 68th Street, Chicago, IL 60629, USA.***

Jūsų atsiliepimo lauksime iki š. m. spalio 15 d.

Siunčiu auką V. Statkaus knygai ***"Lietuvos ginkluotosios pajėgos"*** leisti

$ .....

Minėtą auką skiriu įamžinti šiam asmeniui: .....

.....

laipsnis, vardas, pavardė, pareigos ir dalinys

Aukotojo vardas, pavardė .....

Adreasas .....

Neveravičiaus palikimo leidinėlis

K. BARĖNAS

Rašytojas, laikraštininkas, visuomenininkas Fabijonas Neveravičius nuo 1947 m. iki mirties 1981.IV.17 gyveno D. Britanijoje, daugiausia Londone, ir nemaža laiko bei jėgų yra paskyręs pagrindinės to krašto lietuvių organizacijos — D. Britanijos Lietuvių Sąjungos veiklai. Lyg ir atsidėkodamas velioniui, jo mirties penkmečio proga čionykštis "Nidos" knygų klubas dabar išleido 168 puslapių knygelę: Fabijonas Neveravičius, "Priešai". Raštų rinkinys (NKK leidinys nr. 111, 1986 m., kaina 5 svarai, užsienyje 7.50 JAV doleriai, nariams 3 sv. — 4.50 dol., kietais viršeliais 1.50 sv. daugiau).

Kaip rašytojas F. Neveravičius iškilo Lietuvoje. Ten jis parašė ir išleisdino romanų, apsakymų, pateikė nemažai vertimų. Metrika rodo, kad ir 1949 m. Vokietijoje išleistoje paskutinėje jo originalių kūrinių knygoje "Dienovidžio sutemos" spausdintieji darbai buvo parašyti dar Lietuvoje, tik, rankraščiams žuvus, atkurti jau svetur. O naujo maža ką beparašė svetur, atsidėjęs kitiems darbams ir daug laiko sugaišdamas pragyvenimui užsidirbti. Todėl nėra ko stebėtis, kad ir jo tų likusių kūrinių tebuvo sudaryta tik kukli knygelė.

Leidėjo žodyje rašoma, kad tuo leidiniu norima įamžinti" F. Neveravičiaus "paskutinius kūrinius", ir dėkojama rašytojo našlei Irenai Neveravičienei, kuri "rūpestingai rankraščius surinko". Kadangi niekur nepaminėta, kas tą leidinį redagavo, tektų spėti, kad tai atliko rankraščiais pasirūpinusi rašytojo našlė.

Daugiau kaip ketvertas knygos puslapių skirta maždaug enciklopedinio pobūdžio rašytojo biografijai. Straipsnyje suminėta nemaža ir tokių rašytojo gyvenimo bei veiklos faktų, kurių ligi šiol neturėjome paskelbtų enciklopedijoje ar kuriomis nors progomis periodikoje, kai platėliau buvo minimas šis rašytojas. Tik kažkodėl straipsnis niekieno nepasirašytas.

Knygoje pateikiamieji dalykai gal ir visi jau yra buvę kur nors spausdinti. Iš tikro leidėjai būtų padarę gerą darbą, jei prie kiekvieno tų kūrinių ar straipsnių atskiromis pastabomis būtų nurodę, iš kur jie perspausdinami. Užsispyręs nejieškojau tų pirminių šaltinių, bet keletą be vargo užtikau.

Vieno 18 puslapių kūrinio, čia pavadinto "Įteigtas susidomėjimas", kilmė prieinama, kas turi F. Neveravičiaus knygą "Dienovidžio sutemos". Ten yra stambi apysaka "Lizdai ant smėlio". Tai iš anos apysakos čia neblogai sulydytos dvi ištraukos, ir išėjo visiškai gera meilės istorija.

"Kilpa" pavadintas romano fragmentas rodytų, kad rašytojo kadaise užsimota dar kažką didesnio sukurti, bet tesėta tik 40 puslapių. O ir rašyta tai bus buvę jau seniai, nes dalis to fragmento buvo spausdinta J. Aisčio ir Stp. Zobarsko redaguotame ir 1954 m. išleistame literatūros metraštyje "Gabija". Lietuvoje rašytuose stambiuose romanuose F. Neveravičius stengėsi atkurti istorinius laikus. Šičia vaizduojamas pogrindžio judėjimas ir susidorojimas su juo pirmosios sovietinės okupacijos metais. Organizavęsi sukilimui ir stengęsi apsirūpinti ginklais suokalbininkai išduodami ir žiauriai kankinami, ir vyriausiasis vadovas nuteisiamas mirti. Visas fragmentas sudaro įspūdį, kad čia esame romano pradžios ir pabaigos epizodų.

Vilniaus miesto teatre 1944 m. buvo suvaidinta F. Neveravičiaus pjesė "Priešai", vaizduojanti knygnešių laikus. Svetur ji taip pat yra vaidinta Bruklyne, D. Britanijos Londone, gal ir dar kur kitur. Ji čia išspausdinta, ir jos pavadinimas davė pačiai knygai vardą

Be kita ko, ta pačia tema F. Neveravičius yra parašęs ir apysaką, kuri buvo išspausdinta knygoje "Dienovidžio sutemos".

Turime leidinyje dar porą patriotinių straipsnių ir ketvertą trumpųjų prozos kūrinių (vienas jų — "Praktika" jau buvo spausdintas Bernardo Brazdžionio redaguotame 1947 m. išleistame Lietuvių rašytojų metraštyje "Tremties metai"). Visi jie, atrodo, rašyti jau svetur.

Tiek, matyt, buvo surasta šen ten spausdintų darbų, gal kas ir rankraščiuose iki šiol dūlėjusių, ir štai išleista F. Neveravičiaus raštų knygelė, kurioje pats svariausias dalykas bus "Priešai". Įamžinimas", kaip leidėjo sakoma, ne kažin koks. Jeigu būtų užsimota pakartotinai išleisti visus jo raštus, tai kurį nors tomą būtų galėję pastorinti ir paįvairinti ir tai, kas šiame leidinėlyje sudėta. Šiaip menka tai rašytojo reprezentacija.

Žinau, kad velionis rašytojas yra vertęs G. Orwellio "1984", tik, rodos, nebaigė, kai paaiškėjo, kad leidėjai nesutinka mokėti tada gana kuklaus autorinio honoraro. Jis yra išvertęs į lietuvių kalbą nemaža kūrinių anuo metu Lietuvoje, kai stengėsi iš rašto pragyventi, o už Reymonto "Kaimiečių" vertimą lenkų "PEN" klubas net premija jį apdovanojo. Artimas jam buvo ir Orwellis, kurio "Gyvulių ūkį" jis išvertė. Tai būtų buvę ir visiškai nauja, ir įdomu paskaityti, kaip lietuviškai skamba tie pasaulyje išgarsėjusieji "1984". Dėl to ir pats leidinys būtų buvęs solidesnis ir labiau pateisintų leidėjo prasitarimą apie įamžinimą.

Žinoma, nieko nebepakeisi, kai knygelė jau išleista.

Leidinyje yra ir kelios iliustracijos: Bruklyne "Priešus" suvaidinusios trupės reklama, skelbianti kada ir kur bus vaidinama, F. Neveravičius su Londono "Vaidilos" kolektyvu, F. Neveravičiaus karikatūra, vieno literatūros vakaro Londone programos atlikėjai su F. Neveravičium ir rašytojo vieno fotografija.

Atsiųsta paminėti

METMENYS 51. Redaguoja Vytautas Kavolis. Dailės priežiūra — Vytautas O. Virkau. Techninė redaktorė Henrieta Vepštienė. Administratorė M. Paškevičienė, 3308 West 62nd Place, Chicago, IL 60629, USA. Metinė prenumerata — $10.

THE PROVIDENTIAL PATH. Venerable Servant of God Archbishop George Matulaitis 1871–1927. A glance into the life of the venerable servant of God archbishop George Matulaitis. Arranged and edited by Fr. Victor Rimšelis, MIC. Published by the Marian Fathers of St. Casimir Province. Chicago 1986.

JUOZAS AUDĖNAS

"LIETUVOS VALSTIEČIAI LIAUDININKAI"

Olga Audėnienė
23939 So. Gage Road
Wilsonville, Oregon 97070, USA

Siunčiu $18.00 ir prašau man atsiųsti J. Audėno knygą

Vardas ir pavardė _____

Adresas _____

_____

Parašas

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. ***Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE,*** $15.00, JAV
2. ***Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE,*** $15.00, JAV
3. ***Jokūbas Dagys, SCULPTURES*** (meno albumas), $35.00, JAV
4. ***J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS,*** $6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Sol. Rasos Krokytės ir pianistės Dalios Sakaitės koncertą spalio 5, sekmadienį, 12.30 v.p.p., didžiojoje Maironio parko salėje Worcesteryje, Mass., rengia Nekaltai Pr. Marijos seselių rėmėjai. Sol. R. Krokytė yra jauna kylanti dainininkė Filadelfijoje, Worcesterin atvykstanti pirmą kartą. Platesnio pripažinimo yra susilaukusi niujorkietė pianistė D. Sakaitė, 1972-74 m. studijavusi Hamburgo konservatorijoje, V. Vokietijoje, magistrės laipsnį gavusi Manhatano muzikos mokykloje Niujorke, turinti privačią fortepijono studiją su 30 mokinių, dirbanti programos vedėja Portledge muzikos mokykloje. Yra gimusi ir augusi Klivlande, šokusi "Grandinėlėje".

Tėvų pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte, Maine, savo koncertą rugpjūčio 2 d. surengė sol. Daiva Mongirdaitė, lyrinis sopranas, su akompaniatore Eleonora Dow. Programon buvo įjungti klasikiniai kompozitoriai — A. Scarlatti, G. Paisiello ir J. Brahms, klasiku tampantis amerikietis R. Rogers. Operų pasauliui atstovavo Miuzetos ir Mimi arijos iš G. Puccinio "Bohemos", Ramunės arija iš J. Karnavičiaus "Gražinos". Sol. D. Mongirdaitė koncerto programą papildė P. Sarpaliaus "Dukružėle", K. V. Banaičio daina "Oi nėra niekur" ir užbaigė ištraukomis iš populiarių amerikietiškų operečių.

Prof. dr. Georges Matore yra prancūzų kalbininkas ir romanistas, kurį Vytauto Didžiojo universitetas 1938 m. buvo pakvietęs dėstyti prancūzų kalbos humanitarinių mokslų fakultete. Vedė lietuvaitę Jonę Mačiukaitytę, išmoko lietuviškai kalbėti ir rašyti. 1940 m. gruodžio 4 d. jis buvo suimtas sovietinės okupacinės valdžios, kalintas Šiauliuose ir Kaune. 1941 m. birželio 15 d. pabėgo iš Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo. Vėliau dirbo lektoriumi Vytauto Didžiojo universiteto humanitarinių mokslų fakultete iki universiteto uždarymo 1943 m. Grįžęs į Prancūziją, dirbo Sorbonos bei kituose universitetuose. Prof. dr. G. Matore yra Lietuvių rašytojų draugijos garbės narys. Š. m. birželio mėnesį jis gavo Prancūzų akademijos premiją (prix Saintour) už savo veikalą "Le Vocabulaire et la societe medievale" ("Žodynas ir viduramžių visuomenė"). Šiemet pakartotinai buvo išleista jo atsiminimų knyga "La Museliere" ("Antsnukis"), kurioje jis atskleidžia savo kančias Šiaulių ir Kauno kalėjimuose pirmosios sovietinės okupacijos metais. Knyga parašyta beletristine forma, bet remiasi tikrais įvykiais. "Antsnukis" jau yra išverstas į anglų kalbą. Prof. dr. G. Matore norėtų susilaukti lietuviams skirtos lietuviškos laidos, primenančios pirmuosius okupacijos metus.

Montrealietės sol. Ginos Čapkauskienės koncertas Tėvų pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte, Me., įvyko rugpjūčio 15 d., kai ji ką tik buvo grįžusi iš Europos lietuviškųjų studijų savaitės Austrijoje. Vasarotojams skirtą tradicinį koncertą sol. G. Čapkauskienė pradėjo J. S. Bacho, G. F. Haendelio, T. Dubois bei kitų klasikų kompozicijomis, S. Sodeikos, G. Gudauskienės, J. Govėdo dainomis. Jas papildė J. Strausso "Mėlynasis Dunojus", arija iš operetės "Šikšnosparnis", R. Sieczynskio "Viena, mano svajonių mieste", G. Rossinio, G. Verdžio, J. Masseneto, G. Puccinio operų arijos. Akompanavo pianistė M. Battista. Sol. G. Čapkauskienė labai sėkmingą koncertą rugpjūčio 1 d. surengė Europos lietuviškųjų studijų savaitės dalyviams Salzburge, Austrijoje, kur jai akompanavo prof. dr. Vytenis Vasyliūnas. Pusė programos ten buvo skirta O. Metrikienės, B. Budriūno, B. Jonušo, J. Govėdo, G. Gudauskienės dainoms, arijai iš K. V. Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis". Kitą pusę užpildė Kennebunkporte pakartoti J. Strausso ir R. Sieczynskio kūriniai. Koncertas studijų savaitės dalyviams Salzburge užbaigtas arijomis iš G Rossinio operos "Vilius Telis", G. Verdžio "Rigoletto", G. Gounod "Romeo ir Džiuljetos", G. Donizetti "Pulko dukters". Vasariniuose Kennebunkporto koncertuose sol. G. Čapkauskienė dalyvauja jau keliolika metų, o į Europos lietuviškųjų studijų savaitę, kuri jau buvo XXXIII-ji, įsijungė pirmą kartą.

Žemaitės "Petro Kurmelio" spektaklį Vilniaus televizijai kuria jaunas rež. J. Sabolius, talkinamas vyr. opertatoriaus J. Botyriaus ir dail. A. Kepežinsko. Pagrindinius vaidmenis atlieka aktoriai V. Valašinas ir R. Arbačiauskaitė. "Petras Kurmelis" filmuojamas ne studijoje ar paviljone, o natūraliose gamtos sąlygose.

Vilniaus M. K. Čiurlionio vidurinės meno mokyklos choreografijos skyrių šiemet baigė keturi šokėjai ir šešios šokėjos. Tradiciniu tapęs diplomantų koncertas rengiamas Vilniaus operos ir baleto teatre. Šiemetinis trijų dalių koncertas baigtas gyveniman išleidžiamų baleto šokėjų, vyresniųjų ir viduriniųjų klasių mokinių atliktu M. Glinkos ir G. Aleksidės divertismentu. Atlikėjams grojo styginis M. K. Čiurlionio meno mokyklos orkestras ir pianistė K. Karpuk.

Atnaujintose Palangos gintaro muziejaus salėse atidaryta nauja paroda, turinti beveik puspenkto tūkstančio gintaro rūšių pavyzdžių, įvairių dirbinių. Muziejuje dabar daugiau vietos skiriama gintaro apdirbimo technologijai, jo pritaikymo istorijai. Keturiose salėse rodomi profesinių dailininkų, liaudies meistrų sukurti papuošalai ir suvenyrai, Lietuvos dailės dirbtuvių gaminiai. Teminį naujosios parodos planą paruošė geologijos ir minerologijos mokslų kandidatas V. Katinas ir Lietuvos dailės muziejaus direktorius R. Budrys. Parodos vitrinose — gintaro kilmės, jo formavimosi istorija, "jūros aukso" telkinių žemėlapiai.

XVI–XIX š. siuvinių parodą, atskleidžiančią meninio siuvinėjimo raidą Lietuvoje, surengė Lietuvos istorijos ir etnografijos muziejus, panaudodamas savo fonduose sutelktus rinkinius. Seniausi parodoje buvo Bizantijos stiliaus siuviniai — figūrinės kompozicijos, siuvinėtos šilku, aukso ir sidabro gijomis. Parindinius bizantiško siuvinėjimo principus perėmė gotikos stilius, įvesdamas įvairesnius augalinius ornamentus, didesnį laisvumą figūrose. Auksu ir sidabru siuvinėti ir baroko laikotarpio drabužiai. Rokoko stiliaus siuviniams būdingi subtilūs šilko raštai. Nuo XVIII š. iki XIX š. pradžios paplito siuvinėjimas grandinėlės dygsniu, stiklo karoliukais (biseriu), o nuo XIX š. pradžios — pusiniu ir paprastuoju kryželiu. Nuo XVII š. pabaigos siuvinėjimuose pasireiškia ir liaudies meno įtaka, ypač ryški bažnytiniuose siuviniuose. Paroda užbaigiama XX š. pradžios mechaninio siuvinėjimo pavyzdžiais — spalvingomis dzūkių priejuostėmis.

Liaudies muzikos teatras, įsteigtas 1968 m. dabartinio vadovo Povilo Mataičio ir dail. Dalios Mataitienės, yra įsikūręs Rumšiškėse, Lietuvos liaudies buities muziejaus klojime. Teatras savo nueitą kelią paminėjo tūkstantuoju spektakliu, kuriam buvo pasirinkta tautosakinė Skriaudžių kaimo bei jo apylinkių apybraiža "Mano kanklės paauksuotos". Apybraižai panaudota folkloro pagrindu surinkta medžiaga Prienų ir Kapsuko (Marijampolės) rajonuose, papildyta istorijos faktais. Spektaklyje įtaigiai veikia žodis, dainos melodija, muzika ir vaizdas. Povilas Mataitis, meno vadovas, režisierius ir dirigentas, bei jo žmona dailininkė Dalia Mataitienė, steigdami šį teatrą, ryžosi perkelti scenon autentišką liaudies kūrybą ir ją autentiškai atlikti. Prie dvidešimtmečio sukakties artėjančiame teatre nuo jo įsteigimo 1968 m. dirba aktorė Regina Kazlauskaitė, antrąjį dešimtmetį žengia aktoriai — Albinas Bataitis, Albinas Batavičius, Antanas Fokas, Audronė Gurskienė, Romanas Šavickas, Emilija Šiurkienė, Miglė Tarabildaitė ir Vanda Žilinskaitė. Jaunuosius aktorius ruošia prie teatro veikianti studija. Spektakliai muziejaus klojime atliekami vasaros šeštadieniais ir sekmadieniais. Gastroliuojama ankstyvą pavasarį, rudenį ir žiemą. Liaudies muzikos teatras yra dalyvavęs festivaliuose Maskvoje, Kijeve, Gudijoje, Lenkijoje ir Suomijoje, koncertavęs Bulgarijoje. Centrinė Maskvos televizija jam sukūrė filmą "Lietuvių etnografinis — tai mes". Teatras turi apie 20 aktorių, dainuojančių senąsias liaudies dainas, šokančių senolių šokius, grojančių anos gadynės muzikos instrumentais. **V. Kst.**

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 31 milijono dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	10-3
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	6 1/2%
180-185 d. termin. ind.	7 %
term. indėlius 1 metų	7 1/2%
term. indėlius 2 metų	7 1/2%
term. indėlius 3 metų	7 1/2%
pensijų s-tą	7 3/4%
spec. taup. s-tą	6 1/2%
taupomąją s-tą	6 %
kasd. taupymo s-tą	6 1/2%
depozitų-čekių s-tą	5 1/2%

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11 %
mortgičius nuo	9 3/4% - 12 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas
Telefonas (416) 864-2734
pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.
MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.
1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

PASIRINKITE SAU NAMĄ - su
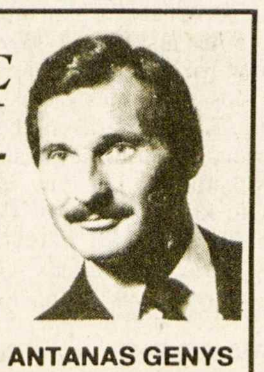
* patyrusiu atstovu
* sąžiningu patarnavimu
* asmeniniu patarimu
ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000 res: 231-2839

"Bache Securities" registruotas atstovas
VILIUS SERGAUTIS, B.Sc.,
mielai jums patarnaus šėrų, lakštų, pelningo investavimo reikaluose.
Tel. 860-3280
18 King St. E.
Toronto, Ont., M5C 1E3

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kuriom tautybėm jaučia didesnę neapykantą ir tokius asmenis pasirenka pirmosiomis aukomis. Akciją išbraukti Izraelį iš Kanados paso S. Jacobovici buvo pradėjęs 1982 m., bet tada jo reikalavimą atmetė Kanados užsienio reikalų ministeris J. Clarkas. Esą aiškaus gimtavietės įrašymo pasuose reikalauja kai kurios valstybės, įsileisdamos keleivius iš kitų šalių. Reikalavimui pritaria ir Jungtinių Tautų 1963 m. padarytas nutarimas. Dabartinis imigracijos ministeris G. Weineris pasisakė už kito Kanados pašto išdavimą, kuriame būtų pažymėta tik gimimo vietovė, o Izraelis nutylėtas. Iš tokio sumanymo nebus jokios naudos, nes palestiniečiai turbūt yra susipažinę su Izraelio geografija. Jųk jie bevek visi yra kilę iš buvusios Palestinos.

Atsistatydinimą paskelbė Kanados parlamento pirm. John Bosley, konservatorius, gavęs metinį $110.000 atlyginimą. Partijų vadams įteiktame rašte jis sakėsi norįs, kad būtų įgyvendinta parlamento reforma, pagal kurią pirmininkas būtų renkamas visų narių slaptu balsavimu. Lig šiol pirmininką paskirdavo valdanti partija. Atrodo, naująjį pirmininką teks rinkti, kai spalio 1 d. prasidės naujoji parlamento sesija. Neoficialiai J. Bosley skundžiasi, kad jo atsistatydinimo siekė konservatoriai su ministeriu pirm. B. Mulroniu. Kitokios nuomonės yra ministerio pirmininko pavaduotojas D. Mazankowskis — jis priminė liberalų ir socialistų vykdytą parlamento pirm. J. Bosley darbo trukdymą. Esą kalčiausi buvo tų partijų vadai: E. Broadbentas už nuostatų pažeidimą porą kartų netgi turėjo išeiti iš parlamento salės, o J. Turneris neįstengė sutramdyti "žiurkių gauja" pavadintų liberalų grupelės, keliančios nepagrįstus kaltinimus parlamente. Daug nervų pirmininkui J. Bosley kainuojančiu įžūlumu ypač pasižymėjo du liberalų atstovai — John Nunziata ir Sheila Copps, jau mirusio Hamiltono burmistro dukra, pasitraukusi iš Ontario parlamento.

Kanados ministeris pirm. B. Mulroney naujuoju tarybos pirmininku ryšiams su valdžios tarnautojais paskyrė Kanados parlamente nerimavusį socialistą I. Deansą. Šis socialistas pradžioje buvo išrinktas į Ontario parlamentą, nesėkmingai bandė tapti Ontario socialistų partijos vadu ir perėjo federacinėn politikon. Į Kanados parlamentą buvo išrinktas 1980 ir 1984 m. Jis ypač aštriai kritikavo ministerio pirm. B. Mulronio konservatorių vyriausybę, ją netgi apšaukė netinkama Kanadai valdyti. Sakėsi esąs nusivylęs Otava ir norįs pasitraukti iš politikos. Perėjimas valdinėn tarnybon su beveik $100.000 metine alga nesiderina su socialistų principais. Tačiau partinio socializmo taip pat atsisakė buvęs Ontario socialistų vadas S. Lewis, tapęs Kanados ambasadoriumi Jungtinėse Tautose, ir netgi buvęs Kanados darbo kongreso pirm. D. McDermottas, netikėtai paskirtas Kanados ambasadoriumi Airijai.

Kanados finansų ministeris M. Wilsonas savo kalboje Kanados klube Toronte paskelbė pasikeitimus šiemetiniame biudžete. Numatytas deficito sumažinimas iki $29,5 bilijono nebus įgyvendintas. Deficitas greičiausiai pasieks $32 bilijonus. Tai yra nemažas padidėjimas net $2,5 bilijono. M. Wilsonui liko tik paguoda, kad jis dvejus metus iš eilės įstengė sumažinti deficitą. Iš valdžios pasitraukiantys liberalai M. Wilsonui buvo palikę savo paskutiniame biudžete $38,3 bilijono deficitą. M. Wilsonas tą deficitą pernykščiame biudžete sumažino $3,8 bilijono iki $34,5 bilijono, o šiemetinis $32 bilijonų biudžetas vis dėlto bus $2,5 bilijono mažesnis už pernykštį, nors ir nepasiekęs planuotos $29,5 bilijono sumos. Valdžios skola, išugdyta ilgais liberalų valdymo metais, dabar siekia $225 bilijonus. M. Wilsono paruoštus biudžetinius planus sujaukė kritusios naftos kainos pasaulinėje rinkoje ir pačioje Kanadoje, sumažinusios pagal kainas mokesčiais gaunamas valdžios pajamas. Dėl žemų kainų Kanados naftos bendrovės pradėjo atleidinėti savo darbininkus, sustabdė naftos pajieškas ir privertė M. Wilsoną nuo š. m. spalio 1 d. panaikinti jų mokestį Kanados valdžiai. Taip bus prarasta apie $1,5 bilijono. Atšauktasis apmokestinimas lietė iš žemės trykštančią naftą dar prie jos šaltinių. Dabar liko tik normalus mokestis už vartotojams parduodamą naftą. M. Wilsonas betgi žadėjo nepadidinti pajamų mokesčio kanadiečiams ir nesumažinti finansinių valdžios įsipareigojimų. Jis mano, kad finansinė Kanados būklė pagerės ir palaipsniui įgalins mažinti biudžetinius deficitus.

Valdinė bendrovė "Canadian National Railways" turi 61.124 tarnautojus, kurių didžiausias skaičius — net 46.500 dirba šios bendrovės geležinkelio skyriuje. Bendrovės vadovybė nutarė iš geležinkelio skyriaus iki 1990 m. atleisti 14.000 tarnautojų. Iš šio skaičiaus iškris 2.843, priklausę jau parduotam "CNR Route" sunkvežimių transporto skyriui. Apie 4.500 bus galima išsiųsti ankstyvesnėn pensijon, o kitų laukia atleidimas iš darbo. Unija nuogąstauja, kad skaudžiausiai gali nukentėti daugiausia bedarbių turinčios Atlanto provincijos.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Gerry Lougheed Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?
Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?
Kreipkitės į ***"House of 220".*** *Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*
Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.
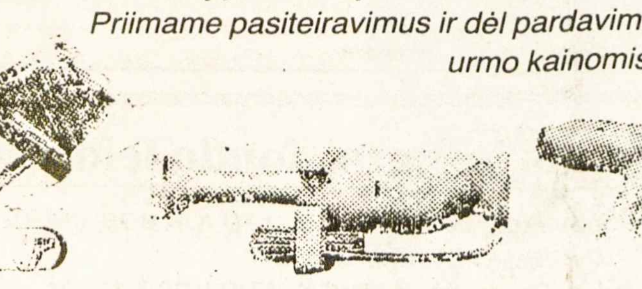
HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

Ateitininkų žinios

Naujus veiklos metus pradedame šv. Mišiomis spalio 5, sekmadienį, 10.15 v.r. Prisikėlimo šventovėje. Visų kuopų nariai su vėliavomis renkasi salėje 15 min. prieš Mišias. Visi dėvi uniformas. Po Mišių bus agapė, į kurią kviečiami tėveliai, sendraugiai ir svečiai.

Jaunių susirinkimas rugsėjo 27, šeštadienį, pas seseles tuoj po Maironio mokyklos pamokų. Jaunius globoja A. Karkienė ir J. Adamonytė.

Moksleivių susirinkimas — rugsėjo 28, sekmadienį. Prieš savaitę įvykusiame susirinkime buvo išrinkta pirmininke Vida Dirmantaitė ir vicepirm. — Gailė Jonytė. Sekmadienį bus renkami likusieji valdybos nariai, todėl visų dalyvavimas yra būtinas. Kuopą globoja Rimas Prakapas ir Tomas Slivinskas, kurių patarėja yra dr. J. Čuplinskienė.

Studentų susirinkimas — rugsėjo 28, sekmadienį, klebonijos posėdžių kambaryje.

Kuopų globėjai posėdžiavo rugsėjo 20. Dalyvavo: J. Adamonytė, A. Karkienė, L. Underienė, G. Čepaitytė, dr. Čuplinskienė, R. Prakapas, T. Slivinskas ir dr. O. Gustainienė. Nutarta daug dėmesio kreipti į susirinkimų programą. Taip pat norima išvystyti glaudesnį bendradarbiavimą tarp paskirų kuopų. Dr. J. Čuplinskienė pasiūlė keletą konkrečių planų. Svarbiausias uždavinys šiuo metu yra surasti jaunučiams globėją. **O. G.**

Skautų veikla

• Skelbiamas LSS rašinių konkursas. Rašinys — ne trumpesnis kaip 1500 žodžių. Temos: 1. Pasirinkus kurį nors skautišką įstatą, parašomas vaidinamas arba apsakymas. 2. Lietuvos partizanai ir šių dienų laisvės kovotojai kituose kraštuose — palyginimas. 3. Dievas – žmogus – atominė jėga. Autorius pasirenka rašinio formą — vaidinimą, apsakymą, mokslinę fantaziją. Konkurso dayviai skirstomi į 3 amžiaus grupes: 11-14 m., 15-18 m., 19-25 m. Kiekvienai grupei skiriama po $100 premija. Rašiniai siunčiami iki š. m. gruodžio 1 d. šiuo adresu: v.s. Irena Kerelienė, 8710 W. 123rd. St., Palos Park, IL 60464, USA.

• Spalio 7 d., 7.30 v.v., "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntų vadovų posėdis skautų būkle.

• 1987 m. LSS registraciją prašoma pradėti ir atsiskaityti kuo anksčiau.

• Skautiškas ačiū už finansinę paramą Romuvai — N. Liačienei, M. ir dr. G. Skrinskams.

• Tėveliai prašomi įrašyti berniukus nuo 6-10 metų į jaunesnių skautų eiles pas s. K. Batūrą tel. 239-8986, į bebrus — pas ps. V. Keturakį tel. 651-1239.

• Rugsėjo 14 d. "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntai pradėjo veiklos sezoną ir paminėjo Tautos šventę, dalyvaudami su vėliavomis Mišiose Lietuvos kankinių šventovėje. Mišių skaitymus atliko L. Mockutė ir E. Pečiulis. Po Mišių buvo iškilminga sueiga, per kurią "Šatrijos" tunto dvasios vadas kun. J. Staškus kalbėjo apie Vytauto D. pasirinkimą karaliaus karūnacijai Marijos šventės. Toliau paaiškino apie DLK Vytautą s. V. Turūta. Sueiga baigta Tautos himnu. **J.D.B.**

SPORTAS

Rugsėjo 21 d. Georgetown golfo aikštėje dalyvavo 26 golfininkai. Po smarkaus lietaus golfo aikštė buvo labai šlapia. Vis dėlto rezultatai nebuvo blogi. Geriausiai sužaidė S. Podsadeckis 75, A. Stauskas 77, trečioj vietoj — M. Podsadeckis, V. Ubeika 82, R. Šimkus 84, Al. Simanavičius 85, V. Siminkevičius 86, S. Kėkštas 87, P. Stauskas 88, Aug. Simanavičius 89, E. Kuchalskis, J. Danaitis 90 ir t.t. Su išlyginamaisiais smūgiais — M. Podsadeckis 66, V. Mickevičius 67, V.Siminkevičius 67, S. Podsadeckis 69, A. Stauskas 70, L. Baziliauskas, E. Kuchalskis, V. Ubeika ir Al. Banelis 71, A. Balnis, Al. Simanavičius 73, V. Paulionis, R. Šimkus 74, B. Sergautis, A. Jonikas, L. Radzevičius, P. Stauskas 75. Moterų grupėje su ir be išl. smūgių laimėjo E. Kėkštienė 97 (74). Turnyrą pravedė ir premijas išdalino A. Stauskas.

Sezono uždarymo dviejų dienų turnyras — rugsėjo 27-28 d. Golf Haven aikštėje. Šeštadienį pradžia — 9 v., sekmadienį — 11 v.r. Po žaidynių — vaišės, premijų įteikimas ir Toronto lietuvių golfo klubo narių susirinkimas. Visi klubo nariai ir svečiai kviečiami dalyvauti. S.

Š. Amerikos lietuvių individualinės šachmatų varžybos rengiamos š. m. spalio 11-12 d.d. Toronto lietuvių namuose (1573 Bloor St. W., Toronto, Ont.). Dalyvauti kviečiami visi lietuviai šachmatininkai. Registruotis iki š. m. spalio 4 d.: V. Genčius, 39 Clissold Rd., Toronto, Ont. M8Z 4T6. Tel. (416) 239-7524. **Inf.**

• Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

6 1/2%	už 90 dienų term. indėl.
7 %	už 6 mėn. term. indėlius
7 1/4%	už 1 m. term. indėlius
7 1/4%	už 2 m. term. indėlius
7 1/4%	už 3 m. term. indėlius
7 3/4%	už pensijų planą
6 1/2%	už specialią taup. s-tą
6 %	už taupymo s-tas
6-7 %	kasd. palūkanų sąskaita
5 1/2%	už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo	11 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	10 %
2 metų	10 1/4%
3 metų	10 1/2%
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ar 3 metų	9 3/4%
(variable rate)	

AKTYVAI virš 56 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Taupyk ir skolinkis pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE PARAMA

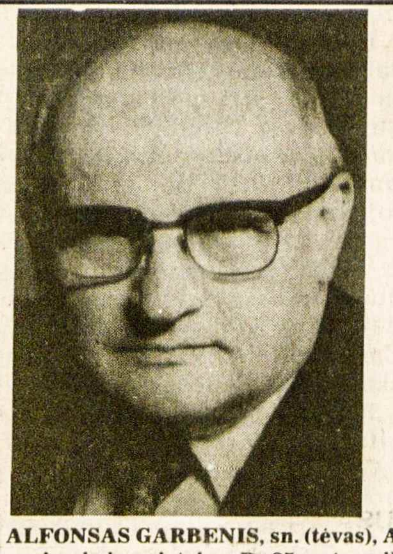
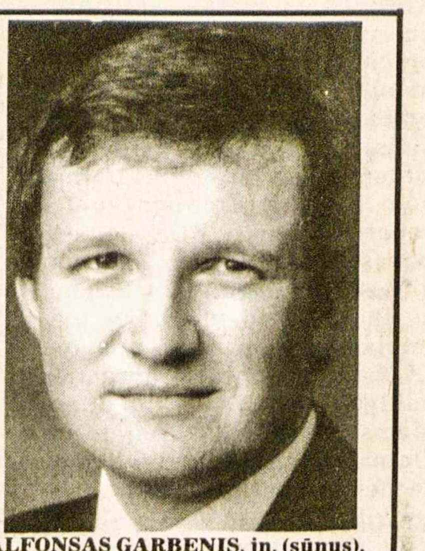
ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Telefonas (Toronto linija) 773-6480
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A. associate broker
4887 dundas st. west islington, ontario M9A 1B2 res: 767-0999
232-2322
BLOOR WEST VILLAGE – 3 miegamųjų — $149,900.
BLOOR WEST VILLAGE – 3 miegamųjų — $142,500.
HIGH PARK – 13 kambarių — $269,000.
QUEEN BATHURST – 2 miegamųjų — $82,900.
MARYLAND WOODS – 4 miegamųjų — $215,000.
PALACE PIER – 2 miegamųjų — $188,000.
PARDUOTA PARDUOTA
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

SOLD x. De LIMA REALTY INC. 1280 Dundas St. W
Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė
1280 Dundas Street West, (prie Dovercourt Rd.) Toronto, Ont. M6J 1X7
Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas: 445-9469

A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) (vairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. *Nemokamas įkainojimas.* *Lietuviams 10% nuolaida.* Skambinti telefonu (416) 545-6556 Hamiltone, Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

A†A
HELENAI JAGUČANSKIENEI
iškeliavus amžinybėn,

sūnų VYTAUTĄ JAGUČANSKĮ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

KL Bendruomenės Wasagos-Staynerio apylinkės valdyba

A†A
BERNARDUI PETKEVIČIUI
mirus,

jo žmonai ANASTAZIJAI, dukrom, jų šeimom ir visiem artimiesiem reiškiame gilią užuojautą –

Angelė ir Bronius Stankaičiai

A†A
BERNARDUI PETKEVIČIUI
atsiskyrus su šiuo pasauliu,

jo žmonai ANASTAZIJAI, dukroms – VIDAI ir DANAI su šeimomis, visiems giminėms bei artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą –

Liaukų šeima

A†A
BERNARDUI PETKEVIČIUI
mirus,

jo žmonai, dukterims ir visiems giminėms gilią užuojautą reiškia –

H. B. Šmitai

Mylimai Mamytei

A†A
ELENAI VEČERSKIENEI
mirus,

dukrom – ELENAI NAMIKIENEI, IRENAI GERASIMAVIČIENEI, jų šeimom ir kitiem artimiesiem reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime –

Angelė ir Bronius Stankaičiai

Mylimai mamytei

A†A
URŠULEI PALIULIENEI
iškeliavus amžinybėn,

sūnų VLADĄ, dukras – ONUTĘ, URŠULĘ, sūnų JONĄ Lietuvoje bei jų šeimas giliai užjaučiame ir kartu liūdime –

Jadvyga ir Jonas Ignatavičiai
Marija ir Vytautas Kriščiūnai
V. Karasevičius
Joana ir Vladas Plečkaičiai

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

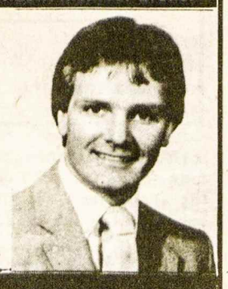

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTO

Ateitininkų federacijos vadas J. Polikaitis, skaitęs paskaitą Hamiltono ateitininkams, rugsėjo 21 d. aplankė Anapilį ir "Tėviškės žiburius", lydimas p. Gudinskų.

Kun. dr. Tomas Žiūraitis, domininkonas, gyvenantis Vašingtone, atostogų proga vieną savaitę praleido Toronte, aplankė savo mokslo draugus, "Tėviškės žiburius" ir rugsėjo 21, sekmadienį, sakė pamokslus Prisikėlimo šventovėje per visas Mišias.

"Gintaro" ansamblis po vasaros atostogų pradeda repeticijas. Vyriausios grupės repeticijos vyksta sekmadieniais Lietuvių namuose nuo 6.30 v.v. iki 9.30 v.v. Pirmoji repeticija jaunučių, vaikų ir vidurinosios grupės bus rugsėjo 25 d., 6.30 v.v., Prisikėlimo parapijos patalpose. Tuo pačiu laiku įvyks ir tėvų susirinkimas. Prašome bent po vieną tėvą iš šeimos dalyvauti. Čia bus priimami ir nauji šokėjai, kurie nori priklausyti "Gintaro" ansambliui (nuo 8 metų amžiaus). Kviečiamos mergaitės nuo 13 metų amžiaus, kurios norėtų priklausyti "Gintaro" dainos vienetui. Prašome skambinti dainos grupės vadovei Rūtai Stauskienei tel. 272-4316. Šiais metais "Gintarui" vadovaus Rita ir Juozas Karasiejai (tel. 896-7239). Vyriausios šokėjų grupės mokytoja — Rita Karasiejienė (tel. 279-9079), jaunių grupės mokytoja — Ramona Yčienė (tel. 767-4264), vaikų grupės mokytoja — Rūta Rusinavičienė, jaunučių grupės mokytoja — Aldona Biretaitė (tel. 261-4312). Gintaro tėvų komiteto pirm. — Rūta Žilinskienė.

Pirmas "Gintaro" pasirodymas bus Montrealyje per Kanados lietuvių dienas spalio 11-12 d. Dalyvaus vyriausioji šokėjų grupė. 1987 m. gegužės 16-17 d. numatomas koncertas Hartforde. Šio koncerto tikslas — supažindinti Amerikos visuomenę su lietuvių tauta, kenčiančia K. Bendrija Lietuvoje ir paminėti visus tris Lietuvos krikšto tarpsnius. Šio minėjimo-koncerto garbės pirm. yra Hartfordo arkivyskupas John F. Whealon. Rengėjų komiteto pirm. — I. Budrys. Be to, yra gautas kvietimas iš Australijos lietuvių jaunimo sąjungos atvykti į Australiją — Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą su koncertais. Dėl šios išvykos greitu laiku bus šaukiamas tėvų pasitarimas, kad būtų galima šią išvyką apsvarstyti. Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas įvyks 1987 m. gruodžio mėn. ir baigsis 1988 m. sausio pradžioje. **Inf.**

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

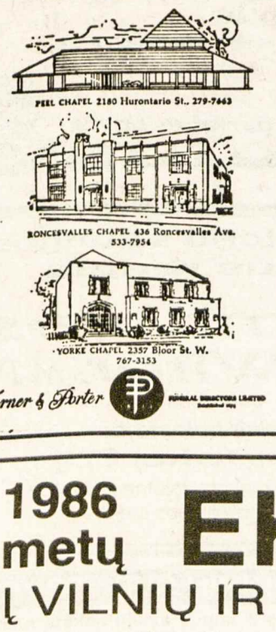

Torontiškis ROMAS PUTERIS ir DAINA ČEPULYTĖ, susituokę Klivlande Dievo Motinos nuolatinės pagalbos šventovėje 1986 m. rugpjūčio mėnesio 30 dieną
Nuotr. V. Bacevičiaus

A. a. Alekso Rimkaus atminimui vietoje gėlių Jonas ir Elzė Dobilai paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

Mirus a.a. Julijai Zostautienei, užjausdamas jos vyrą Joną su šeima Vytautas Lumbis ir jo šeima iš Garsono, Ont., vietoje gėlių laidotuvėm paaukojo "Tėviškės žiburiams" $25.

Elena ir Steponas Pusvaškiai, mirus a.a. Uršulei Paliulienei, reikšdami užuojautą velionės sūnui Vladui ir dukrom su šeimomis, paaukojo "Tėviškės žiburiams" $10; mirus kaimynui a.a. Aleksui Rimkui Wasagoje, reikšdami užuojautą velionies žmonai Onai ir giminėm, paaukojo "Tėviškės žiburiams" $10.

JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirm. A. Gečys ir kultūros tarybos pirm. I. Bublienė rugsėjo 20-21 d.d. lankėsi Toronte ir posėdžiavo su KLB krašto valdyba — apsvarstė būsimos tautinių šokių šventės 1988 m. Hamiltone ir kitus bendros veiklos reikalus. Ta proga aplankė Anapilį ir "Tėviškės žiburius".

Dail. Snaigės Šileikienės meno paroda Del Bello galerijoje susilaukė ir didžiosios spaudos dėmesio. Dienraštis "The Globe a. Mail" 1986. IX. 16 išspausdino John Bentley Mays ilgoką recenziją, iškeliančią dailininkės polinkius, nuotaikas, techniką, tematiką ir išreiškiančią kai kurias kritiškas pastabas.

Tautos fondui paaukojo: $1000 — a.a. Elzė Jankutė (palikimas); $100 — Kęstutis Grigaitis iš Kalifornijos (a.a. Jurgio Strazdo atminimui), Vanda Demikienė (a.a. Jurgio Demikio atminimui); $20 — St. Vaitiekūnienė, V. Stalioraitienė (a.a. brolio Emilio Smilgio Lietuvoje atminimui).

Be to, Tautos fondui paaukojo: $50 — Algis ir Joana Zubrickai iš St. Catharines, Ont.; $20 — Anicetas Povilauskas (a.a. Adomo Buinio atminimui); $10 — S. Noreika iš Lethbridge, Povilas Kanopa.

Lietuvos karo mokyklos XVIII laidos 50 metų sukaktis buvo paminėta Prisikėlimo salėje rugsėjo 13, šeštadienį, bendru pokyliu. Iš 130 tos laidos karininkų susirinko 17 iš Kanados ir JAV. Per pastaruosius trejus metus mirė 5 tos laidos karininkai. Vaišių metu padarytoje rinkliavoje surinkta per $400 "Kario" žurnalui paremti. Rugsėjo 14, sekmadienį, suvažiavimo dalyviai su savo šeimomis bei svečiais dalyvavo Prisikėlimo šventovėje 11.30 v. r. pamaldose, kurios buvo skirtos už tos laidos mirusius, žuvusius ir be žinios dingusius karininkus. Po pamaldų įvyko suvažiavimo užbaiga toje pačioje salėje. **Kr.**

A. a. Petrui Aulinskui mirus Lietuvoje, užjausdamas jo brolį Antaną Aulinską su šeima, Jonas Arštikaitis paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

A. a. Uršulės Paliulienės atminimui vietoje gėlių A. R. Grigoniai ir Elena Radavičiūtė paaukojo "Tėviškės žiburiams" po $20.

A. a. Bernardo Petkevičiaus atminimui Bronė Žiobienė ir sūnūs paaukojo "Tėviškės žiburiams" $25.

A. a. Bernardo Petkevičiaus atminimui vietoje gėlių Anelė ir Izidorius Gataveckai Motinos Teresės labdarai paaukojo $50.

A. a. Onos Teišerskienės, Sibiro kankinės, atminimui Valerija Anysienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

Savo mylimos mamos a.a. Onos Teišerskienės atminimui dukra Laima Stanevičienė su šeima paaukojo "Tėviškės žiburiams" $100.

A. a. Marijai Senkuvienei netikėtai mirus, nuoširdžiai užjausdami sūnų Vitą su šeima, Stasys ir Jonė Paketurai paaukojo "Tėviškės žiburiams" $25, Vl. ir V. Nausėdai — $20.

A. a. Elenos Večerskienės atminimui vietoje gėlių Angelė ir Bronius Stanaičiai paaukojo "Tėviškės žiburiams" $50.

A. a. Elenos Večerskienės atminimui vietoje gėlių Wasagos Gerojo Ganytojo misijos moterų būrelis paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

A. a. Marijos Senkuvienės atminimui vietoje gėlių paaukojo "Tėviškės žiburiams": $25 — J. Vl. Plečkaičiai, O. L. Rimkevičiai ir šeima; $20 — A. R. Grigoniai, St. ir V. Gudaičiai iš Niagara Falls.

1986 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS
Rugsėjo 3 – 17 Spalio 8 – 17
Grupę rugsėjo 3 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius. Sudaromi iškvietimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui.
Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus.
Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo pirmadienio iki penktadienio 3 v.p.p.-7 v.v.
tel. 245-9990
nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

Advokatė
JOANA E. KURAS, LL. B.
atidarė savo raštinę
3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas
Telefonai:
įstaigos **(416)762-7393**
namų **248-9458**

ADVOKATAS A. PUTERIS
nuo 1985 metų spalio 1 dienos
perkėlė savo raštinę į
3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B
3425 Dundas St.W., Suite 201
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416)**763-4319**
namų **621-2136**

Dr. GINA J. GINČAUSKAITĖ,
optometristė,
ATIDARĖ SAVO KABINETĄ
1551 Bloor St. W., Toronto, Ontario, M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
ir priima pacientus pagal susitarimą tel. 532-7115.
Susitarus priima pacientus ir vakarais.

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Gražina Raškauskienė, *B.Sc.*
alian BROWN
624-6336 namų **624-2199**
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
* *parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas*
* *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
* *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*
* *uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)*
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 **Telefonas 531-1331**
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) **Telefonas 531-1305**
★ **Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)**
★ **Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.** ★ **Visi automobilių mechaniniai**
★ **taisymai.** ★ **Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.**
★ **GOODRICH, RADIAL ir kt.** **Savininkas FRANK PETITT**

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Lietuvos kankinių šventė — atlaidai — rugsėjo 28, sekmadienį. Iškilmingos Mišios — 4 v.p.p., dalyvaujant kunigams svečiams. Pamokslas — prel. Pr. Vaserio iš Australijos. Po to — procesija ir vaišės Anapilio salėje. Meninę programą atliks "Aras". Autobusas iš Islingtono tą sekmadienį veš maldininkus rytą — 10.30 v. ir po pietų — 3.30 v. Popietinis autobusas grįš iš Anapilio 7.30 v.v.

— Mišios Wasagoje laikomos kiekvieną pirmą mėnesio sekmadienį. Jos taip pat bus laikomos ir Padėkos savaitgalio sekmadienį — spalio 12 d., 11 v.r. Lapkričio 2, sekmadienį, Wasagoje pamaldų nebus, nes tai kapinių lankymo diena.

— Palaidoti: a.a. Bernardas Petkevičius 69 m., a.a. Marija Senkuvienė, 81 m., a.a. Uršulė Paliulienė, 95 m., a.a. Elena Večerskienė, 68 m., Aleksas Rimkus, 81 m. amžiaus.

— Paaukojo Šv. Jono lietuvių kapinėms: $40 — J. Kazlauskas; Anapilio sodybai: $1000 — E. Baltrušaitienė; $500 — R. Vilembrektas; religinei Lietuvos šalpai: $20 — M. P. Besąspariai (pagerbdami a.a. B. Petkevičių).

— Rugsėjo 21, sekmadienį, pamokslus sakė kun. E. Putrimas, liturginius tekstus skaitė klierikas Zigmas Skučas iš Montrealio.

— Mišios rugsėjo 28, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Naujalių mirusius, 11 v.r. — už a.a. Oną Ališauskienę, 4 v.p.p. — Lietuvos kankinių šventės pamaldos.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos su šv. Vakariene — rugsėjo 28 d., 9.45 v.r.

— Moterų draugija nuoširdžiai dėkoja visiems, prisidėjusiems aukomis ir darbu prie parapijos bazaro. Jis sėkmingai praėjo rugsėjo 13 d.

— Lietuviai evangelikai, gyvenantieji Wasaga Beach, Ont., ir apylinkėse, rugsėjo 17 d. po pamaldų paaukojo Išganytojo parapijai 347 dol.

— Parapijos žiniaraštis spalio mėn. bus gaunamas prieš ir po pamaldų rugsėjo 28 ir spalio 5 d.d.

— Parapijos sekretorė Marija Dambarienė grįžo iš Europos, kur aplankė savo dukterį Kristiną.

Lietuvių namų žinios

— LN poilsio stovykla Tėvų pranciškonų stovyklavietėje Wasagoje ir šiemet susilaukė gausių dalyvių iš Kanados ir JAV. Ryto mankštą pravesdavo sprotininkas-žurnalistas Br. Keturakis. Paskaitas skaitė: B. Keturakis, M. Garbačiauskienė ir dr. V. Samulevičius. Laužams vadovavo L. Mačionienė. Stovyklos užbaigimui buvo surengtas koncertas, kurio programą atliko sol. V. Povilonis ir dr. V. Samulevičius. Gegužinei grojo J. Adomaitis. Visus maitino V. Birštonas, talkinamas A. ir I. Gataveckų. Stovyklą organizavo ir jai vadovavo LN vyrų būrelis, o personalą sudarė A. Chvedukas, dr. V. Samulevičius, A. Sukauskas, Z. Revas, A. Borkertas ir A. Bričkus.

— LN sociainių reikalų komitetas tarpininkauja vyresnio amžiaus žmonių reikaluose su valdiškomis įstaigomis, padeda išgauti jiems priklausančias pensijas, užpildo įvairaus pobūdžio dokumentus, organizuoja ligonių lankymą ir t.t.

— Ligonių lankymo komitetas posėdžiauja kas mėnesį. Sekantis posėdis — rugsėjo 30, antradienį, 8 v.v. Visi galintieji prisidėti prie šio komiteto darbų, kviečiami dalyvauti.

— Žinantieji apie tautiečius, esančius ligoninėse, sergančius namuose ar reikalingus kitokios paramos bei pagalbos, prašomi pranešti V. Kulniui tel. 769-1266, J. Dambarui tel. 769-4891 arba darbo valandomis LN vedėjui A. Vaičiūnui tel. 532-3311.

Toronto lietuvių pensininkų klubas organizuoja išvyką į gamtą. Keliausime į Bracebridge — Muskoką 1986 m. spalio 8, trečiadienį. Išvyksime autobusu nuo "Vilniaus" rūmų 9 v.r. ir grįšime 5 v.p.p. Kaina asmeniui — $13. Bilietai gaunami pas: S. Dervinienę tel. 767-5578 ir J. Gustainį tel. 769-1599.

Iš okupuotos Lietuvos gautomis žiniomis, per sovietinių laivų susidūrimą Juodojoje jūroje žuvo daug lietuvių ekskursantų. Surastieji laidojami daugiausia Kaune.

"The Toronto Sun" 1986. IX. 17 paskelbė žinią iš Maskvos apie slaptus degtindarius, pardavinėjusius degtinę su "antifryzu". Nuo to mirė Kaune 15 asmenų. "TŽ" apie tai plačiau buvo rašyta 1986. IX. 9.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Rugsėjo 21, sekmadienį, per 10.15 v. Mišias dalyvavo Maironio mokykla, pradėdama naujus mokslo metus. Pamokslus sakė kun. dr. Tomas Žiūraitis, OP.

— Susituokė Julė Šergalytė su James McQuat.

— Rugsėjo 20 d. palaidotas a.a. Feliksas Kanapėnas, 93 m.; rugsėjo 22 — a.a. Jonas Rinkevičius, 79 m.; rugsėjo 23 — a.a. Andrius Ališauskas, 61 m.

— Pakrikštyta Michelle-Christine, Christine (Buteikytės) ir Arthur Sullivan dukrelė.

— KLK moterų draugijos mūsų parapijos skyriaus susirinkimas — rugsėjo 28, sekmadienį, po 11.30 v. Mišių Parodų salėje. Programoje N. Banelienės paskaita "Vaikų globos draugija ir jos paskirtis".

— Bilietai į kat. moterų rengiamą koncertą ir parodą spalio 26 d. Lietuvos religinės šalpos 25-mečio sukakties proga gaunami kioske ir pas parapijos skyriaus valdybos nares.

— Parapijos choras organizuoja kelionę į Kanados lietuvių dienas Montrealyje spalio 10-12 d.d. Registruotis parapijos raštinėje, sumokant $52.

— Registracija kelionei į Romą, Š. Italiją, Liurdą, Paryžių ir t.t. vyksta parapijos raštinėje.

— Parapijai aukojo: $1000 — dr. R. J. Barakauskai; $500 — L. G. Matukai; $150 — P. S. Ročiai, Č. B. Joniai; $100 — E. Švėgždienė, E. G. Kuchalskiai, I. Čiulienė; $50 — K. Z. Žebrauskai, V. J. Sičiūnai, L. Artičkonienė; religinei Lietuvos šalpai: J. Vaičeliūnas — $400.

— Mišios rugsėjo 28, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Napalį Leskauską, 9.20 v. r. — už a.a. Igną Juzukonį, 10.15 v.r. – už a.a. Juozą Vainių, už a.a prezidentą Antaną Smetoną, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — už a.a. Vytautą Jarasūną.

Tautinių šokių grupė "Atžalynas" rengia vakarą rugsėjo 30, antradienį, 7 v.v., Lietuvių namų Vytauto D. menėje — B salėje. Bus rodomas filmas apie "Atžalyno" keliones ir koncertus. Maloniai kviečiame dalyvauti ne tik atžalyniečius bei jų šeimas, bet ir visą lietuvių visuomenę. Įėjimas nemokamas.

KLK moterų dr-jos Lietuvos Kankinių parapijos skyriaus narių susirinkimas įvyks 1986 m. spalio 5, sekmadienį, Anapilio Parodų salėje. Paskaitą apie Lietuvos krikštą skaitys kun. E. Putrimas. Bus svarstomi ateinančio sezono veiklos darbai. Kviečiamos visos narės su šeimomis ir viešnios dalyvauti.

Į laisvės demonstraciją Austrijos Vienoje, kur vyks Helsinkio akto peržiūros konferencija, rengiama ekskursija iš Toronto. Ji išskrenda spalio 31 d. "Air Canada" lėktuvu į Londoną, o iš ten "Austrian Air" lėktuvu į Vieną, kur išbus 5 paras. Lapkričio 6 d. atvyks į Londoną dalyvauti VLIKo suvažiavime, o lapkričio 10 d. grįš į Torontą. Visos kelionės kaina, įskaitant viešbučius, $1,508.00 kan. Jaunimui (iš Toronto bei apylinkės), kuris dalyvaus šioje ekskursijoje, Tautos fondo vadovybė duos piniginę paramą iki $250 asmeniui. Dėl šios paramos kreiptis į pirm. A. Vaidilą (53 Armadale Ave., Toronto, Ont. M6S 3W9, tel. 762-6739). Registruotis šiai ekskursijai Toronto Lietuvių namuose (pas p. Skilandžiūnienę) tel. 532-3311 iki rugsėjo 29 d., įmokant $100.

A. a. Adelės ir Bronislovo Šimkevičių atminimui Paulina Šimkevičienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $25.

A. a. Elena Juciūtė, Sibiro kalinė, 75 m. amžiaus, mirė 1986 m. rugsėjo 18 d. Bostone, Carney ligoninėje. Palaidota rugsėjo 22 d. iš lietuvių Šv. Petro šventovės Naujosios Kalvarijos kapinėse. Velionė yra parašiusi net keletą knygų apie savo pergyvenimus Sibire.

Toronto pensininkės po vasaros atostogų pradeda mezgimo ir siuvimo sueigas "Vilnius Manor" rūmuose (įėjimas iš kiemo) nuo rugsėjo 29 d. pirmadieniais nuo 10.30 v.r. Kviečiame visas pensininkes dalyvauti.

Būrelio vadovė

XXXI Kanados lietuvių dienos

Montrealyje

SPALIO 10, PENKTADIENĮ

7 v.v. ***Vinco Krėvės vardo literatūros premijos įteikimas***
Aušros Vartų parapijos salėje (1465 rue de Seve).
Orkestras, baras, šalta vakarienė. Kaina – $12.50 asmeniui.

SPALIO 11, ŠEŠTADIENĮ

9 v.r. *Krepšinio rungtynės*
Toronto "Aušra", Hamiltono "Kovas", Londono "Tauras", Montrealio "Tauras", Toronto "Vytis" – Verdun Catholic High School (6100 Champlain Boulevard). Įėjimas – auka.

7 v.v. *Didysis balius*
Orkestras, šokiai, vaišės, baras, loterija
James Lyng High School (5440 Notre Dame Street West). Įėjimas – $10.00 asmeniui

SPALIO 12, SEKMADIENĮ

11 v.r. *Pamaldos katalikams* – Šv. Kazimiero šventovėje (3426 rue Parthenais). *Laikys kun. dr. V. Skilandžiūnas*

12.30 v.p.p. *Pamaldos evangelikams* – Šv. Jono šventovėje (3594 rue Jeanne Mance). *Laikys kun. P. Dilys*

3 v.p.p. *KONCERTAS - montažas "Lietuva"*
CEGEP Andrė Laurendeau salėje (1111 rue Lapierre)
Solistai: *G. Čapkauskienė ir A. Keblys;* ***chorai:*** *Otavos "Ramunėlės", Toronto "Aras", Lietuvos kankinių parapijos iš Toronto-Mississaugos, Prisikėlimo parapijos iš Toronto, Montrealio – vyrų oktetas, "Pavasaris", Aušros vartų ir Šv. Kazimiero parapijų chorai;* ***tautinių šokių grupės:*** *Toronto "Gintaras", Montrealio "Gintaras", Hamiltono "Gyvataras".* ***Dirigentai:*** *L. Marcinkutė, A. Stankevičius, I. Tark, V. Verikaitis.* ***Akompanuoja:*** *Montrealio lietuvių liaudies instrumentų orkestras "Gintaras", muzikai – J. Govėdas, A. Stankevičius.* Įėjimas — $10.00 asmeniui

7 v.v. *Jaunimo atsisveikinimo vakaras*
Šv. Kazimiero parapijos salėje (3426 rue Parthenais)
Orkestras, šokiai, vaišės, baras. Įėjimas – $4.00 asmeniui

Viešbučių kambarių užsakymus priima Chris Bernotas c/o Gerry Lou and Associates tel. (514) 282-0101. Bendrą informaciją teikia Arūnas Staškevičius tel. (514) 347-0583.

LIETUVOS KANKINIŲ ŠVENTĖ-ATLAIDAI

1986 m. rugsėjo 28, sekmadienį, Anapilyje

4 v.p.p. – IŠKILMINGOS PAMALDOS Lietuvos kankinių šventovėje:
- *pamokslą sako — prel. Pranas Vaseris iš Australijos*
- *gieda – parapijos choras, sol. Rimas Strimaitis, sol. Slava Žiemelytė, sol. Vacys Verikaitis*
- **PROCESIJA SU ŠVENČIAUSIUOJU**
(gieda parapijos ir "Aro" chorai bei visi tikintieji)

5.30 v.p.p. – ŠVENTĖS VAKARIENĖ Anapilio salėje
Meninę programą atliks Toronto lietuvių vyrų choras "ARAS"
(Įėjimas: vaikams iki 5 m.– nemokamas, vaikams nuo 5 m. iki 12 m. – $5.00, jaunimui nuo 12 m. iki 15 m. – $7.00, suaugusiems – $15.00)
Bilietai gaunami sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje, kitom dienom pas R. Celejewską tel.**231-8832.**

Visus tautiečius dalyvauti maloniai kviečia –
Lietuvos kankinių parapijos taryba

Federacinės pažangiųjų konservatorių sąjungos Parkdale-High Park skyrius rengia

lėšom telkti priimtuves

parlamento nariui **Andrew Witer**, *M.P.*

1986 m. spalio 9, ketvirtadienį, 5.30 v.p.p. – 8 v.v., Boulevard Club patalpose. Bilietai — $100.00

Dalyvaukite su mumis šiame smagiame vakare!

Pagrindinis kalbėtojas – sveikatos ministeris **Jake Epp.**

Bilietai užsakomi telefonu **767-5917** vakarais arba dienos metu.

ARTI LIETUVOS KANKINIŲ ŠVENTOVĖS

Mississaugoje parduodamas **šviesus ir talpus dviejų aukštų namas:** keturi miegamieji, keturios prausyklos, didelė virtuvė, atskiras valgomasis, šeimos kambarys, židinys ir išėjimas į kiemą ("patio"); gražiai įrengtas rūsys su dideliu poilsio kambariu, miegamasis kambarys, žaidimų kambarys, pirtis "sauna", kedro medžio sieninė spinta. Centrinis šildymas, vėsinimas ir valymas. Didelis vyno rūsys ir dar daug visokių priedų. **Kaina $239,900.00.**

Dėl apžiūrėjimo skambinti **Doris Hache,**
The Canada Trust Co. Realtor,
telefonai 270-6000; 823-7147

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

įstaiga jieško laikino

tarnautojo arba tarnautojos

su raštinės patyrimu dirbti vakarais ir visą dieną šeštadieniais. Skambinti tel. **233-3334, 231-2661, 231-6226.**

3830 B Bloor Street W., Islington, Ontario, M9B 1K8.

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas **625-2412**
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

MONTREALQUE

XVI-ji Vinco Krėvės literatūrinė premija paskirta poetui Leonui Žitkevičiui – Baliui Pavabaliui už jo satyrinių eilėraščių rinkinį "Milžinai ir slibinai". Premija buvo skiriama už 1984–1985 m. išleistą niekieno nepremijuotą atsiųstą knygą. Vertintojų komisiją sudarė dr. H. Nagys, dr. I. Gražytė-Maziliauskienė, K. Barteška, R. Piečaitienė ir A. Staškevičius. Premija bus įteikta spalio 10, penktadienį, 7 v.v., Aušros Vartų parapijos salėje per Kanados lietuvių dienų atidarymą.

Sol. G. Čapkauskienę "Lyriquebec & Co." pakvietė dainuoti savo ruošiamuose koncertuose. Rugsėjo 13 d. toks koncertas įvyko "La vieille France" restorane, kuriame dalyvavo apie 80 klausytojų. Programoje dalyvavo taipgi baritonas J. Wolny ir pianistė M. Kowalewska. Programa susidėjo iš angliškų, lietuviškų ir lenkiškų dainų, operų arijų, ištraukų iš operečių, duetų bei piano solo. Koncertas visų klausytojų buvo labai šiltai priimtas.

"Vaivorykštės" narės rugsėjo 11 d. turėjo posėdį "Nepriklausomos Lietuvos" patalpose. A. Kuncevičienė, G. Montvilienė ir B. Nagienė pasidalino maloniais įspūdžiais iš kelionės su "Vaivorykštės" rodiniais po Vakarų Kanadą ir įteikė vadovei Ir. Lukošević ienei "EXPO 86" suvenyrą kaip padėką už sėkmingai suorganizuotą išvyką. Taip pat buvo aptarta ateities veikla.

Christina-Elena Tanner ir Miklavs Erjavec rengiasi santuokai.

A. a. Kazimieras Sitkauskas, 85 m. amžiaus, kūrėjas-savanoris, tris mėnesius sirgęs po sužeidimo eismo nelaimėje, mirė rugsėjo 8 d. Po pamaldų Šv. Kazimiero šventovėje rugsėjo 11 d. kūnas sudegintas. Liūdi žmona, duktė su šeima ir daug bičiulių. **B. S.**

Leonas ir Anelė Mikilkevičiūtė-Grigeliai liepos 18 d. atšventė auksinę vedybų sukaktį. Mišias Šv. Kazimiero šventovėje atnašavo klebonas kun. St. Šileika ir kun. I. Sadauskas, dalyvaujant šeimos nariams bei artimiesiems. Sukaktuvininkams buvo suteiktas specialus palaiminimas.

Iškilmingas vaišes "Rizzo" salėje suorganizavo sūnus Jonas su žmona, gyvenantys Floridoje ir turintys motelį "Ronny Dee". Iškilmės pranešėjas G. Ženaitis supažindino svečius su jos rengėjais, perskaitė sveikinimus ir telegramas iš Lietuvos nuo giminių. Dalyviai sugiedojo sukaktuvininkams "Ilgiausių metų".

Sūnus Jonas pasveikino savo tėvus gražia humoru perpinta kalba ir palinkėjo jiems dalyvauti jo ir žmonos auksinėje vedybų sukaktyje. Aneliukės sesuo Joana pasidalino įspūdžiais iš tėviškės. Draugų linkėjimus perdavė O. Čečkienė. Sukaktuvininkas Leonas savo ir žmonos vardu nuoširdžiai padėkojo rengėjams už suorganizavimą tokios gražios šventės ir vertingas dovanas. Baigiant vaišes, pati sukaktuvininkė, garsi raguolių specialistė, išdalino didžiulį savo keptą raguolį. **Viešnia**

SVARBU:

PALYGINTI NAMŲ VERTĘ su draudos suma. Daugelio yra apdrausta tik 50% pastato vertės. Kai atsitinka gaisras, paaiškėja ši labai rimta padėtis.

* * *

APDRAUSTI NAUJUS AUTOMOBILIUS naujo pirkimo verte. Nauji automobiliai yra brangūs. Kai atsitinka didesnė nelaimė, per pirmus metus nustojama 20–25% vertės.

* * *

PRIDĖTI PRIE AUTOMOBILIO DRAUDOS automobilio nuomos draudimą nelaimei atsitikus. Taisymui užtrukus ilgiau, nėra kuo važiuoti į darbą.

* * *

APDRAUSTI BENT $500.000 automobilio savininko atsakomybę. Išvažiavus iš Kvebeko provincijos ribų, už nelaimes mokės Jūsų draudos bendrovė, bet ne Kvebeko valdžia.

* * *

Apdrausti inventorių naujo pirkimo verte.
Tik paskaičiuokime, kiek šiais laikais viskas kainuoja!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Tel. 722-3545

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapijoje

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	——	——
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	——
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	——
Sekmadieniais	10.30-12.30	——	10.30-12.30

Atliekame visus bankinius patarnavimus

Aktyvas – virš $17,000,000. rezervas – $600,000.
Dabartinių palūkanų informacija "LITE"

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba anties susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

REIKALINGA MOTERIS prižiūrėti dviejų mėnesių kūdikiui nuo š. m. spalio vidurio iki 1987 m. gegužės mėn. pabaigos. Skambinti šiuo tel. 766-1504 Toronte. "TŽ" 38 nr. nurodytas telefonas buvo netikslus.

IŠNUOMOJAMI du kambariai, virtuvė ir garažas vienam asmeniui. Skambinti tel. 536-0712 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė.

Savininkė ALINA ŠALNIENĖ,

baigusi kursą Guelph universitete (Flowers Canada of Floral design), paruošia gėles vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

HAMILTONO SENJORŲ "RAMBYNUI"

reikalinga vyresnio amžiaus pora (kad ir ne pensininkų) superintendento pareigoms. Duodamas dviejų miegamųjų butas ir atlyginimas pagal susitarimą. Kreiptis: A. Jankūnas, 207-1880 Main St. West, Hamilton, Ont., L8S 4P8. Tel. (416) 522-3983 arba 527-1028 — B. Pakalniškis.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.